

บทที่ 3

ประวัติศาสตร์การเมืองและสังคมอินเดีย

ดังที่ได้อธิบายไปในบทที่แล้วว่ามีนวนิยายอินเดียจำนวนไม่น้อยที่ผู้ประพันธ์กำหนดให้เหตุการณ์ทางการเมืองและประวัติศาสตร์ร่วมสมัยเดียวกันกับผู้ประพันธ์ยังมีชีวิตอยู่เป็นภูมิหลัง อีกทั้งยังคัดเลือกเหตุการณ์เหล่านั้นบางเหตุการณ์เพื่อนำมาผูกโยงเข้ากับชีวิตของตัวละครเอก ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นั้นๆ โดยตรงได้อย่างน่าติดตามเนื้อเรื่อง โดยเฉพาะนวนิยายของน ยันตารา ซาร์คัล ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง *This Time of Morning* เรื่อง *Rich Like Us* และ *Mistaken Identity* นวนิยายทั้งสามเล่มได้กล่าวถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของอินเดียตั้งแต่ช่วงเรียกร้องเอกราชและหลังได้รับเอกราชนับตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 1930 จวบจนช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 1970

นยันตารา ซาร์คัลนำเอาประวัติศาสตร์มาใช้ในนวนิยายโดยเลือกเอาเหตุการณ์บาง เหตุการณ์จากฐานข้อมูลประวัติศาสตร์ขนาดใหญ่ที่มีแต่ความวุ่นวายและความสลับซับซ้อน เพราะผู้ประพันธ์คงจะกล่าวถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อินเดียในช่วงนั้นๆ ทุกเหตุการณ์ไม่ได้ ทั้งหมด เช่น ในเรื่อง *Rich Like Us* ผู้ประพันธ์ได้เลือกหยิบเอาเหตุการณ์ประกาศภาวะฉุกเฉินใน ปี ค.ศ. 1975 มาเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่อง เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้โซนาลีข้าราชการหญิงใน กระทรวงอุตสาหกรรม ตกลงงาน เป็นต้น การเลือกนำเอาเหตุการณ์ดังกล่าวมาเป็นจุดเริ่มต้นของ เรื่องช่วยให้ผู้ประพันธ์สามารถหยิบเอาสถานการณ์ทั่วไปในการเมืองและสังคมทั้งก่อนและหลัง การประกาศภาวะฉุกเฉิน อันแสดงให้เห็นทั้งบรรยากาศในการเมืองและสังคม อีกทั้งผลกระทบ จากการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จของผู้ปกครองต่อผู้ใต้ปกครองซึ่งช่วยทำให้เนื้อเรื่องของนวนิยายมี ความเป็นเหตุเป็นผล และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การทำงานของผู้ประพันธ์ในลักษณะดังกล่าวคล้ายคลึงกับการทำงานของ นักประวัติศาสตร์ นับตั้งแต่การปึกหมุดหาจุดเริ่มต้นประวัติศาสตร์เพื่อทำการศึกษา แล้วจึงค่อยสรรหา หารูปแบบของประวัติศาสตร์จากข้อมูลในอดีตที่ลักษณะเป็นขึ้นเล็กขึ้นน้อย ไม่ปะติดปะต่อกัน บางครั้งนักประวัติศาสตร์ก็ได้ทำงานกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ขั้นต้นที่เรียบง่าย เห็นรูปแบบ ชัดเจน เช่น เรื่องราวบุคคลสำคัญ แต่บางครั้งก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเผชิญกับข้อมูลที่สลับซับซ้อน

เนื่องจากความจริงทางอุดมคติ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม¹ ต่างแย่งพื้นที่เรียงตัวซ้อนทับกันเป็นชั้นๆ นักประวัติศาสตร์ต้องทำงานกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ชั้นต้น แล้วหลังจากนั้นจึงร้อยเรียงเหตุการณ์เหล่านั้นไว้เป็นเรื่อง (story) ซึ่งต้องใช้การตีความหมายและการพยายามอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตในรูปแบบเรื่องเล่า (narrative) หรือหมายถึงการใช้จินตนาการในการเรียบเรียงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์นิพนธ์โดยอาศัยหลักการของการใช้เหตุและผล และการเรียงเหตุการณ์ตามลำดับเวลาเพื่อให้ประวัติศาสตร์นิพนธ์เป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้ เรื่องเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อาจจะบรรยายได้หลายแบบขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของนักประวัติศาสตร์ ส่งผลให้เกิดการตีความหมายเกี่ยวกับอดีตได้หลายแบบเช่นกัน

อย่างไรก็ตามลักษณะการประพันธ์นวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลก็ไม่เหมือนกับการทำงานของนักประวัติศาสตร์ในการแต่งประวัติศาสตร์นิพนธ์ที่มุ่งจะเรียงเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหน้าระหว่าง และหลังตามประเพณีการเล่าเรื่องที่บุคคลในสังคมรู้จักเป็นอย่างดี ในนวนิยายทั้ง 3 เล่มที่ได้ทำการวิเคราะห์ พบว่าซาห์คัลได้ใช้การเล่าเรื่องและอดีตตามแบบเฉพาะของเธอเอง นัยันตารา ซาห์คัลเรียบเรียงนวนิยายโดยวางรูปแบบเรื่องให้เรื่องที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบันและอดีตดำเนินไปพร้อมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงบางอย่างเกี่ยวกับช่วงเวลาในอดีตและปัจจุบันว่าอดีตสามารถอยู่ร่วมไปกับปัจจุบันได้อย่างมีความหมาย ช่วงเวลาปัจจุบันจะมีอดีตเป็นบทเรียนย้ำเตือนไม่ก่อให้เกิดความผิดแบบเดิมๆ ซ้ำขึ้นอีก

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับลักษณะการเขียนประวัติศาสตร์ของนัยันตารา ซาห์คัลอีกประการคือ การที่ผู้ประพันธ์กำหนดให้ตัวละครพบว่าตัวเองกลายเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ทางการเมืองและสังคมร่วมสมัย ซึ่ง ณ เวลานั้นแม้แต่นักประวัติศาสตร์ก็บอกได้ยากว่าเหตุการณ์ร่วมสมัยเหล่านั้นเริ่มต้นตรงที่ใด และจะจบตรงที่ไหน หากผู้ประพันธ์กลับหยิบยกเอาเหตุการณ์เหล่านั้นมาใช้ในงานโดยไม่ลังเลและแสดงให้เห็นสภาพความเป็นไปในสังคมอันมีลักษณะเป็นโครงสร้างที่มีทั้งความกว้าง ลึก อีกทั้งยังสลับซับซ้อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งคำวิพากษ์วิจารณ์ และบางครั้งผู้ประพันธ์ก็ได้เสนอหนทางแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาอันเกิดจากเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย แม้ในบางครั้งเหตุการณ์ทางการเมืองในเวลานั้นจะไม่เอื้อให้ผู้ประพันธ์สามารถกล่าวถึงเรื่องทางการเมืองได้อย่างตรงไปตรงมา แต่เมื่อโอกาสมาถึง เหตุการณ์ทางการเมืองนั้นผ่านไปได้สักระยะ ความรู้สึก ความคิดเห็นที่ยังมีต่อเหตุการณ์นั้นก็ไม่อาจสกดกั้นให้ผู้ประพันธ์ย้อนกลับไปนึกถึงและประพันธ์นวนิยายเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ เช่นเรื่อง *Rich Like Us*

¹จอห์น เอช อาร์โนลด์, *ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์*, แปลโดย ไชยยันต์ รัชชกุล, (กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2549), หน้า 132.

ที่กล่าวถึงเหตุการณ์ประกาศภาวะฉุกเฉินในสมัยของนางอินทรา คานธีในปี ค.ศ. 1975 แต่ซาร์คัลและสำนักพิมพ์ก็สามารถตีพิมพ์นวนิยายเล่มนี้ได้จริงเมื่อการประกาศภาวะฉุกเฉินผ่านไปแล้วเป็นเวลา 10 ปี อันแสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ยังขบคิดถึงเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นในการเมืองและสังคม และเมื่อสบโอกาสก็ได้สื่อสารความคิดออกมาผ่านรูปแบบนวนิยาย ซึ่งแสดงให้เห็นสำนักทางการเมืองและสังคมเป็นสิ่งที่ดำเนินอยู่และไม่เลื่อนหายไปง่าย ๆ

ในฐานะที่นักเขียนเองก็เป็นส่วนหนึ่งในสังคม และประวัติศาสตร์ช่วงหนึ่ง จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงการตกอยู่ในอิทธิพล หรืออุดมคติที่ปรากฏอยู่ในสังคมช่วงนั้นๆ หรือกลายเป็นส่วนหนึ่งในอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของยุคสมัยได้ อุดมคติและข้อมูลทั้งเหตุการณ์จากประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ร่วมสมัยเปิดโอกาสให้ผู้ประพันธ์ได้บันทึกภาพในอดีตโดยการตีความหมายและวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในการเมืองและสังคม เพื่อทำความเข้าใจกับนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของนัยันตารา ซาร์คัลที่สะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองและสังคม จึงขอศึกษานวนิยายของซาร์คัลว่ามีการเสนอภาพในอดีตอย่างไร อันนำไปสู่การเข้าใจว่าการนำเอาประวัติศาสตร์มาใส่ในนวนิยายมีนัยยะที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับสำนักทางการเมืองและสังคมในรูปแบบไหน

3.1 อินเดียในช่วงก่อนได้รับอิสรภาพ

เมื่อพิจารณาเนื้อเรื่องในนวนิยายของนัยันตารา ซาร์คัลครั้งแรก ไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตามทั้งในเรื่อง *Mistaken Identity* เรื่อง *This Time of Morning* หรือเรื่อง *Rich Like us* จะพบว่าเรื่องราวส่วนใหญ่ หรือบางส่วนพาดพิงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์อินเดียนับตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1910-1930 อันเป็นช่วงก่อนอินเดียได้รับเอกราช หรือเป็นช่วงที่อินเดียกำลังต่อสู้เพื่อเอกราชเสมอ ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ประพันธ์ได้จินตนาการเพื่อสร้างทั้งตัวละคร เหตุการณ์ และบรรยากาศ เพื่อให้เรื่องราวดูคล้ายกับการจำลองชีวิตของที่ดำเนินชีวิตร่วมยุคสมัยกับผู้ประพันธ์ผ่านตัวละครเอกของเรื่อง ทั้งชาวอินเดีย เช่น ภูษัน สิงห์ ชายหนุ่มที่ไม่สนใจการเมืองแต่ต้องประสบกับเหตุการณ์จับกุมผู้ต้องหาคดีล้มราชบัลลังก์อังกฤษในปี ค.ศ. 1929 จากเรื่อง *Mistaken Identity* อีกทั้ง โชนาลิหญิงสาวในเรื่อง *Rich Like Us* ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อออกจากงานประจำ เธอจึงมีเวลาได้ศึกษาเอกสารเก่าๆ ของพ่อและมีโอกาสได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ในสังคมอินเดียสมัยนั้น อีกทั้งนักการเมืองหลายๆ คนที่มีชีวิตโลดแล่นในช่วงต่อสู้เพื่อเอกราชในเรื่อง *This Time of Morning* นอกจากนี้นัยันตารา ซาร์คัลยังสร้างตัวละครเอกเป็นชาวอังกฤษอย่างโรสตัวละครเอกอีกตัวในเรื่อง *Rich Like Us* ผู้ที่ยอมละทิ้งถิ่นฐานมาเป็นภรรยาของชาวอินเดียตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 1930

ช่วงเวลาก่อนที่อินเดียจะได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1947 ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของอินเดีย เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาประเทศอยู่ในช่วงที่กำลังเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษกลับคืนเพราะความไม่พอใจที่ต้องตกอยู่ในสภาพการเป็นประเทศอาณานิคมและความไม่พอใจต่อผู้ปกครองอังกฤษในหลายๆ ด้าน ในขณะที่เดียวกันอินเดียก็ได้รับการหล่อหลอมและสั่งสมทั้งทางวัฒนธรรม การศึกษา การปกครองแบบประชาธิปไตย และเศรษฐกิจจากอังกฤษเพื่อให้เป็นประเทศอินเดียเช่นในปัจจุบัน

ตัวละครที่ยกมากล่าวถึงต่างใช้ชีวิตดำเนินอยู่ในสังคมอินเดียที่มีความแตกต่างทั้งเชื้อชาติ ศาสนา และความคิดทางด้านการเมือง และทำให้นักอ่านสามารถสัมผัสได้ถึงบรรยากาศ ความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้น ทั้งนี้สภาพการณ์เมืองและสภาพสังคมอินเดียถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้ประพันธ์ยึดมั่น และเคารพต่อข้อมูลหลักฐานเหล่านี้เพื่อนำมาใช้ในงานประพันธ์ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากหรือน้อยกว่ากัน

3.1.1 สภาพการณ์ทางการเมือง

เมื่อพิจารณาเนื้อเรื่องจากนวนิยายของนายนันทารา ซาห์คัล จะพบว่าอินเดียในช่วงก่อนได้รับเอกราช ได้รับการบรรยายผ่านสายตาของตัวละครของนายนันทารา ซาห์คัล หลายต่อหลายตัว อาทิ ราเกศข้าราชการอินเดียรุ่นใหม่ในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ผู้บรรยายให้เห็นสภาพการเมืองในช่วงก่อนที่ได้รับเอกราชไว้ว่าการเมืองอินเดียในตอนนั้นไม่ได้หมายถึงระบบรัฐบาลหรือพรรคการเมือง เพราะประเทศที่เป็นเอกราชเท่านั้นจะสามารถมีสิ่งเหล่านั้นได้ หากแต่การเมืองในช่วงนั้นหมายถึงการต่อสู้เพื่อเอกราชด้วยความรู้สึกรักชาติ

Politics was not Parliament or a Party system because only free countries had those. Nor was it a profession. It was the tidal wave of patriotism.²

ดังนั้นสิ่งสำคัญหลักของการเมืองในช่วงนั้น คือการต่อสู้เพื่อเอกราชในระบอบชาตินิยมที่เพิ่งเริ่มต้นขึ้นไม่นานในช่วงต้นทศวรรษที่ 1920 สิ่งที่ไกลาสข้าราชการอาวุโสจากนวนิยายเรื่องเดียวกันจดจำเหตุการณ์ในช่วงเวลาที่ประเทศกำลังต่อสู้เพื่อเอกราช และนำมาเล่านั้นก็คือ ภาพที่พอกุมหัวด้วยความกังวลและเครียดต่อสถานการณ์บ้านเมือง ในสังคมมีแต่ข้อถกเถียงมากมายที่ไร้ข้อสรุป เขาจึงคิดที่จะผันตัวเองจากการเป็นนักเรียนกฎหมายมาเป็นนักกิจกรรมทางการเมือง

²Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 36.

การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนที่ไกลสาบรยายไว้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเพียงข้ามคืน และเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหันที่ยึดครองจิตใจผู้คนทั่วประเทศ³

อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับเอกราชที่เอ่ยอ้างถึงทั่วไปในบริบทการต่อสู้ทางการเมืองอินเดียว่าเอกราชที่อินเดียเรียกร้องว่า ไม่ควรจะหมายถึงการปลดปล่อยตนเอง และการได้รับเสรีภาพในการปกครองตนเองเท่านั้น แต่ยังคงรวมไปถึงการช่วยให้ประชาชนพ้นจากความยากจน ดังที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ตอนที่ไกลาสได้อธิบายถึงเอกราชนั้นผ่านบทความที่เขาเขียนในหนังสือพิมพ์

"What we have today is not a government. It is a police regime to maintain law and order. Government will begin when this man, and that one and that," he pointed to two tattered pilgrims watching in the river and a beggar covered with sores who squatted half naked staring glassily at passer-by, "arouse some concern and are given a chance to live like human beings."⁴

นอกจากเอกราชยังควรจะนำมาซึ่งการปลดปล่อยความคิดของผู้คนในสังคมเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมบางอย่างที่ล้าสมัยและโหดร้ายกับผู้คนบางกลุ่มในสังคม เช่น วรรณะบางวรรณะที่สังคมไม่ยอมรับ การฆ่าทารกหญิง พิธีสตี เป็นต้น เนื่องจากประเพณีเก่าเหล่านี้ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอินเดียแต่อย่างใดและอาจจะกลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศต่อไปได้

การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง

จากนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* พบว่าปี ค.ศ. 1929 เป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์หลักของเรื่องเริ่มต้นขึ้น ปีดังกล่าวนับเป็นปีที่สำคัญปีหนึ่งในประวัติศาสตร์ทางการเมืองและสังคมอินเดีย ผู้ประพันธ์เองก็เคยกล่าวถึงข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ในบทความ "India's Identity in *Mistaken Identity*" ที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุม Women Writer's Workshop ที่สถาบัน Commonwealth Institution ประจำกรุงลอนดอนเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1993 ไว้ว่า ในปี

³ibid., pp. 189-190.

⁴ibid., p. 40.

ดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่ตั้งสังคมนิยมคานธีและคอมมิวนิสต์ของเลนิน ผู้นำรัสเซียในขณะนั้นแพร่กระจายไปทั่วอินเดีย⁵

ในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* กลุ่มตัวละครสหายนโบลเชวิคยังได้กล่าวไปในทางเดียวกันกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ผู้ประพันธ์อ้างอิงไว้ด้านบนว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองอินเดียเพื่อเรียกร้องเอกราชนั้นแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม “They have been the beacon light of revolution in common but they belong to different revolutionary groups.”⁶ ซึ่งแม้ว่าจะแตกต่างกันออกไปหลายกลุ่ม หากแต่แต่ละกลุ่มกลับมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในฐานะที่เป็นคนอินเดียผู้อยู่การปกครองของคนชนชาติอื่นเหมือนกัน นั่นคือการเรียกร้องเอกราชให้กลับคืนมา

หากแต่ในอีกมุมมองหนึ่ง ผู้ประพันธ์ได้สร้างตัวละครอย่างบิดา (Father) ทนายศานและภุชัน สิ่งจากเรื่อง *Mistaken Identity* และคัลยันจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่ต่างไม่สนใจเข้าร่วมต่อสู้การเมืองเพื่อเอกราชเหมือนชาวอินเดียคนอื่นๆ บิดาเป็นผู้เก็บภาษีในสังคมอินเดียที่ลุ่มหลงอำนาจและความร่ำรวย เขาเลิกใส่ใจความเป็นไปรอบตัวโดยเฉพาะความเป็นไปทางการเมืองและสังคมหากใส่ใจแต่ความสุขใส่ตนเองเท่านั้น

Comrade Pillai sharpens his pencil and one of them asks, 'This third wedding of your father's took place in November 1917. I suppose he was too happy getting married to have any reaction to the Revolution?'

Much too happy, and jumping jubilant for a couple of years after the wedding. His new wife brought him luck. His elder brother said I told you so. He was awarded a jewelled robe and sword of honour for doing more was recruiting than any other *talukdar* in the district.⁷

ในเวลาเดียวกันขณะที่บิดากำลังมีความสุขเป็นอันมากเนื่องจากการได้รับการพิจารณาจากรัฐบาลอังกฤษให้เลื่อนตำแหน่งจากผู้เก็บภาษีเป็นราชาที่ดิน ตามประวัติศาสตร์ในปี ค.ศ. 1917 ในรัสเซียเกิดการปฏิวัติ ขณะที่ในอินเดีย ประชาชนเริ่มเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชต่อต้านกฎหมายฉบับโรลลด์ที่รัฐบาลอังกฤษประกาศเพื่อปราบปรามจลาจลในมณฑลต่างๆ เหตุการณ์ฆ่าหมูที่

⁵Nayantara Sahgal, "India's Identity in *Mistaken Identity*," in Nayantara Sahgal, *Point of View: A personal Response to Life, Literature and Politics* (New Delhi: Prestige Books, 1997), p. 49.

⁶Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, (New York: New Directions Books, 1988), p. 34.

⁷Ibid., p. 47.

เมืองอัมริดซาร์เป็นจุดพลิกผันสำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวอินเดียต่างโกรธแค้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะคานธีที่ปฏิญาณว่าจะมีบทบาทในการต่อต้านอังกฤษ⁸ ในปีเดียวกันยังมีเหตุการณ์คนงานโรงงานทอผ้าที่เมืองบอมเบย์หยุดงานประท้วงครั้งใหญ่

เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์อินเดียทั้งสามแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของชนชั้นกลางและชนชั้นล่างที่กระตือรือร้นในเรื่องของความไม่เป็นธรรมต่อความเป็นอยู่ วิถีชีวิตและการแสดงออกถึงความต้องการที่จะมีเอกราชเป็นของตนเอง ในขณะที่พฤติกรรมของบิดาหลังได้รับตำแหน่งราชาที่คืนที่ยกมาให้เห็นข้างต้นทำให้เห็นพฤติกรรมบางส่วนของชนชั้นสูงที่ไม่เอาใจใส่ต่อเรื่องราวในสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นเนื่องจากมัวแต่ลุ่มหลงอำนาจและความร่ำรวยซึ่งเป็นภาพลวงตาที่อังกฤษสร้างขึ้น หากแต่รัฐบาลอังกฤษมองเหตุการณ์ผิดไปเมื่อคนชนชั้นล่างเองที่ลุกขึ้นมาต่อสู้โดยไม่หวังความช่วยเหลือจากชนชั้นสูง

ในขณะที่สิงห์หรือบุตรชายของบิดาก็เป็นชนชั้นสูงอีกคนที่ทั้งไม่สนใจและปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงแรกของเรื่องจนกระทั่งตนเองถูกจับกุม นับตั้งแต่ตอนเปิดเรื่อง ซาห์คัลปูเรื่องว่าสิงห์เพิ่งจะกลับมาจากต่างประเทศโดยที่ไม่ได้รู้เลยว่าสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศของตนเองเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าใด รัฐบาลให้ความสำคัญและควบคุมความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาตินิยมอินเดียอย่างหนัก เนื่องจากการก่อความไม่สงบในบ้านเมือง โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวจากสมาชิกกลุ่มพรรคคอมมิวนิสต์ "The government is using its new powers only against the communists [...] and other agitators."⁹ ทุกคนที่เข้าประเทศถูกมองว่าเป็นผู้ต้องสงสัยไปด้วย แม้คนนั้นภายนอกอาจจะดูเป็นคนอินเดียก็ตาม การที่สิงห์ไม่ยอมใส่ใจเรื่องการเมืองอินเดีย โดยเฉพาะความเคร่งเครียดของบ้านเมืองต่อการขยายอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์ในอินเดียที่สร้างความปั่นป่วนให้กับเสถียรภาพของรัฐบาลอังกฤษ ทำให้สิงห์ไม่ยอมใส่ใจรายละเอียดเล็กน้อยอย่างหนังสือเรื่อง *The Revolt of the Angel* ที่เขาซื้อกลับมาจากต่างประเทศ ต่อมาหนังสือเล่มหนึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เขาติดคุกเพราะทางราชการสงสัยว่าจะพัวพันกับกลุ่มคอมมิวนิสต์ในอินเดีย

⁸สาวิตรี เจริญพงศ์, *ภารตารยะ*, หน้า 202, และ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 72, และ ดนัย ไชโยธธา, *มนุษย์กับอารยธรรมในเอเชียใต้ เล่มที่ 2* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537), หน้า 400.

⁹Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 42.

เมื่อสิงห์ถูกจับกุมขัง เขาพยายามอธิบายต่อเพื่อนร่วมห้องซึ่งที่ล้วนเป็นนักต่อสู้ทางการเมืองว่าเขาไม่สนใจการเมือง ซึ่งก็หมายถึงการที่เขาไม่ร่วมในกิจกรรมทางการเมืองใดๆ ในขณะที่ชาวอินเดียคนอื่นๆ พยายามอย่างเอาเป็นเอาตายที่จะเข้าร่วมต่อสู้เพื่อเอกราช ดังในครั้งหนึ่งที่เขาพูดคุยกับโกชิ เขาปฏิเสธคำชักชวนของโกชิที่จะเข้าร่วมพรรคคองเกรส อีกทั้งไม่ต้องการที่จะอยู่กับฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์ เพราะเขารู้ดีว่าเขาไม่มีอะไรเหมือนกับทั้ง 2 พรรค

'Why don't you join my group? Naturally you can't join these communists.'

I hate to hurt his feelings but my case would be ruined if I got mixed up with either group. Actually I have less in common with Bhajji's party than with the comrades who at least aren't humbugs. Gandhi makes no sense to me at all. [...] I've never been able to interest myself in their treacherous politics.

Unlike me my companions buzz with politics. I don't think they know what a personal life is, and they refuse to believe I have no politic one.¹⁰

ในขณะที่ทิวศาผู้เป็นทนายจากนวนิยายเล่มเดียวกัน ก็เป็นตัวละครที่เพิกเฉยต่อสถานการณ์ทางการเมืองและสังคม ทั้งทิวศาเป็นชนชั้นกลางแนวหน้าและเป็นผู้มีความรู้ และน่าจะใส่ใจเรื่องความเป็นไปทางการเมือง แต่เขากลับไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจัง ดังที่ปรากฏในเนื้อเรื่องในตอนที่ ทิวศาคู่คุยกับสิงห์ ทั้งสองต่างไม่เข้าใจเลยว่าทำไมคนอินเดียถึงต้องหันมาใส่เสื้อผ้าที่ทอผ้าด้วยมือ ทิวศาวิจารณ์ผ้าขาดี้ว่าเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ 'Coarse Ugly stuff'¹¹ เนื่องจากผ้าเหล่านี้ไม่ได้มีความงดงามเลยแม้แต่น้อยเหมือนที่เขาเคยเห็นผู้คนชนชั้นในสังคมเดียวกันสวมใส่ในเมืองบอมเบย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทิวศาไม่ได้ใส่ใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองเลย เพราะเขาไม่รู้เลยว่าทั้งการทอและสวมใส่ผ้าฝ้ายทอมีมิไว้เพื่อการแสดงออกถึงการต่อต้านจักรวรรดินิยม

วิถีการใช้ชีวิตของ บิดา สิงห์ในช่วงแรกของเรื่อง และทิวศา ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้ในเรื่อง *Mistaken Identity* จึงเปรียบเสมือนเป็นคำวิจารณ์ของผู้ประพันธ์ต่อความประพฤติของชนชั้นสูงและกลาง กลุ่มคนผู้มีทั้งความสามารถและเงินตราเหล่านี้ กลับนิ่งเฉย และใช้เวลาไปกับเรื่องของตนเองเท่านั้น พวกเขาเป็นตัวแทนของชนชั้นกลางและชนชั้นสูงของอินเดียในอีกมุมมองหนึ่ง

¹⁰Ibid., p. 36.

¹¹Ibid., p. 41.

เนื่องจากพวกเขาไม่ได้มีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองอินเดียในช่วงต้นทศวรรษที่ 1930 ช่วงเวลาน้ำล้นหน้าขานของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ในขณะที่เดียวกันคัลยันก็เป็นตัวละครอีกตัวของซาร์คัลที่ไม่สนใจเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง เขาให้ความคิดเกี่ยวกับการร่วมมือทางการเมืองในอีกทาง ก็คือ การที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มใดๆ เลย เพราะคัลยันกล่าวด้วยความรู้สึกที่ต้องการประชดประชันว่าการเป็นคนอินเดียในสมัยนั้นมีตัวเลือกเพียงสองทาง นั่นคือ การยอมเป็นหุ่นชักทำงานให้กับรัฐบาลอังกฤษ หรืออีกทางหนึ่งก็คือการเข้าร่วมพรรคองเกรสและปล่อยให้ตำรวจจับกุม ดังที่ปรากฏในตอนคัลยันได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนทางเลือกของคนอินเดียในการทำกิจกรรมทางการเมืองในช่วงที่ประเทศยังไม่ได้รับเอกราช เมื่อซีเลีย (Celia) หรือภรรยาของเขาถามว่าทำไมเขาถึงต้องลี้ภัยมาอยู่ถึงอเมริกาด้วย

"What should I have done in British India? Been caught pulling up railroad tracks or throwing a home-made bomb into the local Governor's car and been hanged for my pains?"

"Well, no," she smiled, "but wasn't there any alternative to throwing bombs?"

"Yes, two alternatives. One would have been to get employment or a firm and become an anglicized puppet. The other was to join the Congress and spend years in jail. I was not cut out for paralysis of any kind."¹²

ความคิดเห็นของตัวละครที่ได้ยกมาทำให้เห็นถึงความแตกต่างกันอยู่สองขั้วระหว่างการร่วมกิจกรรมทางการเมืองและไม่ร่วม ทั้งสองขั้วต่างไม่ได้แสดงว่าใครสนใจทางการเมืองมากหรือน้อยกว่าใคร หากแต่ทั้งสองขั้วอยู่บนการตัดสินใจว่าจะร่วมหรือไม่ร่วม รวมทั้งการมีศรัทธาต่อกลุ่มการเมืองนั้นๆ ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นอีกมุมมองในทางการเมืองว่าก็มีประชาชนบางคนทั้งหมดหวังกับสถานการณ์ทางการเมืองที่เป็นอยู่และเลือกที่จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองเลย ไม่ยอมเสียสละตนเองให้กับการต่อสู้กับอำนาจรัฐที่ดูเหมือนจะไม่สามารถเอาชนะได้ ดังเช่น คัลยันที่ไม่มีศรัทธาต่อการต่อสู้เพื่อเอกราช เขาเลือกที่จะจากอินเดียไปอยู่ต่างประเทศแทนที่จะร่วมต่อสู้กับชาวอินเดียคนอื่น หากแต่ในอีกทางหนึ่งการต่อสู้นั้นก็ไม่ใช่ไปเพื่อประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่

¹²Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 71.

เพื่อมวลชนในประเทศและเพื่อความเป็นอินเดียที่จำเป็นจะต้องดำรงอยู่ต่อไป สิ่งที่จะพอสามารถให้เจ้าอาณานิคมเห็นว่าอินเดียไม่พร้อมใจให้ปกครองในแบบรูปธรรมคือกลุ่มหรือขบวนการต่อสู้ทางการเมือง และผู้ประพันธ์ก็ได้แสดงให้เห็นในนวนิยายของเธอว่าในช่วงนั้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มๆ ซึ่งได้แก่พรรคคองเกรสแห่งชาติอินเดียและพรรคคอมมิวนิสต์ และในแต่ละกลุ่มก็มีหนทางการต่อสู้เป็นของตนเอง

พรรคคองเกรสแห่งชาติอินเดียเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์อีกข้อมูลหนึ่งที่นักเขียนมักอ้างอิงถึง หากต้องการจะกล่าวถึงการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชของอินเดีย เนื่องจากกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเอกราชกลุ่มนี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อินเดียในหลายๆ ด้าน นับตั้งแต่ผู้นำอย่างมหาตมะ คานธีที่ชาวอินเดียถือว่าเป็นผู้ทำให้พรรคคองเกรสเติบโตขึ้นมา อีกทั้งรูปแบบในการต่อสู้ต่างๆ ที่มีส่วนทำให้อินเดียได้รับเอกราช ในงานเขียนของนัยันตารา ซาห์คัล เธอคัดเลือกเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรจะต้องกล่าวถึงเพื่อแสดงการเคารพและต้องการรักษาอรรถรสทางประวัติศาสตร์ไว้ และเพื่อแสดงความสมจริงทางประวัติศาสตร์ เธอจึงกล่าวถึงองค์ประกอบและรูปแบบการต่อสู้ที่ไว้อย่างครบถ้วนโดยไม่ได้มุ่งเน้นที่ความสำคัญของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่ากัน การที่ซาห์คัลสามารถกล่าวถึงประวัติศาสตร์การเมืองอินเดียในส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี ส่วนหนึ่งเพราะเธอมีความผูกพันกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงนี้เป็นพิเศษเนื่องจากบิดาและมารดาของเธอต่างก็เป็นนักเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงเวลานี้ด้วย โดยเฉพาะมารดาของเธอที่ร่วมทำงานและเดินทางไปพร้อมกับพรรคคองเกรส ในฐานะที่เป็นบุตรสาว ซาห์คัลน่าจะมีโอกาสรับรู้ความเป็นไปทางการเมืองในช่วงนั้นจากพ่อและแม่ของเธออยู่ไม่น้อย

แต่ละการเคลื่อนไหวทางการเมืองย่อมมีจุดมุ่งหมาย และซาห์คัลได้บันทึกถึงจุดมุ่งหมายของพรรคคองเกรสไว้ ดังที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* ผ่านคำพูดของโกชิผู้เป็นสมาชิกในพรรคคองเกรสคนหนึ่งและถูกจำคุกอยู่ในห้องขังเดียวกับภูษัน สิงห์ โกชิได้กล่าวถึงประเทศอินเดียในอุดมคติของพรรคด้วยความหวังว่า ประเทศอินเดียจะเป็นประเทศเกษตรกรรมบนวิถีทางแห่งความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ประชาชนจะอยู่อย่างพอมือพอกิน ใช้เครื่องจักรแต่น้อย และมีวิถีชีวิตที่เคร่งครัดต่อศีลธรรม

[...] The India of Bhaiji's dream is a country of vegetarian capitalists and rural handicrafts. A few machines such as sewing machines, that won't corrupt the economy or the moral fibre, will be welcome. They'll make way for leisure but not too much of it. Silk, wool and cotton will be spun in cottages. Citizens will

abstain from sex and turn the other cheek. Independence will be dawn of an era washed clean of drink and lust.¹³

ข้อความด้านบนแสดงให้เห็นว่าพรรคองเกรสไม่ได้ต้องการแต่เอกราชเท่านั้น แต่ยังมีมองไกลออกไปยังอนาคตเกี่ยวกับอินเดียช่วงหลังได้รับเอกราชตามแนวคิดของคานธี หากแต่ก่อนที่จุดมุ่งหมายจะสามารถบรรลุได้ คนในพรรคก็ต้องทำงานร่วมกันเพื่อกระจายความคิดของพรรคไปตามหมู่บ้าน ตามคำบอกเล่าของไกลาสผู้ที่ออกจากการเรียนกฎหมายกะทันหันเพื่อมาทำงานกับพรรคองเกรสทั้งที่พ่อและแม่ของเขาไม่เห็นด้วย¹⁴ เขาเล่าถึงงานของพรรคองเกรสว่าเป็นงานที่สมาชิกต้องออกไปตามหมู่บ้านชนบท เพื่อเผยแพร่แนวคิดของพรรคองเกรสตามแบบแผนงานที่ต้องดำเนินเรื่อยไปจากปีหนึ่งไปสู่อีกปีหนึ่ง¹⁵ ตามคำบอกเล่าของไกลาสแสดงให้เห็นว่างานในพรรคองเกรสช่วงแรกๆ จำเป็นต้องอาศัยผู้ที่เสียสละทั้งกำลังกายและใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังต้องใช้เวลาอันยาวนานเพื่อการพยายามปรับเปลี่ยนความเข้าใจของประชาชนต่อสิ่งที่พรรคกำลังพยายามทำ

ในขณะเดียวกันซาร์ห์คัลไม่ได้กล่าวถึงแต่เพียงการทำงานของพรรคองเกรสในช่วงแรกเท่านั้น แต่เธอยังกล่าวถึงปฏิกิริยาของชาวอินเดียทั่วไปต่อการทำงานของพรรคองเกรสนี้ด้วย ผ่านตัวละครอย่างราเกศ ตัวละครจากนวนิยายเล่มเดียวกัน เขาเป็นเด็กชายชาวอินเดียที่เฝ้ามองผู้ใหญ่ที่ต่างทำงานเพื่อพรรคองเกรส โดยเฉพาะบิดาของลักษมี เขาไม่เห็นด้วยกับการทำงานแบบนี้ เพราะมันเป็นกระบวนการทำงานที่ล่าช้า กว่าที่จะได้ผลก็รู้สึกว่าจะต้องใช้เวลาเป็นปีๆ ซึ่งเขาเองก็เป็นเหมือนดังชาวอินเดียคนอื่นๆ ที่ใจร้อนต้องการการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่สุด

[...] The Programme was odd and indefinable, as Rakesh discovered when he accompanied Rashmi and her father to the villages across the Jumna River. It did not sound very political. It was more concerned with teaching people the law of hygiene and encouraging the art of spinning during the month when the fields lay fallow. And it seemed so inadequate, so endless and

¹³Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 69.

¹⁴Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, pp. 189-190.

¹⁵Ibid., p. 191.

unrewarding when one thought of the hundreds of thousands of villages and the people in them to be prepared.¹⁶

ราเกศจึงหาวิธีการต่อต้านการปกครองอังกฤษ ด้วยวิธีการที่เขาเห็นว่าเป็นวิธีที่สามารถลงมือปฏิบัติได้เองเลย อาทิ การไม่ยอมยื่นเคารพเพลงชาติในโรงภาพยนตร์ การร่วมมือกับสตรีและเด็ก ในการรณรงค์การไม่ซื้อผ้านำเข้าจากต่างประเทศ และสุรา ราเกศ เด็กๆ รวมทั้งผู้หญิงคนอื่นๆ ไปยืนอยู่หน้าร้านขายผ้าและสุราต่างประเทศ ขอร้องให้คนอื่นเดินเลี่ยงซื้อ ซึ่งก็มีทั้งคนที่ยอมปฏิบัติตาม และมีคนที่เห็นว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องไร้สาระ คนส่วนหลังได้ตำหนิและพยายามไล่ออกจากกลับบ้าน¹⁷

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แม้ราเกศจะพยายามหาวิธีเข้าถึงประชาชน แต่เขาก็ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ครั้งละจำนวนมากๆ มีหน้าซ้ำยังโดนว่ากล่าว ทำโทษ เมื่อพยายามกระทำการต่างๆ นั้นด้วย เมื่อเขายังไม่ได้เปิดโอกาสอธิบายถึงสิ่งที่ทำลงไปว่าทำไมต้องทำเช่นนั้น เช่นนี้ ดังนั้นการลงพื้นที่เพื่ออธิบายมาตรการต่างๆ พยายามเข้าถึงผู้คนให้มากที่สุดอย่างที่ ขบวนการชาตินิยมกระทำก่อนการเรียกร้องให้ประชาชนร่วมมือต่อต้านรัฐบาลอังกฤษโดยเฉพาะ พรรคคองเกรสทำมาก่อนในช่วงแรกๆ จึงเป็นวิธีที่ละมุนละม่อมในการทำความเข้าใจกับผู้คนมากที่สุด นอกจากนี้ไกลาสผู้ที่ได้เป็นสมาชิกคนสำคัญในพรรคคองเกรสและเป็นนักการเมืองอาวุโสในรัฐบาลอินเดียในภายหลัง ยังเคยกล่าวในประเด็นเดียวกันในที่ประชุมในการเลือกบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในปี ค.ศ. 1955

[...] The tools will be our powers of persuasion and the limitations will be the men and women of India. We shall be able to move forward only as fast as these men and women comprehend the need for movement. It will be inch by inch. In all my dealing with human beings I have discovered no magic formula for change-not as long as you consider the human mind and its willing co-operation necessary to your task. [...] We would have used swifter means to grasp what we wanted. But we did not and I don't regret the delay in arriving at

¹⁶Ibid., pp. 36-37.

¹⁷Ibid.

our goal. [...] We have made the human being the unit and the measure of progress, so we can never at any stage abandon our concern with him.¹⁸

คำกล่าวของไกลาสแสดงให้เห็นว่าการทำงานของพรรคองเกรสที่เป็นไปอย่างล่าช้านั้นไม่ได้มีความหมายถึงแต่การทำงานโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้คนที่ต้องการเวลาในการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการสอนให้สมาชิกพรรคองเกรสได้รู้จักการอดทนและรอคอยสิ่งที่ยิ่งใหญ่ในขณะที่กำลังทำงานไปด้วย ซึ่งรัศมีตัวละครหญิงในนวนิยายเล่มเดียวกันได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ ขณะที่เธอกำลังพูดคุยกับราเกศว่า การทำงานของพรรคองเกรสเปรียบเหมือนต้นไม้ที่ค่อยๆ เติบโตตามวันเวลาจนกระทั่งเป็นไม้ใหญ่ “There’s no quick way to grow trees, is there? They just grow in their own time, and if the roots aren’t strong, they can’t grow at all, Papa says.”¹⁹

ด้วยความเพียรและความอดทนนี้เองที่ทำให้พรรคองเกรสสามารถเข้าถึงประชาชนชาวอินเดียได้หลายชนชั้นและสังคม พรรคองเกรสพยายามเข้าถึงประชาชนเพื่อให้สามารถระดมกำลังคนตั้งแต่ระดับล่างไปจนถึงระดับสูงเพื่อให้ร่วมต่อสู้ด้วยวิธีการอันสงบ หรือที่เรียกว่า การทำสัตตเคราะห์ ในเรื่อง *This Time of Morning* ผู้ประพันธ์ได้อธิบายการทำสัตตเคราะห์ผ่านความทรงจำของไกลาสที่เล่าว่าการทำสัตตเคราะห์เป็นการประท้วงอย่างสงบที่แสดงออกด้วยวิธีการต่างๆ ชาวอินเดียจำนวนไม่น้อยตัดสินใจลาออกจากการเป็นข้าราชการ ในขณะที่คนหนุ่มสาวก็ปฏิเสธที่จะทำกินด้วยอาชีพใดๆ ทั้งสิ้น นักเรียนไม่ยอมไปเรียน และผู้หญิงที่เคยเคร่งครัดอยู่ในระบบปurdah หรือการจำกัดพื้นที่สำหรับผู้หญิง ต่างก็ออกมาชุมนุมในที่สาธารณะ รณรงค์ต่อต้านไม่ยอมซื้อสินค้าจากต่างประเทศ ทั้งเสื้อผ้าและเหล้า และการยอมให้ถูกจับกุม²⁰ นอกจากนี้พรรคองเกรสแห่งชาติอินเดียยังต่อสู้ด้วยวิธีอื่นๆ ทั้งการไม่ยอมจ่ายภาษี การทอผ้าชาติไว้ใช้เอง และการผลิตเกลือขึ้นมาใช้เอง ซึ่งวิธีการเหล่านี้ต่างกลายเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประพันธ์ได้นำมาดัดแปลงเพื่อให้นวนิยายคงบรรยากาศของประวัติศาสตร์อินเดียในช่วงนั้นให้มากที่สุด

เมื่อเรื่อง *Mistaken Identity* ดำเนินไปจนถึงเกือบถึงกลางเล่มแล้ว ผู้ประพันธ์เล่าเรื่องย้อนอดีตกลับไปเมื่อตอนที่โกชิและฝาแฝดถูกตำรวจจับกุม ทั้งสามคนถูกจับกุมในขณะที่พวกเขาและ

¹⁸Ibid., p. 208.

¹⁹Ibid., p. 37.

²⁰Ibid., p.190.

คนอื่นๆ อีก 89 คน กำลังนั่งอยู่ข้างถนนหน้าบ้านของผู้เก็บภาษีเพื่อมองหาวัวควาย และสิ่งหาภิรม
ทรัพย์สินอื่นๆ ที่ตำรวจยึดไปทดแทนภาษีที่พวกเขาไม่สามารถจ่ายได้ ตามคำให้การของฝาแฝด

[...] he and his brothers in khaddar had sat watching the Collector's house, on the lookout for confiscated buffaloes and other movable property belonging to their kisan brothers, which the police were seizing, so that they could seize it back and return it to its lawful owners. They had not been sitting in the middle of the road holding up traffic. They had been on the side. So had the patriot, Lajpat Rai, been on the side, when the English policeman hit him in the chest, the blow he died.²¹

การจับกุมกลุ่มชาวนาและสมาชิกจากพรรคคองเกรสดังที่ปรากฏข้างต้นเป็นผลมาจาก
การพยายามใช้นโยบายของพรรคคองเกรส เป็นวิธีการที่รัฐบาลอังกฤษเรียกว่า การรณรงค์ไม่ยอม
จ่ายภาษี หรือ No Tax Campaign เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการที่สมาชิกในพรรคคองเกรส
โดยเฉพาะไกชิ เป็นผู้พยายามปรับเปลี่ยนความคิดของชาวนาให้รู้จักต่อสู้กับรัฐบาลและผู้เก็บภาษี
ไกชิ ฝาแฝดและชาวนาต่างไปยืนประท้วงหน้าบ้านของผู้เก็บภาษีเพื่อทวงสิ่งที่คุณเก็บภาษียึดไป
กลับคืนมา หากแต่การพยายามครั้งนี้นำไปสู่ผลร้ายกว่าที่คิด มีนักต่อสู้เพื่อเอกราชเสียชีวิตและ
สมาชิกจากพรรคคองเกรสกลับถูกรัฐบาลกล่าวหาในคดีสมรู้ร่วมคิดล้มราชบัลลังก์อังกฤษ
เนื่องจากเป็นผู้ปลุกเร้าให้ชาวนาไม่ยินยอมจ่ายค่าเช่าที่ดินให้กับรัฐ²²

ต่อมาในเรื่อง *This Time of Morning* ได้กล่าวถึงการไม่ยอมจ่ายภาษีนี้นเช่นกัน ขณะที่
เรื่องดำเนินถึงช่วงเวลาปี ค.ศ. 1942 ซึ่งเป็นช่วงเวลาในประวัติศาสตร์อินเดียอีกช่วงหนึ่ง เมื่อ
ประเทศกำลังต่อสู้เพื่อเอกราชภายใต้การเคลื่อนไหวที่มีชื่อว่า "การขับไล่อังกฤษออกไปจาก
อินเดีย" (The Quit India) ในช่วงเวลานั้นหรือ โมหันช่วยเหลือสมาชิกในขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราช
ได้ดินไว้ตามคน พวกเขาถามโมหันว่าทำอะไรในการเคลื่อนไหวครั้งนี้หรือเปล่า และถ้าไม่ได้ทำ
อะไรเลยก็มีบางอย่างที่โมหันสามารถทำได้ ดังเช่น การไม่ยอมจ่ายภาษี เป็นต้น นโยบายดังกล่าว
เหมือนกับที่พรรคคองเกรสเคยแพร่ความคิดนี้ในหมู่ชาวนาไม่ให้อจ่ายภาษีดังที่ปรากฏในเรื่อง
Mistaken Identity

²¹Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 129.

²²*Ibid.*, p. 128.

"Are you doing your duty?" the young man badgered him. "Even if you haven't joined the movement there is so much you can do."

Withholding taxes was one important way, for taxes must not be paid to a foreign government they were doing everything in their power to oust. This, too, was non co-operation.²³

วิธีการไม่ยอมจ่ายภาษีที่ปรากฏในนวนิยายดังกล่าวมีที่มาจากประวัติศาสตร์การเมืองอินเดีย เป็นอีกหนทางหนึ่งที่พรรคคองเกรสใช้ต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราช ตามประวัติศาสตร์อินเดียกล่าวถึงสาเหตุการนำเอาวิธีการไม่ยอมจ่ายภาษีมาเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ว่า ชาวอินเดียต้องประสบความเดือดร้อนเพราะการเก็บภาษีอย่างไม่ยุติธรรมมาสมัยโบราณจนจนกระทั่งในสมัยที่อังกฤษเป็นเจ้าของอาณานิคม ระบบการเก็บภาษีก็ยังคงดำเนินอยู่²⁴ การไม่ยอมจ่ายภาษีจึงถือเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ต่อสู้กับเจ้าอาณานิคมที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะชาวอินเดียตกอยู่ในความทุกข์ทรมานมานานจากการที่ต้องจ่ายภาษีเป็นจำนวนมากให้กับเจ้าอาณานิคม และผู้เก็บภาษีซึ่งเป็นชาวอินเดียที่หากินจากความเดือนร้อนของพวกเขาด้วยกัน

นอกจากการไม่จ่ายภาษีนี้แล้วยังมีการต่อต้านรัฐบาลอังกฤษโดยวิธีสงบแบบอื่นๆ อาทิ การทอผ้าใช้เอง ดังที่จะเห็นได้จากในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* ในขณะที่อยู่ห้องขัง ไกชิเล่าให้สิงห์ฟังว่าก่อนที่จะถูกจับกุมนั้น เขาเดินทางไปยังหมู่บ้านต่างๆ พุดคุยกับประชาชนเกี่ยวกับผ้าทอมือของอินเดีย โดยไม่เว้นแม้แต่สตรีใน "เขตสีแดง" หรือโซภณี ไกชิสอนให้พวกเธอรู้จักทอผ้าในเวลาว่างตอนกลางวันที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือสำหรับสตรีที่ใช้ชีวิตในตอนกลางวันอย่างพวกเธอ มีหน้าซ้ำพวกเธอยังเป็นเจ้าของร้านขายผ้าทอที่ไกชิเป็นผู้ช่วยก่อตั้งร้านขึ้นมา²⁵

นอกจากการทอผ้าจะช่วยให้ชาวอินเดียสามารถมีผ้าทอไว้ใช้เองทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในแต่ละครอบครัวไปได้มาก แต่ในความหมายทางประวัติศาสตร์การเมืองอินเดียมีความสลับซับซ้อนทางประวัติศาสตร์เช่นเดียวกับนโยบายไม่ยอมจ่ายภาษี ผ้าทอมือเคยเป็นสินค้าเศรษฐกิจหลักทั้งในอินเดียและในต่างแดนตั้งแต่อดีต แต่เมื่ออังกฤษเข้ามาปกครองอินเดียและได้นำเอาระบบอุตสาหกรรมมาใช้ในอินเดียด้วยทำให้ระบบการผลิตผ้าทอมือได้รับความกระทบกระเทือน เพราะสินค้าที่ผลิตผ่านระบบอุตสาหกรรมได้เปรียบสินค้าที่ผลิตด้วยมือค่อนข้างมาก

²³Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, pp.198-199.

²⁴สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 41-42.

²⁵Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.94.

เนื่องจากในการผลิตแต่ละครั้งอุตสาหกรรมจะสามารถผลิตสินค้า ได้ครั้งละจำนวนมากในเวลาอันสั้น มีคุณภาพเท่าเทียมกันทุกชิ้น อีกทั้งยังมีราคาถูก²⁶ เหตุการณ์ดังกล่าวนอกจากจะทำให้ชาวอินเดียจำนวนมากกลายเป็นคนตกงาน ที่สำคัญวัฒนธรรมการทอผ้าแบบจะล้มหายตายไปจากสังคมอินเดีย ซึ่งรวมไปถึงการปั่นด้าย การย้อมผ้า การพิมพ์ดอกและลายผ้า การทอผ้าด้วยกี่หูก และเลิกล้มไป อีกทั้งเครื่องทอผ้าหายไปอย่างไร้ร่องรอยจากครัวเรือนของประชาชนเป็นจำนวนมากนับล้านครัวเรือน²⁷

นโยบายของพรรคองเกรสที่โกชินำไปปฏิบัติ นอกจากจะแสดงให้เห็นลักษณะการใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างถูกต้องของผู้ประพันธ์แล้ว (ตามการต่อสู้แบบไม่ใช้ความรุนแรงของคานธี) ยังแสดงให้เห็นว่าขบวนการต่อสู้เพื่อชาติโดยเฉพะพรรคองเกรส เป็นขบวนการที่ไม่ยึดถือการแบ่งแยกเชื้อชาติ ภาษา วรรณะ หรือศาสนาตามความตั้งใจของคานธี²⁸ แม้ในความจริง โสภณีนีหญิงจะเป็นชนชั้นที่สังคมมักดูหมิ่นเนื่องจากอาชีพที่ใช้เลี้ยงหาชีพแต่ โกชิกก็เต็มใจที่จะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผ้าทอและช่วยเหลือพวกเขาเธอเท่าที่จะทำได้ อีกทั้งยังทำให้เห็นถึงความร่วมมือของประชาชนในการต่อต้านเจ้าอาณานิคมที่ไม่ได้มีการแบ่งแยกว่าใครเป็นใคร อาชีพใด วรรณะใด และศาสนาไหน เพียงแต่มีใจรักในชาติ และการมีเสรีภาพ

เครื่องมือในการต่อสู้อีกอย่างหนึ่งที่สามารถพบในนวนิยายของนัยันตารา ซาร์คัลคือ การผลิตเกลือขึ้นมาใช้เองในเรื่อง *Mistaken Identity* มีการกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการจับกุมชาวอินเดียที่หลังจากเหตุการณ์เดินเกลือไปยังเมืองแดนดิเพื่อทำนาเกลือ

Gandhi has marched to Dandi beach, a distance of two hundred and forty-one miles from his base, to disobey the Salt Act and manufacture salt on the seacoast. A civil disobedience campaign is in full swing. Our newspaper says immense crowds cheered him on and thousands joined march. People are manufacturing salt in tin pans all over the country. Overnight our jails is full of Salt March prisoners, four in our barrack, I don't know how many opposite, and a

²⁶ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 204-205.

²⁷ ยวาทะรลาล เนห์รู, *โฉมหน้าแห่งประวัติศาสตร์*, แปลโดย พระราชรัตนโมลี, (กรุงเทพฯ: สภาเพื่อความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยและมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2541), หน้า 655.

²⁸ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 205.

dozen half-grown schoolboys who arrive last and sleep chained together in the yard.²⁹

ภาพที่ผู้ประพันธ์บรรยายเกี่ยวกับการจับกุมผู้ร่วมการเดินไปทำเกลือที่เมืองแดนดิที่มีเป็นจำนวนมากนี้ เกิดขึ้นด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์อันมาจากความไม่พอใจต่อวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลกไม่เว้นแม้แต่ในอินเดียในช่วงทศวรรษที่ 1920 และรายงานของคณะกรรมการไซมอน (Simon Commission) ที่เข้ามาในอินเดียเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ที่อินเดียจะสามารถปกครองด้วยตนเองในปี ค.ศ. 1929 รายงานฉบับดังกล่าวมีใจความสำคัญว่าอินเดียควรได้รับสิทธิการปกครองในระดับมณฑล ในขณะที่การปกครองส่วนกลางยังคงเป็นของอังกฤษอยู่ รายงานฉบับนี้ความไม่พอใจให้แก่ผู้นำขบวนการชาตินิยมที่ต้องการการปกครองด้วยตัวเองทั้งหมด ไม่ใช่เฉพาะเป็นส่วนๆ

ในเดือนมีนาคมปีเดียวกันคานธีจึงถือโอกาสใช้ประเด็นเกลือเพื่อทำสัตยาเคราะห์ เพราะเกลือได้รับการคุ้มครองให้เป็นทรัพย์สินของอังกฤษ ดังนั้นชาวอินเดียจึงไม่สามารถเก็บเกลือนำมาใช้ได้ แม้ว่าเกลือจะมาจากน้ำทะเลซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มาจากธรรมชาติก็ตาม คานธีเลือกเดินประท้วงจากสัมปรมดี (Sambarmadi) ไปยังเมืองแดนดิ (Dandi) ในแคว้นกุตราชดินแดนชายทะเลทางตะวันตกของอินเดียเพื่อทำเกลือเป็นระยะทางกว่า 200 ไมล์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อทำลายกฎหมายเกลือ³⁰ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติออกมาเพื่ออนุญาตให้อังกฤษเอารัดเอาเปรียบประชาชนในอาณานิคมได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

เหตุการณ์เดียวกันยังปรากฏในเรื่อง *This Time of Morning* ในตอนที่หริ โมหันเล่าถึงความหลังในตอนที่เขาพบไกลาสครั้งแรก ในเวลานั้นไกลาสเป็นนักต่อสู้เพื่อเอกราชคนหนึ่งเข้าร่วมประท้วงกฎหมายเกลือของอังกฤษด้วยการทำเกลือที่ชายหาดเช่นกัน

The first time he had become aware of Kailas. Hari remembered that it had been of the days of procession and boycotts and arrests. But, isolated like a pearl among wooden beads, this had been the day of the salt satyagraha at the

²⁹Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.98.

³⁰G.S. Chhabra, *Advanced Study in The History of Modern India Vol3* (New Delhi: Sterling, 1978), p. 48, and Sugata Bose and Ayesha Jalal, *Modern South Asia: History, Culture, Political Economy*, pp. 121-123.

Bharadwaj Ashrama. Kailas and a band of workers had broken the law by manufacturing salt in tin pans near the Ashrama.³¹

เหตุการณ์เดียวกันนี้ทำให้ไกลาสถูกจับกุมในเวลาต่อมา การจับกุมที่เกิดขึ้นทั้งสองครั้งในนวนิยายของซาร์ห์คัลตรงตามเหตุการณ์การจับกุมหลังการเดินทางไปทำนาเกลือที่เมืองแดนดิในประวัติศาสตร์ การทำสตัยเคราะห์ในคราวนั้นส่งผลให้มีผู้ถูกจับกุมเป็นจำนวนถึง 60,000 คนในช่วงเวลาไม่ถึงปี รวมทั้งผู้นำทางการเมืองคนสำคัญ ได้แก่ มหาตมะ คานธี ยวาทะระลาล เนห์รู สุภาส จันทรโบส และโมติลาล เนห์รู³²

ความเคลื่อนไหวทั้งหมดที่กล่าวมาแสดงให้เห็นความเป็นไปของพรรคองเกรสระหว่างที่อินเดียกำลังเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษในนวนิยายของนัยันตารา ซาร์ห์คัล วิธีการต่อสู้ต่างๆ ทำให้อังกฤษตระหนักถึงการมีอยู่ของประชาชนชาวอินเดียทั้งหลาย เพราะพวกเขาไม่ยินยอมให้อังกฤษมาบีบบังคับพวกเขาอีกต่อไป ทั้งการไม่ยอมจ่ายภาษี การทอดผ้ามือ และการเก็บภาษีเกลือ สิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นถึงความสามารถของผู้ประพันธ์ในการคัดเลือกเอาประวัติศาสตร์ส่วนที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานเขียนในรูปแบบนวนิยายได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* มีความแตกต่างออกไปจากนวนิยายเล่มอื่น เนื่องจากที่ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหวของขบวนการคอมมิวนิสต์ที่แพร่กระจายในอินเดีย และมีส่วนในการเรียกร้องเอกราชเช่นกัน

ในเรื่อง *Mistaken Identity* จะพบว่าตัวละครกลุ่มหนึ่งในห้องขังเดียวกับภูษัน สิงห์อีก ได้แก่ นายเดย์ นายยูชูฟ นายฟิลไล และอียอร์ แต่ละคนมาจากกลุ่มสหภาพแรงงานที่ต่างกัน³³ พวกเขาถูกจับกุมเนื่องจากการนัดชุมนุมใหญ่ของสหภาพ พวกเขาต่างเรียกกันและกันว่า สหาย (Comrade) และเรียกตัวเองว่าเป็นชาวบอลเชวิค (Bolshevik) พวกเขามีจุดมุ่งหมายของขบวนการเหมือนกับพรรคองเกรสคือการปฏิวัติสังคมนิยม พวกเขาคือนักต่อสู้ทางการเมืองที่ภูมิใจกับความคิดในการที่ต้องการโค่นล้มราชบัลลังก์อังกฤษ ในฐานะผู้ที่ฝันถึงสังคมนิยมอินเดียอุดมคติตามแนวคิดแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้ว่า สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ที่ทุกอย่าง

³¹Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, pp. 82-83.

³²Sugata Bose and Ayesha Jalal, *Modern South Asia: History, Culture, Political Economy*, pp. 122-123, และ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 79-80.

³³Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.20.

กลายเป็นเหล็กและเครื่องจักรกล วันหนึ่งหุ่นยนต์จะเข้ามาแทนที่มนุษย์ สตรีและบุรุษจะทำเทียมกันในฐานะที่เป็นเครื่องกลเหมือนกัน

The comrade's India is going to be forged out of steel, concrete and electricity, glorified by nuts and bolts. Men will make love to throbbing machine parts. Machines will shiver, groan and respond. The sun will be made of molten metal, the star of iron and steel. Machine-tool grease and factory smoke will perfume the air. It seems entirely possible that men and women will turn into machines. To each his own paradise.³⁴

การเคลื่อนไหวของขบวนการคอมมิวนิสต์ดังที่ปรากฏในนวนิยายของซาร์คัลตรงกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวว่ามีการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินเดีย (The Communist Party of India หรือ CPI) ขึ้นในปี ค.ศ. 1920 เพื่อหาแรงสนับสนุนในการปลดปล่อยประเทศโดยชนชั้นกลาง พรรคคอมมิวนิสต์ก่อตั้งด้วยผู้นำอย่าง เอ็ม เอ็น รอย (M.N. Roy) หรือในชื่อจริงนรินทร นาถ ภักฎุจารย (Narendra Nath Bhattacharya) ก่อนที่พรรคจะแบ่งแยกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยในรูปแบบต่างๆ ทั้งสภาพแรงงานและองค์กรเยาวชนทั่วประเทศ³⁵

ขบวนการคอมมิวนิสต์นี้เป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกเหนือไปจากการเคลื่อนไหวกระแสหลักจากพรรคองเกรสแห่งชาติอินเดียและสันนิบาตแห่งมุสลิม หากในนวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้กล่าวถึงกลุ่มพรรคการเมืองกลุ่มหลังเลย แต่ผู้ประพันธ์กลับกล่าวถึงกรณีมีสหชาวยุโรปบางคนที่เป็นชาวมุสลิม³⁶ ดังนั้นเนื้อความในตรงนี้ผู้ประพันธ์จึงต้องการที่จะสอดแทรกให้เห็นประเด็นเกี่ยวกับศาสนาและการเมืองมากกว่า เพราะแทนที่ชาวมุสลิมคนนั้นจะเข้าไปอยู่ร่วมกับสหภาพมุสลิมที่มีนายจินนาห์เป็นผู้นำตามศาสนาที่ตนเองนับถือ แต่ชาวอินเดียมุสลิมบางคนในเรื่อง *Mistaken Identity* กลับผันตัวเองมาเป็นชาวมุสลิมคอมมิวนิสต์ ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงได้แสดงให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองในสมัยนั้น ศาสนาไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกลุ่มเคลื่อนไหวที่แตกต่างไปจากศาสนาของตน

³⁴ Ibid., p.70.

³⁵ โปรดอ่านต่อ Robert J.C. Young, "India I: Marxism in India" in Robert J.C. Young, *Postcolonialism: An Historical Introduction* (United Kingdom: Blackwell Publishing, 2003), p. 23.

³⁶ Nayantra Sahgal, *Mistaken Identity*, p.150.

อย่างไรก็ตามพรรคคอมมิวนิสต์คล้ายคลึงกับพรรคองเกรสตรงที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านรัฐบาลอังกฤษ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้เลือกการเดินขบวนที่จัดขึ้นโดยกลุ่มคอมมิวนิสต์ในอินเดีย และปรากฏตามประวัติศาสตร์มากว่าถึงในนวนิยาย

ในขณะที่ไทชิและฝาแฝดตัวแทนจากพรรคองเกรสถูกจับกุมเพราะสนับสนุนให้ชาวนาไม่ยอมจ่ายภาษี ทั้งนายเดย์ นายยูซุฟ นายพิลไล และอียอร์ตัวแทนจากขบวนการคอมมิวนิสต์ถูกจับกุมเพราะถูกกล่าวหาในข้อหาสมรู้ร่วมคิดคดีเดียวกัน เนื่องจากทั้งหมดเป็นผู้ปลุกระดมให้คนงานโรงงานในเมืองบอมเบย์หยุดงานประท้วง ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายให้เห็นถึงสภาพการเดินขบวนผ่านคำให้การและหลักฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์เดินขบวนในวันดังกล่าว

The textile workers' strike in Bombay was proof positive. They had heard 'Workers of the World, unite'. They had seen the Red Flag. All this with their own eyes and ears. They had photographs and statistic of processions as well.³⁷

เหตุการณ์ดังกล่าวตรงกับเหตุการณ์เดินขบวนของกลุ่มคนงานในเมืองบอมเบย์ที่เกิดขึ้นช่วงปี 1928-1929 ซึ่งเป็นปฏิกริยาต่อค่าแรงงานที่ไม่เพิ่มขึ้นไปตามปริมาณการทำงานในโรงงานทอผ้าที่มากขึ้นเรื่อยๆ³⁸ สมาชิกจากขบวนการคอมมิวนิสต์และสหภาพแรงงานต่างชักชวนคนงานในโรงงานทอผ้าเพื่อร่วมเดินขบวนแสดงความไม่พอใจ จากคำให้การในศาล เหล่าสหภาพคอมมิวนิสต์เหล่านี้ต่างก็คิดว่าสิ่งที่พวกเขาทำลงไปไม่ได้เป็นความผิดจึงปฏิเสธข้อกล่าวหาทั้งหมด มินนำข้าพวกเขาบอกว่ากระทำลงไปเพราะในสมองของพวกเขาไม่มีอะไรมากเกินกว่าการก่อกบฏคิดล้มล้างราชบัลลังก์อังกฤษ และยังไม่เคยกระทำการต่อต้านรัฐบาลอย่างลับๆ พวกเขากระทำอย่างเปิดเผยเพราะต้องการที่จะสร้างระบบระเบียบเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเสียใหม่³⁹

ในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันในปี ค.ศ. 1939 ผู้ประพันธ์ยังได้บันทึกถึงเหตุการณ์ประท้วงของบุคคลกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* กลุ่มเคลื่อนไหวของนักเรียนเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวกลุ่มอื่น นอกเหนือไปจากกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองหลักเช่นพรรคองเกรสแห่งชาติอินเดีย เป็นต้น ผู้ประพันธ์ได้บรรยายให้เห็นสภาพการเรียนการสอนใน

³⁷Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 18.

³⁸Sugata Bose and Ayesha Jalal, *Modern South Asia: History, Culture, Political Economy*, p. 231.

³⁹Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, pp.34-35.

เวลานั้นว่าแม้บนกระดานที่พวกเขาใช้เรียนหนังสือจะเป็นตัวหนังสือภาษาอังกฤษ อ่านคำกลอนจากผู้ประพันธ์ชาวอังกฤษ แต่การศึกษาตามแบบประเพณีตะวันตกของเจ้าอาณานิคมเหล่านั้น ไม่ได้ทำให้พวกเขากลายเป็นคนหัวอ่อนที่อ่อนข้อ เป็นคนในอาณานิคมที่เห็นด้วยกับการกระทำของเจ้าอาณานิคมไปเสียทุกอย่าง

Classes had been unreal during their student years, unreal the English words of an English poet:

“When I behold upon the night’s starred face
Huge cloudy symbols of a high romance...”

Reality was in the streets, in the tension all over town, in the jail across the Jumna bridge filled to capacity,⁴⁰

และ

Student rallies became stormy. Whose war effort was it, they demanded? [...] For British, that was the irony, not for democracy or freedom, because if this was the case, why were we not free? Questions were hurled into student audiences and the answers were long lines of police trucks crossing the Jumna bridge to prison. And soon the prison overflowed and criminals had to be released to make room for political prisoners.⁴¹

เหล่านักเรียนและนักศึกษาต่างลุกขึ้นมาต่อสู้เพราะพวกเขาไม่เข้าใจสถานการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์อธิบายถึงเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 กับอินเดีย ในเวลานั้นเพิ่มเติมว่า เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดอังกฤษนำเอาอินเดียเข้าสู่สงครามโลกโดยที่ อินเดียยังไม่ยินยอม⁴² นอกจากนี้ซาร์คัลยังได้บรรยายถึงความคิดของนักเรียน นักศึกษาในขณะนั้นที่ไม่ได้ต่างไปจากผู้ใหญ่เลย ตามที่พวกเขาตั้งคำถามเหมือนกับที่พวกเขาใหญ่คิดว่า เหตุใดพวกตนชาวอินเดียถึงยังไม่ได้เอกราชเป็นของตนเองสักที การที่ผู้ประพันธ์เขียนถึงการเคลื่อนไหว

⁴⁰Nayantara Sahgal, *This time of Morning*, p.122.

⁴¹Ibid., pp. 122-123.

⁴²สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 81.

ทางการเมืองของนักเรียนนักศึกษาทำให้เห็นการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชในบริบทของอินเดียในช่วงเวลานั้นว่าเป็นการเคลื่อนไหวอย่างไม่แบ่งอาชีพและอายุอย่างแท้จริง ทุกคนในอินเดียในเวลานั้นต่างรู้สึกและคิดไปในทางเดียวกัน แม้ว่าจะแบ่งออกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยก็ตาม

การเคลื่อนไหวทางการเมืองดังที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* ผู้ประพันธ์ได้เสนอให้เห็นว่ากลุ่มเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นเครื่องยืนยันถึงรูปแบบการต่อสู้เพื่อเอกราชที่มีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนกับที่เกิดขึ้นในประเทศอื่นๆ แม้เรื่องราวต่างๆ ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงเรียกร้องเอกราชจะมีความซับซ้อนและวุ่นวายในตัวของมันเอง แต่ผู้ประพันธ์ก็สามารถคัดเลือกและหยิบเอาเหตุการณ์และบุคคลจากประวัติศาสตร์บางส่วนมาใช้ในงานประพันธ์ได้เป็นอย่างดี

การจับกุมนักกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง

“เรือนจำ” และ “ห้องพิพากษา” กลายเป็นฉากที่ผู้ประพันธ์เลือกนำมาดำเนินเรื่องมากเป็นจำนวนสัดส่วนถึงสามในสี่ส่วนของนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* โดยปกติแล้วสถานที่หลังกำแพงสูงที่ใช้กักขังนักโทษเป็นภาพพว่เลือนในสายตาของคนนอก และพวกเขาคงไม่มีโอกาสรับรู้ความเป็นไปในสถานที่เหล่านั้น เพราะเรือนจำเป็นสถานที่สงวนและปกปิดไม่ยอมอนุญาตให้บุคคลทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป ด้วยความรู้และประสบการณ์ในวัยเด็กที่รู้เห็นการที่บิดาและมารดาต้องเข้าออกเรือนจำจนเป็นเรื่องธรรมดา⁴³ ดังนั้นซาร์คัลจึงสามารถนำประสบการณ์เหล่านั้นมาประพันธ์นวนิยายในเรื่องนี้ได้โดยสามารถเข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ที่ถูกต้องขังและผู้เป็นญาติของนักโทษการเมืองที่รอคอยวันที่พวกเขาจะพ้นโทษ อีกทั้งยังนำเอาข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์การเมืองในช่วงที่ขบวนการต่อสู้เพื่อชาติเริ่มต้นเรียกร้องเอกราชอย่างจริงจังมาเสริมแต่งในนวนิยายให้เนื้อเรื่องดูหนักแน่น และเสมือนเกิดขึ้นจริงมากขึ้น การที่ผู้ประพันธ์เลือกหยิบยกเอาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรือนจำและห้องพิพากษาจึงเท่ากับเป็นการแสดงให้เห็นความตั้งใจของผู้ประพันธ์ที่ต้องการเปิดกว้างขยายขอบเขตความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านให้ขยายกว้างออกไปว่าในช่วงการต่อสู้เพื่อเอกราชความต้องการเอกราชของชาวอินเดียเคยถูกกดทับและกีดกันจากอังกฤษด้วยการกักขัง แต่กระนั้นเจ้าอาณานิคมก็ไม่อาจจะรับความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะมีอิสรภาพของคนในอาณานิคมได้แม้ว่าคนเหล่านั้นจะถูกจองจำอยู่ในห้องขังก็ตาม

⁴³Nayantara Sahgal, "India's Identity in *Mistaken Identity*," in Nayantara Sahgal, *Point of View: A Personal Response to Life, Literature and Politics*, p. 49.

จากบทความ "India's Identity in Mistaken Identity" ซาห์คัลเซียนอธิบายถึงประวัติศาสตร์ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1920 ว่าเกิดอะไรบางอย่าง โดยเฉพาะในปี ค.ศ. 1929 ในปีนั้นมีการหยุดงานประท้วงและมีเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ซาห์คัลเซียนไว้ในบทความว่า เมื่อประชาชนออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านเจ้าอาณานิคมส่งผลให้อังกฤษเริ่มขาดความเชื่อมั่นต่ออินเดีย และตั้งมาตรการขึ้นมาเพื่อรักษาความสงบในประเทศ มาตรการหนึ่งที่อังกฤษนำมาใช้คือการควบคุมความเคลื่อนไหวของประชาชนอย่างเข้มงวดภายใต้กฎหมายที่มีชื่อว่า กฎหมายฉบับโรลแลตต์ (Rowlatt Acts) อันมีจุดประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ทันทที่ร่างกฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ นั้นหมายความว่าชาวอินเดียคนใดก็ตามที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการอันเป็น "การยุยงปลุกปั่นเพื่อก่อการกบฏ" สามารถถูกดำเนินคดีได้อย่างลับๆ โดยไม่ต้องมีคณะลูกขุน และจะถูกลงโทษโดยไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ พวกที่คัดค้านไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้ไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ และการมีสิ่งพิมพ์ที่ถือว่า "มีเนื้อหาปลุกปั่นให้เกิดความไม่สงบ" ไว้ในครอบครอง อาจมีโทษถึงขั้นถูกจำคุกเป็นเวลา 2 ปี มาตรการนี้ส่งผลให้มีการจับกุมผู้กระทำความผิดทั่วประเทศในข้อหาสมรู้ร่วมคิด กล่าวหาว่าผู้ก่อความไม่สงบเหล่านี้เป็นผู้ต้องการล้มล้างราชบัลลังก์อังกฤษ⁴⁴ ประชาชนจำนวนไม่น้อยถูกจับเข้าคุก และบางส่วนได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต รวมทั้งเกิดคดีสมรู้ร่วมคิดที่มีชื่อเสียงหลายคดีด้วยกัน และหนึ่งในคดีเหล่านั้นมีผู้ต้องหาถูกจำคุกเป็นเวลา 3 ปี หลังจากนั้นพวกเขาก็ได้รับการปล่อยให้เป็นอิสระ เมื่อพบว่าไม่มีหลักฐานพอเพียงที่จะจองจำพวกเขาต่อไปได้ คดีนี้ก็กลายเป็นแรงบันดาลใจให้ซาห์คัลแต่งนวนิยายเรื่องนี้ขึ้น⁴⁵

⁴⁴ตามมาตราที่ 121A ในกฎหมาย *The Indian Penal Code*⁴⁴ ซึ่งเป็นประมวลกฎหมายไว้ในอินเดีย ออกบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1862 มาตรา 121A ประกาศไว้ว่าใครก็ตามทำความผิดด้วยการกระทำความสมรู้ร่วมคิดล้มล้างราชบัลลังก์กษัตริย์อังกฤษ มีโทษถึงการจองจำตลอดชีวิตในเรือนจำที่อยู่ห่างไกลหรือการจองจำด้วยจำนวนปีน้อยกว่านั้น

Whoever within or without British India conspires to commit any of the offences punishable by Section 121 or to deprive the King of the sovereign of British India or any part there of, or conspire to overawe, by means of criminal force or the show of criminal force, the Government of India or any local Government, shall be punished with transportation for life or any shorter term, or with imprisonment of either description which may extend to the years.

Quoted in "The Meerut Arrest," [Online], Available from:

<http://www.wcml.org.uk/internet/meerut1.htm> [2004, October 12]

⁴⁵Nayantara Sahgal, "India's Identity in *Mistaken Identity*," in Nayantara Sahgal, *Point of View: A personal Response to Life, Literature and Politics*, p. 49.

คดีสมรู้ร่วมคิดดังกล่าวคือ ผู้ต้องหาถูกตั้งข้อหาพยายามปลุกเร้าคนงานและชาวนา "to use the workers' and peasants' associations to secure the complete separation of India from Great Britain, with such an economic programme as could easily appeal to ignorant people" และสมรู้ร่วมคิดในการก่อตั้งพรรคชนชั้นแรงงานขึ้นในอินเดียเพื่อล้มล้างอำนาจของกษัตริย์อังกฤษ "to organise a working-class party in India, and so deprive the King of his Sovereignty" เมื่อผ่านกระบวนการทางทนายพิจารณาคดีในชั้นศาล ผลการตัดสินออกมาว่า ผู้ต้องหาแต่ละคนถูกจำคุกเป็นเวลา 4 ปี ด้วยหลักฐานหลักของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากแต่มีผู้กล่าวหาว่าความผิดประการเดียวที่ผู้ต้องหากระทำคือการเป็นคอมมิวนิสต์⁴⁶

อีกทั้งในปี ค.ศ. 1929 มีคดีสมรู้ร่วมที่มีชื่อว่า "The Meerut Conspiracy Case" ผู้ต้องหาในคดีดังกล่าวส่วนมากเป็นผู้มีชื่อเสียงในฐานะสมาชิกสหภาพแรงงานและกลุ่มเคลื่อนไหวชนชั้นแรงงานชาวอินเดีย หากทว่าผู้ต้องหาบางคนก็เป็นคนในพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเปิดเผย แต่บางคนก็ไม่มีข้องเกี่ยวกับกรเคลื่อนไหวของกลุ่มคอมมิวนิสต์เลยแม้แต่น้อย อาทิ นายเลสเตอร์ ฮัทชินสัน (Lester Hutchinson) ผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ *The Indian Daily Mail* เขากำลังติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มสหภาพแรงงานและการก่อความไม่สงบต่างๆ หากทว่ากรกล่าวหาครั้งนี้โจมตีผู้ต้องหาทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของชนชั้นแรงงานและชาวนาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง⁴⁷

ในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* ใช้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการจับกุมแบบไม่มีความผิดชัดเจนดังกล่าวเป็นจุดพลิกผันของเรื่อง ภูษัน สิงห์ตัวละครเอกในเรื่องถูกจับกุมทั้งที่ไม่มีหลักฐานชัดเจนในข้อหาสมรู้ร่วมคิดในการล้มราชบัลลังก์อังกฤษอันมีสิทธิปกครองเหนืออินเดีย (Conspiracy to deprive the King Emperor of his sovereignty over India) พร้อมกับผู้ต้องหาคนอื่นอีก 8 คน ไทชิและฝาแฝด สมาชิกในพรรคองเกรส อีกทั้งนายฟิลไล นายเดย์ นายยูชูฟ และนายอียอร์สหายชาวบอลโซวิค รวมทั้งเข็นเด็กหนุ่มอายุเพียง 17 ปี ก็ถูกจับกุมเพียงเพราะเป็นสมาชิกในสมาคมเยาวชนแห่งหนึ่ง วันที่ถูกจับกุมเขากำลังร่วมพูดคุย ร้องเพลง และคุย

⁴⁶"Labour Party - 100 years of faithful service to imperialism: Part 3 First Labour government ," [Online], Available from: www.lalkar.org/issues/contents/sep2000/labour.htm [2004, October 12]

⁴⁷"The Meerut Arrest," Quoted from *The Meerut Trial: Facts of the case* (the National Meerut Defence Committee, August 1929) [Online], Available from: <http://www.wcml.org.uk/internat/meerut1.htm> [2004, October 12]

เรื่องการเมืองกับสมาชิกคนอื่นๆ ในบ้านหลังใหญ่ที่มีรูปของบากุนิน (Bakunin) และโครโปตคิน (Kropotkin) นักคิดนักเขียนชาวรัสเซียในลัทธิอนาธิปไตยสมัยคริสต์คริสต์ศตวรรษที่ 19⁴⁸ แขนงอยู่บนฝาผนัง

สิงห์ถูกจับกุมด้วยความผิดที่ทนายฝ่ายตรงข้ามพยายามขุดคุ้ย ทั้งการที่เขาพร้อมเล่นละครที่มีชื่อเรื่องนำส่งสัยเรื่อง *The Scarlet Letter* หลังจากที่เพิ่งมาจากต่างประเทศ อีกทั้งเขายังไม่ยอมลุกขึ้นจากที่นั่งในโรงละครขณะมีการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และในกระเป๋าดูหนังของเขา ยังมีหนังสือที่มีชื่อเกี่ยวกับการปฏิวัติเรื่อง *The Revolt of the Angels* รวมทั้งก่อนหน้านั้น สิงห์ยังเคยแต่งกลอนไว้จำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะกลอนบทที่มีชื่อว่า 'The Bridge' ได้รับการตีพิมพ์ลงนิตยสารรัสเซีย บทร้อยกรองได้รับคำชมเชยจากเลนิน ผู้นำรัสเซียในขณะนั้นว่าเป็นตัวอย่างกลอนอันดีที่แสดงให้เห็นสังคมนิยมในอุดมคติ หากแต่สิงห์กลับเห็นว่ามันเป็นกลอนที่แย่มากที่เขาเคยแต่ง และเขาก็ไม่ได้แต่งกลอนบทนั้นด้วยจุดประสงค์ทางการเมือง หากแต่ด้วยความรักต่อเด็กหญิงชาวมุสลิมที่เขาเคยรักสมัยยังเป็นเด็ก⁴⁹ และเขาก็ไม่ได้มีความคิดทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทั้งสิ้น ดังในบทสนทนาระหว่างสิงห์และทนายระหว่างก่อนขึ้นศาล

"Why the devil am I here?" I snapped. "I've never set feet in Russia."

"No, of course you haven't," he soothed, "and in any case, what can you possibly have in common with this bunch of provincial troublemakers? They don't own a stick of furniture between them, you can be sure. Remember who you are. All will be so long as we don't upset the sovereign power."⁵⁰

การจับกุมสิงห์และเซ็นทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ต้องการแสดงให้เห็นในประเด็นเดียวกับคดีสมรู้ร่วมคิดที่เคยเกิดขึ้นในช่วงเรียกร้องเอกราชและเป็นแรงบันดาลใจให้เธอเขียนนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* นี้ขึ้นมา ประเด็นดังกล่าวคือความไม่ชัดเจนและไม่ยุติธรรมในการใช้อำนาจของผู้มีปกครองดังที่เห็นได้จากกรณีการจับกุมประชาชนบางคนผู้ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องใดๆ เลยกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองและสังคมเช่นเดียวกับสิงห์และเซ็น เพราะหลักฐานเบื้องต้นในชั้นศาลแสดงให้เห็นว่าตัวละครทั้งสองไม่ได้เข้าไปร่วมกิจกรรมทางการเมืองใดๆ อย่างเปิดเผยเหมือนสมาชิกจากกลุ่มคองเกรสหรือคอมมิวนิสต์ที่มีกิจกรรมและการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน สิงห์และ

⁴⁸Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 82.

⁴⁹Ibid., pp. 16-17, 19, 36.

⁵⁰Ibid., p. 15.

เช่นถูกจับกุมด้วยหลักฐานที่ดูเหมือนมีเงื่อนไขบางอย่างว่ามีความเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่แนวคิดคอมมิวนิสต์ในอินเดีย ทั้งสองจึงเป็นผู้ต้องหาที่ถูกจับอย่างผิดฝาผิดตัวอย่างที่ทนายของบิดาพยายามอธิบายไว้ในชั้นศาล

He had asked to be allowed to speak first as mine was obviously a special case. When he was called he peeled his squint from the laundry line with some difficulty, returned it to his surroundings, and said in his deferential wheeze that his client's arrest was an unfortunate case of mistaken identity.⁵¹

หลักฐานเบื้องต้นในชั้นศาลที่มีอยู่เพียงเล็กน้อยทำให้ผู้ต้องหาในคดีสมรู้ร่วมคิดพยายามหาเหตุผลว่าทำไมพวกเขาถึงต้องถูกจองจำเช่นนี้ในเรือนจำที่ห่างไกลออกไปจากขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเอกราช ครอบครัวและเพื่อนฝูงของตนเอง ดังที่โกชิออกมาวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรือนจำที่เขาถูกขังว่าแทนที่จะถูกจับกุมในเรือนจำอื่นๆ เช่นที่กัลกัตตาหรือที่มัทราส (Madras) หรือเรือนจำสำหรับนักโทษการเมืองอย่างทีละฮอร์หรือที่จาวันปูเรซึ่งเรือนจำทั้งสองต่างได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน แต่พวกเขากลับถูกกักขังอยู่ในเรือนจำที่ห่างไกล⁵² แต่กระนั้นโกชิก็ได้สรุปด้วยไว้ด้วยอารมณ์ขันว่าบางทีพวกเขาอาจจะถูกจับเพราะเหตุบังเอิญอย่างไร้ความหมายใดๆ⁵³ ก็เป็นไปได้

ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มสหยาบดลโซวิคจากเรื่อง *Mistaken Identity* ยังได้แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์การจับกุมและกักขังในเรือนจำ ดังที่พวกเขาได้ให้คำให้การในชั้นศาลว่า พวกเขาไม่ได้คิดว่ารัฐบาลอังกฤษจะมีสิทธิมาจับกุมพวกเขาได้เพราะชาวอังกฤษไม่ได้เป็นผู้ปกครองที่แท้จริงของอินเดีย ในเวลาเดียวกันพวกเขายังจะต้องการกล่าวหารัฐบาลว่าเป็นผู้ที่มีความผิดเสียด้วยซ้ำในข้อหาที่มามีอำนาจเหนือโดยผิดกฎหมาย การฆ่าประชาชน

We've been deprived of rights every Englishman enjoys. Illegal imprisonment. Our third year of it. Don't hunt for evidence to accuse us. We accuse you! Of illegal occupation. Of condition in this country. Of murder. Too many corpses lie between us and the British government. Most recently, three in

⁵¹Ibid., p. 15.

⁵²Ibid., p. 20.

⁵³Ibid., p. 37.

Lahore, one this morning in our barrack, last year a boy who in two years' time would have completed the average lifespan in this country under the King Emperor, but you get him sooner.⁵⁴

นอกจากการจับกุมผู้ต้องหาในคดีสมรู้ร่วมคิด ที่ซาห์คัลบรรายไว้อย่างละเอียดด้วย ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการจับกุมและคดีสมรู้ร่วมคิดเป็นจำนวนมากในเรื่อง *Mistaken Identity* แล้ว ในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ผู้ประพันธ์ยังได้กล่าวไว้ถึงการจับกุมชาวอินเดียเหตุการณ์อื่นๆ ในช่วงก่อนที่อินเดียได้รับเอกราชเช่นกัน ทั้งการจับกุมนักเรียนนักศึกษาและนักหนังสือพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ. 1939 การจับกุมดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ จุดเริ่มต้นเกิดขึ้นมาจากการประท้วงจากพรรคองเกรสต่อรัฐบาลอังกฤษว่ารัฐบาลอังกฤษไม่มีสิทธิ์นำอินเดียเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยที่อินเดียไม่ยินยอม พรรคองเกรสไม่ต้องการให้อังกฤษเอาทหารชาวอินเดียอีกทั้งเงินจำนวนมากลงไปสงครามเช่นเดียวกับที่เคยทำเมื่อครั้งสงครามโลกครั้งที่ 1⁵⁵ และหลังจากนั้นการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วยจึงกระจายไปในกลุ่มคนกลุ่มอื่นในสังคมอินเดีย รวมทั้งกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ผู้ประพันธ์ยังได้บันทึกถึงการจับกุมเหล่านักเรียนนักศึกษาตามที่ได้บรรยายว่าขบวนรถบรรทุกที่ขนนักเรียนเป็นแถวเรียงยาวข้ามสะพานแม่น้ำจุมนา (Jumna) ไปจนถึงเรือนจำ จนไม่นานนักเรือนจำก็แออัดไปด้วยนักโทษ การเมืองจึงต้องมีการปล่อยนักโทษเก่าออกมาเพื่อรองรับนักโทษการเมืองใหม่ๆ ที่จะเข้ามาในเรือนจำ⁵⁶

การจับกุมประชาชนชาวอินเดียยังรวมไปถึงนักข่าวผู้เขียนบทความในหนังสือพิมพ์ ดังในตอนทีไกลาสยังเป็นนักข่าว เขาเคยถูกจับกุมเพราะข้อเขียนที่พยายามปลุกระดมประชาชนให้ลุกขึ้นมาต่อสู้ แม้ว่าจะงานเขียนของเขาจะเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่เขาต้องทำก็ตาม

Kailas had to defend those words three months later at his trial, standing in a white-washed room in Naini Central Prison, when he admitted he had written a series of articles for the weekly magazine *New Age*. He was charged under the Indian Penal Code with bringing His Majesty's Government in India into

⁵⁴ Ibid., p. 164.

⁵⁵ สุภัทรา วรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 81.

⁵⁶ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 123.

contempt and exciting agitating it [...] In writing as he had, he said, he had carried out his duty as a citizen.

In India the law served the interest of the foreign government and this trial was an example of how the framework of justice was used to suppress the realities of justice. For himself, said Kailas, his crime was that he loved his country. To this he pleaded guilty, adding that he considered it an inestimable privilege to be charged under the Code that had convicted India's greatest patriots.⁵⁷

การจับกุมไกลาสและนักเรียนนักศึกษา ล้วนเป็นตัวอย่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นในช่วงที่อังกฤษยังปกครองอินเดียโดยอ้างอิงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ มิหนำซ้ำเนื้อเรื่องในตอนนี้ยังมีน้ำเสียงการประชดประชันของผู้ประพันธ์ต่อเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์การเมืองอินเดียเกี่ยวกับการจับกุมนักต่อสู้ทางการเมืองว่าอังกฤษเคยทำความผิดอะไรเกี่ยวกับระบบความคิดของตนเองเกี่ยวกับเสรีประชาธิปไตยและระบบการศาลของอังกฤษที่ได้ชื่อว่าเที่ยงธรรมและดีที่สุดในโลก ความผิดที่เกิดจากความอยากได้อยากมีของมวลมนุษยที่ไม่เคยเข้าใครออกใครทำให้พวกเขาต้องสูญเสียอะไรไปมากมาย รวมทั้งการมั่นคงต่อความยุติธรรมในใจของพวกเขาด้วย

ผู้ประพันธ์ได้บรรยายถึงเหตุการณ์ตอนที่ไกลาสถูกจับกุมไว้อย่างละเอียดว่ามีภรรยาของไกลาสกลางดึกคืนหนึ่งนางได้ยินเสียงเคาะประตูหน้าบ้าน เมื่อออกไปดูจึงเห็นว่ามิดาร์จมารพบเพื่อจับกุมไกลาสอยู่ ซาห์คัลบรรยายว่าการจับกุมไกลาสเป็นไปอย่างไร้สัมเสียงและรีบร้อนแม้ว่านางมิราจะเชื่อเชิญให้ตำรวจนั่งเพื่อรอระหว่างที่ไกลาสกำลังเตรียมตัวแต่พวกเขากลับปฏิเสธ ผู้ประพันธ์ ได้บรรยายความรู้สึกของสตรีท่านหนึ่งที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่สามีของตนเองต้องถูกจับตัวไปไว้ว่า ในตอนนั้นนางมิรา รู้สึกทั้งขมขื่นและเจ็บเคือง ไม่ใช่เพราะสามีของตนเองต้องถูกจับกุมเท่านั้น หรือความรู้สึกที่ตั้งว่าหัวใจจะแตกสลายเพราะต้องยอมรับกับสภาพที่ไร้ผู้นำครอบครัว หากแต่เป็นความรู้สึกที่ผู้ประพันธ์บรรยายว่าเป็นความรู้สึกเสียใจที่ว่าชาวอินเดียจะต้องมาจับกุมชาวอินเดียด้วยกันเอง ชาวอินเดียที่ล้วนคิดว่าตนเองต่างทำหน้าที่ของตนเอง และการที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจชาวอินเดียที่ทำงานให้กับรัฐบาลอังกฤษเช่นนี้ก็เป็นจำนวนถึง 5,000 นาย ซึ่ง

⁵⁷ Ibid., pp. 40-41.

นางเห็นว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องเสียดสี และขัดแย้งกับสภาพความจริงอยู่ไม่น้อย⁵⁸ เจ้าหน้าที่ชาวอินเดียเหล่านี้จำเป็นต้องจับชาวอินเดียด้วยกันเองเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับเจ้าอาณานิคมและเพื่อความสามารถในการมีชีวิตอยู่รอดของตนเองโดยไม่ได้คำนึงถึงหลักศีลธรรมและความถูกต้อง ในเมื่อคนอินเดียเหล่านี้กระทำผิดเพียงแค่ออกการเอกราชคืนมาเท่านั้น ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงประเด็นนี้เพิ่มเติมผ่านเหตุการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนในช่วงปี ค.ศ. 1939 ตามคำบรรยายของตัวละครที่บรรยายว่า ในวันที่นักเรียนต่างออกไปประท้วงบนท้องถนน เหล่านักเรียนเดินด้วยกันชนิดไหล่ชนไหล่ แม้ว่าด้านหน้าคือที่กันของตำรวจ แต่ก็มีนักเรียนคนหนึ่งตะโกนขึ้นมาว่า “ตำรวจจะไม่ยิงพวกเรา เพราะพวกเขาคือพี่ชายของเรา” เพื่อสร้างกำลังใจให้กับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน แต่แล้วในเวลาต่อมาก็เป็นที่ชายตำรวจชาวอินเดียเหล่านี้ที่ยิงกระสุนใส่นักเรียน

[...] That day the students had masses shoulder to shoulder, sis deep in the road, in front of the police barricade and shouted lustily, “The police will not fire on us. They are our brothers,” and the firing had begun.⁵⁹

การจับกุมผู้ต้องหาในคดีสมรู้ร่วมคิดที่ปรากฏในนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลได้สะท้อนให้เห็นทั้งการทำงานของผู้ประพันธ์ที่ต้องทำงานกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์เป็นจำนวนมากแล้ว ผู้ประพันธ์ยังต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกร่วมสมัยที่ต้องพยายามใส่มาให้สอดคล้องกับเนื้อความทางประวัติศาสตร์ในตอนนั้นๆ เช่นความรู้สึกของนางมिरาที่เป็นตัวแทนของสตรีชาวอินเดียที่สามีถูกจับกุมตัวไป การเขียนโดยใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์และอารมณ์ร่วมของสังคมในสมัยนั้นจึงทำให้เห็นสภาพการเมืองอินเดียในช่วงนั้นได้เป็นอย่างดี

3.1.1.3.1 ชีวิตของผู้ต้องหาและนักโทษในเรือนจำ

แม้จะไม่มีหลักฐานสมเหตุสมผลใดๆ พอมัดตัวภูษัน สิงห์ให้ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีสมรู้ร่วมคิดล้มล้างราชบัลลังก์อังกฤษดังที่ได้อธิบายมาแล้ว แต่การตัดสินคดีในชั้นศาลในขั้นต้นกลับกินเวลายาวนานกว่าที่เขาคิด ดังที่วศา ทนายคนที่ 2 ของสิงห์เตือนเอาไว้ตั้งแต่แรกว่าคดีสมรู้ร่วมคิดไม่สามารถพิจารณาคดีได้อย่างรวดเร็ว เพราะกว่าที่จะซักถามคำให้การของฝ่ายจำเลย ก่อนหน้า

⁵⁸Ibid., p. 41.

⁵⁹Ibid., p.120.

นั่นจำเป็นต้องสอบปากคำให้การของพยานเป็นจำนวนหลายร้อยคนซ้ำอีกหนึ่งรอบ ซึ่งก็ไม่มีใครรู้ว่า จะเสียเวลาไปอีกทั้งหมดเท่าไร

[...] it may be a long wait. The prosecution is going to call the same three hundred witnesses we heard in the preliminary enquiry, and they'll have all the time they want to display their theatrical talents. Each of us will be cross-examined, and nobody knows how long that could take. Then the defence will call witnesses. After this the prosecution will start its arguments, and finally the defence.⁶⁰

ข้อมูลจากประวัติศาสตร์ก็มีเนื้อหาให้เห็นไปในทางเดียวกันกับผู้ประพันธ์ได้กล่าวไว้ถึงคดีสมรู้ร่วมคิดในนวนิยายของเธอว่า คดีสมรู้ร่วมคิดในประวัติศาสตร์การเมืองอินเดียก็ได้รับการขนานนามว่าเป็นการดำเนินการที่ “หนักหนา เชื่องช้า และพันสมัย”⁶¹ ยกตัวอย่าง เช่น จากการตัดสินคดี The Meerut Conspiracy Case กินระยะเวลาจนถึง 3 ปี หลักฐานเอกสารระหว่างมีจำนวนมากกว่า 2,600 ชิ้น และค่าใช้จ่ายในการตัดสินคดีสิ้นเปลืองไปมากกว่า 120,000 ปอนด์สเตอร์ลิง แม้แต่ชาวอังกฤษผู้ความคิดเห็นตามแบบเสรีนิยม ยังรู้สึกท้อแท้ต่ออาการกระทำของรัฐบาลอังกฤษครั้งนี้ ทว่าก็ไม่มีใครกล้าออกมาคัดค้าน⁶² การพิจารณาคดีที่ล่าช้าทำให้ผู้ต้องหาคดีสมรู้ร่วมคิดต้องใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำยาวนานตามไปด้วยในฐานะผู้ต้องหาระหว่างการพิจารณาคดี

การถูกกักขังไว้ในเรือนจำอินเดียในช่วงเวลานั้นมีความหมายเฉพาะและพิเศษแตกต่างออกไปจากช่วงอื่นๆ หรือในความหมายแต่เดิมที่หมายถึงการลงโทษกักขังในเรือนจำตามการตัดสินของศาลที่พบว่าจำเลยกระทำความผิด คำพูดของตัวละครอย่างโกชิ สมาชิกจากพรรคคอมมิวนิสต์กล่าวว่า การจำคุกไม่ได้เป็นสิ่งที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง แต่กลับถือว่าเป็นเกียรติครั้งหนึ่งของชีวิตที่จะได้รับ⁶³ เนื่องจากในขณะนั้นแม้แต่นักขบวนการต่อสู้เพื่อชาติก็ยังคงถูกจับกุมและ

⁶⁰Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 46.

⁶¹Romain Rolland, "For the Meerut Prisoners against Imperialist Terror," in Meerut Prisoners Release Committee, ed. *Meerut Conspiracy Case* (London: Romain Rolland, n.d.), p. 16 Quoted in "The Meerut Arrest," [Online], Available from: <http://www.wcml.org.uk/internat/meerut1.htm> [2004, October 12]

⁶²Ibid.

⁶³Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.20.

ถูกจองจำในเรือนจำ ไม่เว้นแม้แต่มหาดมะ คานธีผู้นำทางการเคลื่อนไหวทางการเมือง⁶⁴ ดังนั้น เรือนจำในช่วงเวลาแห่งการเรียกร้องเอกราชจึงไม่ใช่สถานที่สำหรับนักโทษอาชญากรรมทั่วไป แต่ยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่แม้แต่ผู้นำทางการเมืองก็ยังเข้าไปอยู่ในนั้น

ประเด็นเดียวกันนี้มีรายละเอียดของไกลาสตัวละครหลักจากเรื่อง *This Time of Morning* ยังกล่าวในลักษณะเดียวกันกับไกซีที่ว่าสำหรับสามีของเธอ เขาก็มองว่าการติดคุกไม่ได้เป็นเรื่องที่น่าเสียใจแต่อย่างใด นักเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างรู้สึกยินดีที่จะได้ติดคุก เพราะพวกพ้องที่มีแนวความคิดทางการเมืองเหมือนกันเข้าไปอยู่ในเรือนจำก่อนล่วงหน้าแล้ว ไกลาสเคยอธิบายให้มิราตอนที่เธอเข้าไปเยี่ยมเขาในเรือนจำให้เข้าใจว่า เขามีความสุขที่ได้ไปอยู่ร่วมกับนักโทษการเมืองคนอื่น ๆ โดยเฉพาะกับคนที่เขานับถือและเคารพ โกลาสเปลี่ยนเหงามือคนเหล่านั้นถูกจับตัวไป ดังนั้นเขาจึงรอที่จะถูกจับกุมอยู่เสมอ เพื่อเข้าไปพบกับพวกเขาเหล่านั้น

[...] When she visited him she saw he was happier than he had been for months. He rejoiced in his incarnation. He was with his comrades. The world was a lonely place, he had told her repeatedly, restlessly, while he waited for his arrest, when those you honoured and loved were behind bars.⁶⁵

ไกลาสได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันในภายหลังว่า เรือนจำเปรียบเสมือนสถานที่แห่งการจาริกแสวงบุญ "Jail became a place of pilgrimage."⁶⁶ เพราะไม่ได้มีแต่นักโทษการเมืองเพียงไม่กี่คนที่ต้องได้รับโทษจำคุกเท่านั้น แต่ยังมีนักโทษในเรือนจำอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากที่ต่างก็เดินทางและต่อสู้บนวิถีทางแห่งการเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษนี้ร่วมกับผู้นำทางการเมืองของพวกเขาเช่นกัน

ก่อนหน้าที่ผู้ประพันธ์จะบรรยายชีวิตประจำวันของผู้ต้องหาคดีสมรู้ร่วมคิดผ่านชีวิตผู้ต้องหาทั้ง 8 คนในเรื่อง *Mistaken Identity* ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นถึงสภาพของห้องขังบนสถานีตำรวจอินเดียระหว่างสอบปากคำว่ามีสภาพเช่นไร

⁶⁴ คานธีถูกจับกุมหลังจากที่เป็นผู้นำในการทำสัตยาเคราะห์ในปี ค.ศ. 1920 ในเหตุการณ์ครั้งนั้นเขาถูกตัดสินให้รับโทษจำคุกเป็นเวลา 6 ปี แต่ได้รับการปล่อยตัวเมื่อเวลาผ่านไปเพียง 2 ปี เนื่องจากปัญหาสุขภาพ แล้วหลังจากนั้นชีวิตของคานธีก็ดำเนินไปมาระหว่างอาศรมที่เขาอาศัยและเรือนจำ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 75.

⁶⁵ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 42.

⁶⁶ *Ibid.*, p. 191.

[...] I had no sleep on a bed that sagged worse than a hammock. Mosquitoes gorged with my blood hung from its sides. I shouted. 'Koi Har?'⁶⁷ just as a servant boy came to my cell with a mug of tea and a lump of stale bread on a dirty tray, put down the tray and unlocked the cell door. I kicked the tea into the mud where it fell with a dusty splash and hurled the bread after it. A heavily pregnant pariah bitch pulled herself upright on stiff shuddering legs, then thought better of it as a kite swooped to snatch the bread lump. The boy shrugged, picked up the mug and took himself off, and I went back to sit on sagging bed and curse the rathole I was in.⁶⁸

ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่นับตั้งแต่เข้ามาอยู่ในห้องขังที่โรงพยาบาลอย่างไร ห้องขังที่ไม่มีที่นอนและอาหารที่เหมาะสมไว้ให้ การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมนี้ยังได้รับการเน้นหนักจากผู้ประพันธ์ที่บรรยายให้เห็นว่ามีสตรีที่กำลังตั้งครรภ์คนหนึ่งในห้องขังเดียวกันกับสิงห์ คลานเข้ามาเก็บขนมปังที่สิงห์ปัดตกพื้นด้วยความโกรธเพื่อเอาไปกิน ภาพที่ผู้ประพันธ์บรรยายแสดงให้เห็นว่าแม้กระทั่งสตรีที่กำลังตั้งครรภ์ก็ไม่มีการผ่อนผัน

สภาพห้องขังในโรงพยาบาลที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงทำให้เห็นอีกมุมมองของการที่ต้องมีชีวิตอยู่ในห้องขัง มุมมองดังกล่าวทำให้ต้องหวนกลับไปพิจารณาถึงคำพูดของนักโทษการเมืองที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่าการที่ต้องถูกกักขังเป็นเรื่องของ "เกียรติและศักดิ์ศรี" คำพูดนั้นอาจจะเป็นคำพูดของนักโทษเก่าที่มีเอาไว้ลอบใจนักโทษใหม่ ก่อนที่พวกเขาจะพบเหตุการณ์กับตัวเองว่าความเป็นอยู่ของนักโทษการเมืองในเรือนจำนั้นเลวร้ายเพียงใด เพราะเหตุการณ์ที่สิงห์ได้บรรยาย แสดงให้เห็นว่าแม้แต่บนโรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นคนอินเดียด้วยกันเองก็ยังไม่ใส่ใจ และไม่เห็นใจผู้ต้องหาเหล่านี้เลย ยิ่งเมื่อสิงห์ได้เข้าไปอยู่ในเรือนจำ เขาก็ได้รู้ว่าไม่ว่าในเรือนจำหรือห้องขังบนโรงพยาบาลก็ไม่ได้ต่างกันเท่าใด มีหน้าซ้ำความเป็นอยู่ในเรือนจำอาจจะแย่กว่าเสียด้วยซ้ำ

เมื่อสิงห์ย้ายเข้าไปอยู่ในเรือนจำ ผู้ประพันธ์ได้บรรยายให้เห็นถึงวิถีชีวิตประจำวันของผู้ต้องหาที่เริ่มตั้งแต่เช้า ผู้ต้องหาจะต้องเดินทางไปยังห้องพิพากษาที่อยู่ไกลออกไป และกลับมาห้องขังในตอนเย็น

⁶⁷ แปลว่า "มีใครอยู่ตรงนั้นบ้าง" ซึ่ง "ใคร" ที่นี้หมายถึงคนรับใช้

⁶⁸ Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.12.

After a day spell what's left of the monsoon comes down furiously on September 28, for the opening day of our trial. A warder walks us through muddy puddles to a waiting lorry. We drive to the magistrate's bungalow on a deserted road between rows of black-umbrellaed policemen, proof of how dangerous we are, if there were man or beast to take note.

[...] In the afternoon we get into the police lorry and are driven through the police corridor back to jail. This is the monotonous sequence day after day.⁶⁹

ส่วนในเวลากลางคืน ห้องขังกลายเป็นโลกอีกใบที่ผู้ประพันธ์เปรียบเทียบไว้ว่าเป็นเหมือนป่ารกชัฏ นักโทษจำต้องเผชิญทั้งเสียงโอดโอยด้วยความเจ็บปวดจากผู้ต้องขังที่ถูกเจ้าหน้าที่ในเรือนจำใช้ไม้กระบองตีที่ศีรษะขณะขานเลขประจำตัว หรือเสียงร้องเพราะฝันร้ายของนักโทษร่วมห้อง

Our nights have more variety than our days. A grating, hawking cough across the yard rustled up enough phlegm to float a luxury liner. I hear the grunts, scuttles and roars of angry convicts when the night warder on his quarter-hourly rounds thumps them on the head as he cries out their numbers. Mirthless opium laughter, unnerving as a hyena's binds us to the criminal jungle we inhabit. Nights dissolves differences. All sleepers are part of the same jungle [...] And morning separates us from the criminal jungle. We are only nine again, or to be accurate, eight plus one. I'm lucky.⁷⁰

อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ไม่ได้บรรยายแต่สภาพความเป็นอยู่ และความรู้สึกของผู้ต้องหาระหว่างการถูกจำคุกเท่านั้น แต่ยังบรรยายไปถึงความรู้สึกของบุคคลในครอบครัวที่จำต้องรอพวกเขาเหล่านั้นอยู่นอกเรือนจำด้วย ดังที่ผู้ประพันธ์ได้หยิบเอาความรู้สึกของมิราภรรยาของโกลาส ขณะไปเยี่ยมสามีระหว่างก่อนพิจารณาคดีที่เรือนจำ แม้นางจะรู้สึกเจ็บปวดเพราะรู้ว่าอาจจะไม่ได้พบหน้าสามีในแต่ละวันได้เหมือนเดิมอีกแล้ว แต่นางก็ฝืนใจและพยายามให้รัศมี (Rashmi) บุตรสาวที่เดินทางมาเยี่ยมบิดาของตนเองด้วยยิ้มและพูดคุย⁷¹ ลึกลงไปแล้วนางรู้สึกขมขื่นเพราะ

⁶⁹ Ibid., p. 44.

⁷⁰ Ibid., p. 45.

⁷¹ Ibid., p. 42.

ไม่เข้าใจเลยว่าเหตุใดในช่วงเวลาที่มีค่า ต่างคนต้องอยู่แยกกันเป็นเวลานานๆ เช่นนั้นด้วย “With one life to live, did it have to ebb away, precious years of it, in long separation?”⁷² จาก การบรรยายความรู้สึกของมิราต่อไกลาสที่ต้องถูกจับกุมและอยู่ห่างกันไปเป็นเวลานานทำให้เห็น ในอีกแง่มุมหนึ่งเกี่ยวกับการจับกุมนักโทษทางการเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในประวัติศาสตร์อินเดีย ในช่วงเรียกร้องเอกราชว่า การจับกุมนักเคลื่อนไหวทางการเมืองได้สร้างความเจ็บปวดและทรมาน ต่อครอบครัวญาติพี่น้องของนักโทษทางการเมือง

การปฏิบัติต่อผู้ต้องหาและนักโทษการเมืองของเจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ ผู้ประพันธ์หยิบมากล่าวถึงเพื่อให้เห็นสภาพของนักโทษการเมืองในเรือนจำในช่วงที่อินเดีย เรียกร้องเอกราช เรื่องราวที่คนทั่วไปต่างรับรู้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เหล่านี้บ่อยมากเมื่อเทียบกับ เรื่องราวเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์หรือสันนิบาตมุสลิมของอินเดีย ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เหล่านี้จึง ทำให้เรื่องราวในนวนิยายดูน่าติดตามและน่าสนใจ และยังมีส่วนช่วยเติมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ บางอย่างที่อาจจะหายไปตามเวลา

ในเรื่อง *Mistaken Identity* สหายเคยผู้ต้องหาพร้อมห้องขังห้องเดียวกับสิงห์กล่าวถึงความ เป็นอยู่นักโทษชาวตะวันตกได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่ต่างไปจากนักโทษการเมืองอินเดีย นักโทษ ชาวตะวันตกได้รับการดูแลเป็นอย่างดีทั้งที่พัก อาหาร และเครื่องนุ่มห่ม ในขณะที่นักโทษชาว อินเดียได้รับอาหารในปริมาณที่ไม่เพียงพอ และจำต้องใส่ชุดนักโทษแบบตัดทั้งส่วนแขนและขา ออก⁷³ ความไม่พอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่นำไปสู่การอดอาหารประท้วงเพื่อสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของนักโทษการเมืองชาวอินเดีย ดังในตอนหนึ่งนวนิยาย *Mistaken Identity* ที่เล่าเรื่องราวใน หนังสือพิมพ์ที่ผู้ต้องหาอ่านเกี่ยวกับชาวอดอาหารในเรือนจำว่า นักโทษต่างหมดแรงล้มป่วย หลังจากอดอาหารมาหลายวัน จนไม่สามารถเข้าห้องพิพากษาได้ เจ้าหน้าที่ผู้คุมเรือนจำพยายาม รั้งชีวิตของนักโทษการเมืองเหล่านั้นให้มีชีวิตอยู่ต่อ โดยเฉพาะ ชติน ทาส (Jatin Das) ที่ปฏิเสธ การรักษาทั้งปวง

The conspiracy prisoners in Lahore jail have been on a hunger-strike since July. Our newspaper tells us they are being forced-up and putting up a gruesome resistance. They jerk their arms and legs, lie on their faces, bang their head on the floor and against the iron grating on the door. When they were too ill

⁷²Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 42.

⁷³Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 68.

to sit on chairs in court they were stretched in mattresses in the courtroom, and when they couldn't attend court at all the government passed a Hunger-Strike Bill so that court proceeding could go on without them. One of them, Jatin Das, is resisting hypodermic injections too.⁷⁴

ทั้งข่าวเกี่ยวกับการอดอาหารประท้วง⁷⁵ ที่เรือนจำเมืองละฮอร์และชติน ทาสต่างเป็นเหตุการณ์และเป็นบุคคลจริงในประวัติศาสตร์อินเดียในช่วงเรียกร็องเอกราช ในประวัติศาสตร์ชติน ทาส นาท ทาส (Jatindra Nath Das) หรือที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อ ชติน ทาส เป็นนักโทษการเมืองในคดีสมรภูมิตั้งเมืองละฮอร์⁷⁶ เขาอดอาหารเพื่อต้องการแสดงเจตนาประท้วงสภาพนักโทษการเมืองในเรือนจำอินเดีย สิ่งที่ทาสขอร้องจากเรือนจำคือการปฏิบัติต่อพวกเขาเยี่ยงนักโทษการเมืองไม่ใช่ นักโทษอาชญากรรม⁷⁷

⁷⁴Ibid.

⁷⁵การอดอาหารนี้เป็นวิธีการหนึ่งในการต่อสู้แบบไม่ใช้ความรุนแรงมีวัตถุประสงค์เพื่อประท้วงทางการเมืองหรือเรียกร็องให้ได้ผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ มหาตมะ คานธี เป็นนักต่อสู้คนหนึ่งที่ใช้วิธีการนี้เพื่อต่อต้านการปกครองของอังกฤษในอินเดีย การอดอาหารเป็นวิธีการต่อสู้ที่ปรากฏมาตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ในอังกฤษโดยกลุ่มสตรีผู้สนับสนุนสิทธิสตรีในการเข้าร่วมทางการเมืองและการออกเสียง การอดอาหารกลายเป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มสตรีกลุ่มเดียวกันที่ถูกจับกุมและถูกจองจำ ต่อมาในช่วงปีค.ศ. 1917-1919 กลุ่มสตรีสนับสนุนสิทธิทางการเมืองชาวอเมริกันที่ถูกจับกุมนำวิธีการเดียวกันไปใช้ การอดอาหารประท้วงยังเป็นวิธีที่นำมาใช้เพื่อประท้วงสภาพความเป็นอยู่ของนักโทษจนถึงปัจจุบันทั้งที่แคลิฟอร์เนียในปี ค.ศ. 1970 ที่ตุรกีในปี ค.ศ. 2002-2001 และที่อิสราเอลในปี 2004 เมื่อนักโทษชาวปาเลสไตน์จำนวน 2,264 คนจากจำนวนนักโทษทั้งหมด 3,800 คนต่างอดอาหารเพื่อประท้วงเรื่องเกี่ยวกับอาหารในเรือนจำ จาก "Hunger Strike," [Online], Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Hunger_strike [2005, February 21] and Columbia University Press, *The Columbia Electronic Encyclopedia* [Online], Available from:

<http://www.infoplease.com/ce6/society/A0824546.htm> [2005, February 21]

⁷⁶ในคดีสมรภูมิตั้งเมืองละฮอร์นี้ ยังรวมไปถึงผู้ต้องหาคนอื่นๆ ทั้งนายภคิต สิงห์ (Bhagat Singh) นาย ศรี พตุเศศวร ทัตต์ (Shri Batukeshwar Dutt) นายสุขเทพ (Sukhdev) นายราชครระ (Rajguru) และนายฉันทเร เศษร อาซาด (Chander Shekhar Azad) ทั้งหมดต่างเป็นนักเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้พรรคแรงงานที่มีชื่อว่า The Naujawan Bharat Sabha จาก Niraja Rao, "Bhagat Singh and the Revolutionary Movement" [Online], Available from: www.revolutionarydemocracy.org/rdv3n1/bsingh.htm [2004, October 12]

⁷⁷K.K. Khullar, "Remembering Jatin Das: A Fast for Freedom" [Online], Available from: http://www.indianexpress.com/full_story.php?content_id=55028 [2004, October 12]

แม้การอดอาหารแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของนักโทษด้วยวิธีการต่อสู้หรือต่อต้าน ด้วยวิธีอันสงบ ทว่าเป็นการกระทำที่สร้างความทรมานแก่ผู้ที่ตกลงใจจะประท้วงเป็นอย่างมาก ดังที่สหายเคยได้อธิบายไว้ว่าจะให้เขาประท้วงด้วยวิธีใดก็ตาม แต่อย่าให้เขาต้องประท้วงด้วยวิธีอดอาหารเลย เพราะมันเป็นความทรมานยิ่งกว่าการถูกแขวนคอ นักโทษจะรู้สึกเกือบไม่มีชีวิตรอด โดยเฉพาะตอนที่เจ้าหน้าที่ผู้คุมเรือนจำจับนักโทษกดลงกับพื้นและสอดสายยางเข้าไปในรูจมูกเพื่อรินนมเข้าไป โดยไม่ใส่ใจว่าวิธีการนี้จะสร้างความเจ็บปวดให้กับนักโทษหรือนักโทษจะสำลักเอานมออกมาจากจมูกหรือไม่

[...] He's all for the protest but a hunger-strike is worse torture than hanging.

'A tough warder throws you on your cot, sticks a rubber tube into your nostril and pours milk through it.'⁷⁸

สหายเคยสามารถเล่าถึงความทรมานจากการถูกบังคับให้สอดสายยางเข้าไปในจมูกได้เนื่องจากในขณะที่ถูกจำคุกอยู่ที่เรือนจำอันดามันสมัยยังเป็นหนุ่ม เขาเคยประท้วงร่วมกับเพื่อนนักโทษด้วยการกินพริกสด เจ้าหน้าที่ผู้คุมเรือนจำสอดสายยางเข้าไปในรูจมูกเพื่อให้พวกเขาอาเจียนพริกออกมาและจะได้ไม่ต้องทรมานเพราะพิษเผ็ดร้อนจากพริกในท้องอีก จากเหตุการณ์นั้นก็มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวน 2 คน นักโทษรายหนึ่งตายในอีก 92 วันหลังจากนั้น และอีกรายหนึ่งเสียชีวิตเพราะการทรมานระหว่างการสอบสวน⁷⁹

หลังจากนั้นหนังสือพิมพ์ใน *Mistaken Identity* รายงานเหตุการณ์ในเรือนจำเมืองละฮอร์ว่าไม่ดีขึ้น นับตั้งแต่เดือนสิงหาคม ผู้ต้องหาเหล่านั้นถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่ในห้องขังที่ไม่มีทั้งอากาศถ่ายเท และไม่ได้รับอนุญาตให้ออกมานอกห้องขัง หนังสือพิมพ์รายงานเป็นพิเศษถึงกรณีขติน ทาสว่ารัฐบาลส่งคนกลางเข้าไปพยายามกล่อมเกลี้ยให้ทาสได้รับการรักษา แต่ทาสปฏิเสธ เขากล่าวว่าเขาต้องการที่จะตายมากกว่ามีชีวิตอยู่ การตายของเขาจะมีคุณค่ามากกว่าเพื่อประเทศเพื่อการปฏิบัติต่อนักโทษและเพื่อสถานะภาพที่ดีกว่าของนักโทษการเมืองคนอื่น ๆ

The Lahore prisoners are in a bad way. Since August they've been locked in their cells, no fresh air, no outing [...] The government is also using

⁷⁸Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.68.

⁷⁹Ibid., pp.68-69.

mediators to try to persuade the hunger-strikers to eat, and Jatin das to take medicine. But Das says he wishes to die. Why should you die, asks the mediator. For the sake of my country, replies Das, for the treatment and status of other political convicts. All this in a whisper because he's dying.⁸⁰

จนกระทั่งวันที่ 63 หลังจากวันที่เริ่มอดอาหาร ชติน ทาสก็เสียชีวิตลงด้วยอายุเพียง 25 ปี⁸¹ การตายของทาสส่งผลกระทบกว้างออกไปในสังคมอินเดีย ดังที่จะเห็นได้จากบรรยากาศแห่งความโศกเศร้าจากการสูญเสียที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* ในตอนดังกล่าวมีการใส่ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ซึ่งได้แก่ข่าวเกี่ยวกับปฏิกิริยาของประชาชนและผู้นำทางการเมืองต่อการเสียชีวิตของ ทาส ในวันที่ชติน ทาสเสียชีวิตผู้ประพันธ์บรรยายว่าในวันนั้นหนังสือพิมพ์รายงานว่าประชาชนออกมาเดินประท้วง เจ้าของร้านค้าต่างปิดประตูร้านด้วยท่อนไม้อย่างแน่นหนาและนักโทษในเรือนจำอื่นๆ เริ่มอดอาหารตาม นอกจากข่าวในหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์ยังใส่คำประกาศของนักต่อสู้เพื่อเอกราชระดับประเทศต่อการเสียชีวิตของชติน ทั้งคำประกาศของโมติลาล เนห์รู และของอมร์ นาด ทัตต์ (Amar Nath Dutt) ทั้งออกมาแสดงความเสียใจ และเรียกร้องให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบต่อการตายของชติน ทาส

We read the public outcry, huge demonstration, shop shutter down, protest hunger-strike in other jails. And Bhajji's lawyer smuggles in clipping from other newspapers. He's not exaggerating. It seems there's a mood of national mourning. On September 14, 1929 Motilal Nehru move a motion censuring the government in the Central Legislature.

Sir, the charge is that the government stood still while human life ebbing away...When there was time for government to realize that these devoted, high-soul men, however long they may have been hunger-strike, would not surrender their principle, what did the government do to save their lives?

⁸⁰Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, pp. 70-71.

⁸¹K.K. Khullar, "Remembering Jatin Das: A Fast for Freedom," [Online], Available from: http://www.indianexpress.com/full_story.php?content_id=55028 [2004, October 12]

Amar Nath Dutt said:

Sir, I rise to offer my tribute of tears to the memory of the great departed...Sir, I charge government with the murder of Jatin dranath Das who laid down his life to vindicate the elementary rights of political prisoners in India.

There are more. We pass them around. My companions are grim and subdued.⁸²

หลังจากวันที่ซติน ทาส เสียชีวิต โภชิขอร้องให้นักโทษทั้งเก้าคนรวมตัวเพื่ออดอาหารเพื่อต่อสู้กับความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นในห้องขังร่วมกันอีกครั้ง หลังจากที่เคยปฏิเสธไปแล้วครั้งหนึ่ง หนนี้ทุกคนก็พร้อมใจที่จะอดอาหารร่วมกัน หรือแม้กระทั่งสิ่งที่กลัวว่าการกระทำร่วมกับเพื่อนผู้ต้องหาจะทำให้รูปคดีของตนเองเปลี่ยนไป แต่เมื่อเขาเห็นผู้ต้องหาทั้งแปดคนพร้อมใจกันประท้วงอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อนโดยที่พวกเขาเองก็ไม่แน่ใจว่าประชาชนจะรับรู้ข่าวของพวกเขาหรือไม่ สิ่งก็อดไม่ได้ที่จะร่วมอดอาหารประท้วงไปกับพวกเขาด้วย⁸³

ในการนี้ผู้ประพันธ์บรรยายสภาพของผู้ต้องหาที่ตัดสินใจอดอาหารประท้วงร่วมกันผ่านเรื่องเล่าของสิงห์ว่าในช่วงแรกของการอดอาหารว่า เรือนจำลงโทษพวกเขาที่อดอาหารประท้วงด้วยการไม่อนุญาตให้พวกเขาได้อ่านหนังสือพิมพ์ เดินเล่นในสนาม ดังนั้นกิจกรรมที่ทำในแต่ละวันจึงมีน้อยมาก พวกเขาได้แต่พูดคุยกันฆ่าเวลา หลายวันถัดมาพวกเขาเริ่มไม่พูดคุยกันและทรนทुरายเพราะความหิวโหย เรือนจำส่งเจ้าหน้าที่มาเพื่อพูดคุยเกลี้ยกล่อมให้เลิกอดอาหาร รวมทั้งยังให้อาหารตามปกติเพื่อจูงใจผู้ต้องหาทั้ง 9 ให้ประทานอาหาร แต่มาตรการต่างๆ ก็ไม่ได้ผล⁸⁴ จนในที่สุดผู้ต้องหาทั้ง 9 คนก็ต้องยุติอดอาหารประท้วง เมื่ออดอาหารเป็นเวลา 6 วัน เนื่องจากพรรคคองเกรสแห่งอินเดียออกคำสั่งให้สมาชิกพรรคคองเกรสผู้ต้องขังในเรือนจำทั่วยุโรปเลิกอดอาหารประท้วง พรรคจะเป็นผู้ต่อรองกับรัฐบาลเรื่องการปฏิรูปความเป็นอยู่ของนักโทษในเรือนจำเอง⁸⁵ ในที่สุดพรรคก็รับรู้ปัญหาและพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักโทษ แต่กระนั้นคำ

⁸²Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 71.

⁸³Ibid., p. 72.

⁸⁴Ibid., pp. 73-74.

⁸⁵Ibid., p. 80.

ประกาศของพรรคองเกรสก็ไม่ได้ยืนยันอนาคตอันใกล้ของผู้ต้องหาทั้ง 9 คน หลังจากเหตุการณ์อดอาหารประท้วง ต่อมาผู้ต้องหาดีสมรู้ร่วมคิดก็ไม่ได้รับการเอาใจใส่ต่อปัญหาสุขภาพเล็กๆ น้อยๆ ครั้งหนึ่งโกชิจำต้องดึงฟันที่ผุออกด้วยมือของตนเอง เพราะรัฐบาลปฏิเสธให้ทันตแพทย์รักษานักโทษการเมืองชาวอินเดีย

'Oh, ho,' sighs Bhaji, 'I have lost a tooth.'

He holds it up over the edge of my book.

'Half a tooth,' he amends. 'Only the top. By any chance do you know if a broken tooth should be left in or pulled out?' [...]

Bhaji points out he has forbidden himself (and the twin) any favour from the government and these include a dentist. A satyagrahi must be prepared to suffer. By the grace of God he's not suffering yet.⁸⁶

แม้ทนายของสิงห์จะยืนยันว่ารัฐบาลรู้จักแยกแยะในการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาได้ ปลอดภัยกว่าพวกเขาเป็นผู้ต้องหาชั้นดี ไม่มีวันที่พวกเขาจะถูกใส่กุญแจมือขณะขึ้นศาล หรือถูกทำร้ายระหว่างให้การคดีในชั้นศาล⁸⁷ แต่ทุกอย่างที่ทนายพูดก็เป็นเพียงแค่คำปลอบใจ เพราะพวกเขาต้องประสบกับเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่ทำร้ายผู้ต้องหาหลายต่อหลายครั้งหลังจากนั้น เหตุการณ์แรกที่ผู้ต้องหาทั้ง 9 คน รวมทั้งสิงห์ประสบคือเหตุการณ์การเสียชีวิตของเซ็นเพื่อนผู้ร่วมห้องขังและผู้ต้องหาจากคดีเดินทางไปทำนาเกลือที่ชายหาดเมืองแดนดิ ดังที่สิงห์เล่าถึงเหตุการณ์ในคืนที่ 3 หลังจากที่ถูกผู้ต้องหาจากคดีดังกล่าวเดินทางมาถึงที่เรือนจำว่า เจ้าหน้าที่ผู้คุมเรือนจำมาพร้อมกับไส้และกระบองไม้ เขาใช้เครื่องมือเหล่านั้นโอบลงบนตัวผู้ต้องหาคนหนึ่งและเพื่อนของเขาที่ถูกมัดรวมกันบนลานสนามหญ้า เพราะไม่พอใจที่สิงห์และผู้ต้องหาในห้องขังเดียวกันร้องเพลง ซึ่งอาจเป็นตัวอย่างไม่ดีแก่นักโทษคนอื่นๆ ได้ ผู้ต้องหาทั้ง 9 คนพยายามขอร้องไม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้คุมทำร้ายผู้ต้องหาแต่ไม่สำเร็จ ในที่สุดเหตุการณ์บานปลายมีผู้ต้องหาบางคนหาเล็ดรอดออกไปจากห้องขังมาด้านนอก เจ้าหน้าที่จึงใช้ปืนกับผู้ต้องหาเพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์ ในรุ่งเช้าสิงห์ก็พบว่าผู้ต้องหาคนนั้นและเพื่อนคนที่มัดด้วยกันเสียชีวิตจากลูกกระสุนและเซ็นหายไประหว่างห้องขัง⁸⁸ ก่อนที่พวกเขาจะพบกับความจริงในภายหลังว่าเซ็นก็เสียชีวิตในคืนนั้น

⁸⁶ Ibid., p. 96.

⁸⁷ Ibid., pp. 71, 95.

⁸⁸ Ibid., pp. 99-100.

เหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่ทำร้ายผู้ต้องหาเหตุการณ์ต่อมาเกิดขึ้นระหว่างการไต่สวนคดีในชั้นศาล ดังที่ซาร์คัลได้จำลองเหตุการณ์ว่าวันนั้นฝาแฝดหรือสมาชิกพรรคคองเกรสอีก 2 คนขึ้นให้การและอ่านกลอนเกี่ยวกับขบวนการที่ถูกริบที่ดินในชั้นศาล หลังจากนั้นฝ่ายทนายจำเลยเอาข่าวเกี่ยวกับความไม่สงบระหว่างการเรียกร้องเอกราชขึ้นมาอ่านตาม ทั้งเหตุการณ์ที่ตำรวจมานักต่อสู้ทางการเมืองคนหนึ่งและมีคนแก้แค้นฆ่าตำรวจอีกคนหนึ่งให้เขา เหตุการณ์โยนระเบิดเข้าไปในรัฐสภาแต่ไม่มีใครบาดเจ็บ เหตุการณ์การหยุดงานประท้วงของคนงานทั่วประเทศในช่วงปี ค.ศ. 1927-1928 อีกทั้งเหตุการณ์การยึดคลังแสงที่เมืองจิตตอง (Chittagong) เป็นเวลาหลายวัน⁸⁹ ขณะที่ทนายเล่าเรื่อง ผู้ต้องหาคนอื่นๆ ก็ตะโกนคำว่า '*Inquilab Zindabad*'⁹⁰ และกระต๊อบเท้าเป็นจังหวะเสียงดังเพื่อให้ทนายเล่าต่อเรื่อยๆ จวบจนกระทั่งผู้พิพากษาดัดสินให้ใช้ความรุนแรงยุติความวุ่นวายครั้งนี้

[...] The judge threatens action. The policemen come in a tussle with them. Yusuf and Dey are thrown on the ground, rammed under the policemen's knees and banged about the head. Pillai and Iyer fall on their tormentors and claw ineffectually at their backs. One tormentor turns to throw Iyer off and kicks him in the testicles. Iyer rolls over with animal howls of pain. The kicking stops on signal. The policemen salute smartly and depart. The lesson is there will be no slogans in court. The Lahore prisoners' behavior will not be repeated here. Iyer is still lying with his knees drawn up to his chest, his whole face clenched. He opens his eyes and sees the sweat running down my face, a horrified spectacular to a crime. He is helped to his feet by his comrades and they take their seats.⁹¹

⁸⁹Ibid., p. 131.

⁹⁰'Inquilab Zinhadad!' หรือแปลว่า 'ขอให้การปฏิวัติจงเจริญ' เป็นคำขวัญที่มีอำนาจคำหนึ่งในประวัติศาสตร์อินเดียโดยเฉพาะในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่มีการเรียกร้องเอกราช ส่วนมากคำนี้มีความเกี่ยวข้องกับภคัต สิงห์นักปฏิวัติคอมมิวนิสต์ ตามข้อเขียนของศิวะ เวมมา (Shiv Verma) ผู้ที่เคยใกล้ชิดกับ ภคัต สิงห์เขาอธิบายไว้ว่าภคัต สิงห์ใช้คำขวัญนี้เพื่อแสดงวิสัยทัศน์ (outlook) เขาต้องการที่จะประกาศว่าการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิวัติจะไม่หยุดยั้งแม้ว่าจะได้รับอิสรภาพมาแล้ว แต่การเคลื่อนไหวยังจะดำเนินต่อไปเพื่อทำลายระบบที่มนุษย์ยังหาประโยชน์จากมนุษย์อีกคน หรือประเทศที่ทำกับอีกประเทศและนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงขั้นต้นในโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ โปรดอ่านต่อ Harkishan Singh Surjeet, "Bhagat Singh : A Martyr Unrivalled," [Online], Available from: http://pd.cpim.org/2001/march18/march18_bhagat_singh.htm [2004, October 12]

⁹¹Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 131.

เหตุการณ์การทำร้ายผู้ต้องหาในห้องพิพากษาเป็นเหตุการณ์ที่มีข้อมูลอยู่จริงตามประวัติศาสตร์ ดังที่นางศรี ราชย์ม สิงหะ (Sri Rajyam Sinha) เขียนหนังสือเรื่อง *A Revolutionary's Quest for Sacrifice* เกี่ยวกับความทรงจำของนายเพชอย กุมาร สิงหะ (Bejoy Kumar Sinha) หรือสามีของนาง เขาเคยเป็นผู้ต้องหาและเคยเห็นเจ้าหน้าที่ทำร้ายผู้ต้องหาในห้องพิพากษามาก่อน เขาเล่าให้นางฟังครั้งหนึ่งว่าเกิดเหตุวุ่นวายขึ้นในศาล ก่อนที่ทุกอย่างจะจบลงด้วยการที่ผู้ต้องหาถูกตำรวจตีด้วยกระบองและถูกเตะด้วยรองเท้าบูตอย่างไร้ความปราณี เหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นต่อหน้าผู้ที่เข้าร่วมฟังการไต่สวน รวมทั้งผู้พิพากษา ซึ่งเขากล่าวในตอนหลังว่าเขาไม่มีอำนาจสั่งการใดๆ ในศาลได้⁹²

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้ประพันธ์ได้มีโอกาสเติมความคิดเห็นของเธอลงไปว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในศาลทำให้ไม่อาจเชื่อได้อีกแล้วว่าสถานที่ที่พวกเขากำลังอยู่กันนี้คือศาล หากแต่เป็นดินแดนของศัตรูต่างหาก⁹³ เหตุการณ์ดังกล่าวที่ผู้ประพันธ์นำเสนอจึงทำให้เห็นอีกมุมมองของ 'ภาพในอดีต' ในช่วงที่อินเดียกำลังเรียกร้องเอกราช ภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าความยุติธรรมไม่เคยเกิดขึ้นกับชาวอินเดียในช่วงเรียกร้องเอกราชแม้แต่ในระหว่างถูกคุมขังในเรือนจำ หรือแม้แต่ในห้องพิพากษาที่มีกฎหมายเป็นเครื่องหมายอันศักดิ์สิทธิ์ และสิ่งที่พวกเขาต้องทำให้ได้ คือการมีชีวิตอยู่รอดกลับไปเพื่อกลับไปต่อสู้ในโลกด้านนอกห้องขังอีกครั้ง

เมื่อเวลาผ่านไปเป็นเวลาสองปี ผู้ประพันธ์ได้บรรยายในเรื่อง *Mistaken Identity* ให้เห็นว่าผู้ต้องหาต่างต่อสู้กับความไม่ยุติธรรมมาตลอดจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด ในที่สุดการพิพากษาคดีของผู้ต้องหาทั้ง 9 คนก็มาจนถึงขั้นสุดท้าย ก่อนหน้านั้นมีการตัดสินคดีสมรู้ร่วมคิดแห่งเมืองละฮอร์ไปเรียบร้อยแล้วตั้งที่ยันตารา ซาร์คิลคัดเอารายงานข่าวเกี่ยวกับการตัดสินคดีดังกล่าวมาพาดพิงถึงไว้ในนวนิยายของเธอว่าผู้ต้องหาบางคนถูกลงโทษด้วยการแขวนคอ

The Lahore Conspiracy Case is closed – with three hanging [...] Bhagat Singh and his two close colleagues were executed in Lahore Jail yesterday, March 23, and surreptitiously cremated on the bank of the Sutlej river. The government rejected the public petition of mercy raised on their behalf. Gandhi is out of jail but he couldn't get the execution stayed. Bhajji, rigid with anger,

⁹²Chaman Lal, "Remembering Bhagat Singh on the 75th Anniversary of His Martyrdom" [Online]. Available from: <http://mrzine.monthlyreview.org/lal230306.html> [2004, October 12]

⁹³Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 131.

says from his cot, 'And this Viceroy calls himself a Christian. This is the Viceroy who a month ago said, "Goodnight, Mr Gandhi, my prayers go with you." A curse upon the Viceroy's prayers.

[...] This government was not content with a twenty-year sentence and transportation for life for Bhagat Singh and his aides. They had to kill them.⁹⁴

การตัดสินคดีสมรู้ร่วมคิดดังกล่าว ผู้ประพันธ์ได้เขียนขึ้นโดยมีข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ดังนี้ การดำเนินคดีสมรู้ร่วมคิดแห่งเมืองละฮอร์ในชั้นศาลดำเนินจนกระทั่งถึงวันที่ 7 ตุลาคม ค.ศ. 1930 ศาลตัดสินให้ประหารชีวิตทั้งนายภักต์ สิงห์ นายสุเทพ และนายราชคุระให้ได้รับโทษแขวนคอในวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 1931⁹⁵ ในขณะที่ผู้ต้องหาคนอื่นๆ ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตในเรือนจำอันดามัน⁹⁶ ในขณะที่คดีสมรู้ร่วมคิดอื่นๆ อย่าง The Cawnpore Conspiracy Case ที่เกิดในช่วงเวลาไล่เลี่ยกัน ผู้ต้องหา 4 คนจาก 8 คนได้รับโทษจำคุกเป็นเวลา 4 ปี ในขณะที่คดี The Meerut Conspiracy Case ในตอนท้ายผู้ต้องหาทั้ง 27 คนต่างได้รับโทษจำคุกในเรือนจำเป็นเวลาตั้งแต่ 12 ปีถึง 3 ปี⁹⁷

ในที่สุดคดีที่ยืดเยื้อมาจนเกือบสามปีก็สิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 1931 ผู้พิพากษาตัดสินให้ผู้ต้องหาที่เหลืออีก 7 คนมีความผิดทั้งหมด สิงห์ได้รับโทษต้องขังเป็นเวลา 6 ปี 'ฝาแฝด' 9 ปีและกลุ่มสหายนบอลโซวิกอีกคนละ 12 ปี เพราะอย่างไรก็ดีแม้พวกเขาไม่ยอมรับว่ากระทำความผิดเนื่องจากการสมรู้ร่วมคิดล้มราชบัลลังก์อังกฤษไม่มีหลักฐานมัดตัวที่แน่นอนก็ตาม แต่สถานการณ์ภายนอกที่มีการเรียกร้องเอกราชทั่วทั้งประเทศก็ไม่อาจทำให้พวกเขาพ้นโทษไปได้ เช่นเดียวกับไกลาส จากเรื่อง *This Time of Morning* เขาถูกตัดสินคดีให้ถูกจำคุกเป็นเวลา 2 ปี เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้มีราตั้งคำถามเกี่ยวกับโทษจำคุกไว้ว่า การกักขังผู้คนที่ชีวิตของพวกเขาไร้ชีวิตชีวาอีกต่อไปเป็นสิ่งที่ดูมีเหตุผลแล้วหรือ "Did it make sense that youth and strength and manhood

⁹⁴Ibid., p. 157.

⁹⁵Niraja Rao, "Bhagat Singh and the Revolutionary Movement," [Online], Available from: www.revolutionarydemocracy.org/rdv3n1/bsingh.htm [2004, October 12]

⁹⁶Quoted in "The Second Lahore Conspiracy," [Online], Available from: <http://www.andamancellularjail.org/History.htm#Link12> [2004, October 12]

⁹⁷The National Meerut Defence Committee, *The Meerut Trial - Facts of the case*, (n.p., 1929) [Online], Available from: <http://www.wcml.org.uk/internet/meerut1.htm> [2004, October 12]

be shut away from laughter and light?"⁹⁸ คำถามที่เธอตั้งดังกล่าวเป็นคำถามที่สะท้อนความในใจของคนในครอบครัวผู้ต้องหาคนอื่นๆ ด้วย

แม้พวกเขาจะถูกจองจำในระยะเวลาสั้นๆ ก่อนที่จะมีการอุทธรณ์และปล่อยตัวออกมา ทว่าทุกคนก็ยังเปี่ยมไปด้วยพลังและต้องการต่อสู้เพื่อเอกราชตามแบบฉบับของกลุ่มตนเองต่อไป เหล่าบรรดาสหราชอาณาจักรคอมมิวนิสต์ตั้งใจว่าถ้าพวกเขาได้กลับออกไป พวกเขาจะหาพรรคคอมมิวนิสต์เพื่อรวมกลุ่มเริ่มต้นทำกิจกรรมกันใหม่ที่ ในขณะที่ 'ฝาแฝด' ยินดีกลับไปทำกิจกรรมต่างๆ ของพรรคองเกอร์สอีก แม้ว่าพวกเขาจะมีสิทธิถูกจับกุมและจองจำอีกครั้งก็ตาม⁹⁹ รวมทั้งสิ่งหนึ่งก็ร่วมมือกับสหราชอาณาจักรที่ออกมาตั้งขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองสำหรับเยาวชนร่วมกัน และตั้งเป้าหมายว่าจะจัดให้มีขบวนการเช่นนี้ให้เกิดขึ้นในทุกๆ จังหวัด

แต่สำหรับไกลาสตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* 2 ปีในเรือนจำกลายเป็นฝันร้ายสำหรับเขา เขาสะท้อนความคิดของนักโทษทางการเมืองที่ต้องโทษคุมขังว่า อย่างน้อยที่สุด การกักขังในเรือนจำก็ส่งผลร้ายต่อตัวพวกเขาเอง เพราะเมื่อนักโทษเหล่านั้นได้รับอิสรภาพแล้ว พวกเขาต้องปรับตัวกับวิถีชีวิตภายนอกเรือนจำที่แตกต่างออกไปจากช่วงเวลาก่อนที่พวกเขาจะเข้าไปในเรือนจำเป็นอันมาก แม้ในเรือนจำจะมีหนังสือพิมพ์ให้อ่าน แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้พวกเขารับรู้ความเป็นไปภายนอกสังคมได้ทั้งหมด ดังในความรู้ลึกของไกลาสที่ได้บรรยายไว้ถึงชีวิตหลังเรือนจำว่า การถูกจำคุกทำให้เขาแทบจะไม่รู้เรื่องสิ่งใดเกี่ยวกับโลกภายนอกเลย อีกทั้งรู้สึกว่าเป็นเวลานานเหลือเกินที่เขาไม่ได้ใช้ชีวิตแบบคนปกติทั่วไป เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ประจำวัน ถือเงินจำนวนหนึ่ง กินผลไม้หรือดื่มนมสักแก้ว จนเขาอดคิดไม่ได้ว่าโลกแทบจะเปลี่ยนไปทั้งใบในขณะที่เขาถูกขัง ยิ่งไปกว่านั้นไกลาสยังค้นพบว่า การอยู่ในเรือนจำสิ้นคลอนความสนใจหรือการทุ่มเทของเขาต่อสังคมและการเมืองไป¹⁰⁰

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ได้นำเอาข้อมูลทางประวัติศาสตร์มาผสมผสานเนื้อหาที่แต่งขึ้นตามจินตนาการ ดังที่เห็นได้จากการที่ผู้ประพันธ์บรรยายเหตุการณ์ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีสมรู้ร่วมคิดที่เธอจินตนาการขึ้นไปพร้อมๆ กับคดีสมรู้ร่วมคิดในเมืองต่างๆ และผู้ต้องหาที่มีตัวตนอยู่ในประวัติศาสตร์ได้อย่างคล่องจงตรงตามเวลาและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าแม้เรือนจำจะจำกัดอิสรภาพทางร่างกายและควบคุม

⁹⁸Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 42.

⁹⁹Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 176.

¹⁰⁰Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 202-203.

ความประพฤติของนักโทษในความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้คุมและนักโทษ อันแสดงให้เห็นภาวะแฝงการต่อต้านและความต้องการแสดงเสรีภาพในส่วนของนักโทษเสมอๆ เนื่องจากนักโทษไม่ยอมละทิ้งเสรีภาพของตนเองที่ติดตัวมาด้วยจากโลกภายนอก เรือนจำจึงเป็นสถานที่ที่ปะทะกันเสมอระหว่างผู้คุมนักโทษและนักโทษ ต่างฝ่ายต่างก็ต้องการให้เป้าหมายของตนบรรลุเป้าหมาย¹⁰¹ เรือนจำและห้องพิพากษาทั้งในเรื่อง *Mistaken Identity* และ *This Time of Morning* ทำให้เห็นว่าสถานที่เหล่านั้นไม่อาจปิดกั้นและลบล้างทัศนคติ ความเชื่อทางการเมือง และความ เป็นนักสู้ทางการเมืองของนักโทษการเมืองแต่ละคนไปได้เลย หากแต่กลับขับและผลักดันให้กลุ่มคนเหล่านั้นต่อสู้เพื่อเอกราชต่อไปหลังจากที่ออกมาจากเรือนจำแล้ว

ขบวนการขับไล่อังกฤษออกไปจากอินเดีย ในปี ค.ศ. 1942

ในช่วงทศวรรษที่ 1940 ตรงกับในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้อินเดียจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยตรงในฐานะประเทศฝ่ายอักษะหรือฝ่ายพันธมิตร แต่เนื่องจากการเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอังกฤษในฐานะประเทศอาณานิคม อินเดียจึงเข้าไปเกี่ยวโยงและพัวพันกับเหตุการณ์ในครั้งนี้ และโดยเฉพาะพรรคคองเกรสถือโอกาสเดียวกันเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษในขณะที่ยังอังกฤษกำลังบอบช้ำเพราะการร่วมรบในสงคราม เหตุการณ์เหล่านั้นก็กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในนวนิยายของนายนันทารา ซาร์คัลในฐานะบทบันทึกเหตุการณ์และภาพอดีตเหล่านั้นด้วย

ในเรื่อง *This Time of Morning* ราเกตได้ย้อนกลับไปนึกถึงประกาศฉบับหนึ่งของพรรคคองเกรสในช่วงก่อนได้รับเอกราช ผู้ประพันธ์ได้หยิบเอาคำประกาศของพรรคคองเกรสฉบับนั้น¹⁰² ใส่มานวนิยายของเธอด้วย และอธิบายผ่านเรื่องเล่าของราเกตเพิ่มเติมว่าในเวลานั้นทุกคนต่างจดจำถ้อยคำในประกาศนั้นที่แจกจ่ายไปทั่วเมืองอัลลาฮาบาดได้เป็นอย่างดี ในประกาศนั้นอธิบายถึงความไม่พอใจของพรรคคองเกรสและท่าทีของพรรคที่ต้องการเอกราชโดยเร็วที่สุด อีกทั้งประกอบไปด้วยข้อมูลทางประวัติศาสตร์อีกหลายอย่างที่จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ ในประกาศพรรคคองเกรสแสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจนว่าไม่พอใจกับการที่อังกฤษใช้นโยบายผ่อน

¹⁰¹โปรดอ่านต่อ สายพิณ ศุภธรรมมงคล, *คุกกับคน: อำนาจและการต่อต้านชัดขึ้น*, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543)

¹⁰²ในภายหลังประกาศฉบับนี้และฉบับอื่นๆ ได้รับการรวบรวมไว้ด้วยกันจนกลายเป็นหนังสือ *The Background of India's Foreign Policy* Quoted in Sita Ram Goel, *Genesis and Growth of Nehruism: Volume1 Commitment to Communism* (New Delhi: Voice of India, n.d.), p.58.

ปรน (Appeasement)¹⁰³ ในช่วงทศวรรษที่ 1930 กับเยอรมันและอิตาลีซึ่งในเวลานั้นต่างปกครองด้วยระบบเผด็จการฟาสซิสต์ นโยบายดังกล่าวส่งผลให้อังกฤษทำสัญญา Munich Pact¹⁰⁴ รวมทั้งสัญญา Anlgo-Italian Agreement¹⁰⁵ และท่าทีของอังกฤษในการปฏิวัติสเปน¹⁰⁶ พรรคองเกรสไม่เห็นด้วยกับการกระทำของอังกฤษที่พยายามประนีประนอมกับประเทศเหล่านั้น เพราะในเวลานั้นนาซีในเยอรมันปฏิบัติต่อชาวยิวอย่างโหดร้ายทารุณ¹⁰⁷ ในขณะที่เดียวกันมุสลิมนี้กับปกครองอิตาลีด้วยระบอบเผด็จการฟาสซิสต์ก็ปกครองประเทศอย่างสุดขั้ว มุสลิมนี้ดำเนินนโยบายการเมืองระหว่างประเทศด้วยความเลียดเย็น ไม่ใส่ใจในเรื่องสันติภาพและมิตรภาพอันยั่งยืนเช่นชาติอื่น มีหน้าซ้ำยังเร่งเตรียมกองทัพเพื่อที่จะทำสงครามครั้งต่อไป มีการต่อต้านฟาสซิสต์ไปทั่วโลกรวมทั้ง

¹⁰³นโยบายผ่อนปรน (Appeasement) ที่อังกฤษใช้กับเยอรมันและอิตาลีเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันไม่ให้ทั้ง 2 ประเทศแสดงความแข็งกร้าวออกมา เมื่อมีเหตุการณ์ใดๆ ที่ทั้ง 2 ประเทศเข้าไปยุ่งเกี่ยวและทำท่าจะลุกลาม อังกฤษจะรีบเข้าไปไกล่เกลี่ยทันที

¹⁰⁴ในปี ค.ศ. 1938 อังกฤษร่วมกับโซเวียตรัสเซีย และเยอรมันทำสัญญา Munich Pact ระหว่างการประชุมที่มิวนิคเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1938 ในสนธิสัญญามีใจความสำคัญเกี่ยวกับการยกดินแดนชูเดเตนของเชโกสโลวะเกียให้แก่เยอรมันเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ในขณะนั้นที่อาจลุกลามกลายเป็นสงครามใหญ่ได้ อีกทั้งเพื่อเป็นการเอาใจฝ่ายเยอรมันเพื่อไม่ให้แสดงความก้าวร้าวอีก แต่อังกฤษก็ต้องผิดหวังในเวลาต่อมา เมื่อเยอรมันไม่ได้จริงจังกับคำสัญญานั้น เยอรมันเข้ายึดครองโปแลนด์และเชโกสโลวะเกียอย่างสายฟ้าแลบด้วยกำลังในเดือนมีนาคมปีถัดมา และกลายเป็นชนวนกลายเป็นการประกาศสงครามระหว่างอังกฤษและเยอรมันอันเป็นจุดเริ่มต้นของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในเวลาไล่เลี่ยต่อมา จาก ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม, *ประวัติศาสตร์ยุโรปใหม่ ค.ศ. 1805-1945* (พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, 2542), หน้า 339-340.

¹⁰⁵ในปี ค.ศ. 1935 อังกฤษทำสัญญา Anlgo-Italian Agreement กับอิตาลีว่าจะช่วยเหลือกันและกัน หากเกิดสงครามและจะไม่แยกตัวออกทำสัญญาสงบศึกโดยลำพัง Carlton J.H. Hayes, *Contemporary Europe Since 1979* (New York: The Macmillan Co., 1965), p. 633, Quoted in เรื่องเดียวกัน, หน้า 343.

¹⁰⁶ภายหลังการปฏิวัติสเปนในปี ค.ศ. 1936 เกิดสงครามกลางเมืองครั้งใหญ่ สงครามครั้งนี้เป็นการสู้รบระหว่างกองทัพของนายพลฟรังโก (Francisco Franco) และรัฐบาลเดิม ต่อมาสงครามยืดเยื้อกลายเป็นสงครามระหว่างแนวความคิดทางการเมือง เนื่องจากเผด็จการฟาสซิสต์และเผด็จการคอมมิวนิสต์เป็นผู้ช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง นายเนวิลล์ แชมเบอร์เลน (Neville Chamberlain) นายกรัฐมนตรีอังกฤษในขณะนั้นใช้นโยบายผ่อนปรนกับอิตาลีอีกครั้ง โดยการยอมรับให้อิตาลีสามารถผนวกดินแดนออบิสซีเนียหรือที่รู้จักกันในภายหลังว่าเอธิโอเปียได้ ในขณะที่อิตาลีก็ให้สัญญากับอังกฤษว่าจะถอนทหารออกจากสเปนหลังจากที่สงครามสงบแล้ว จาก Gordon A. Craig, *Europe Since Abissinia* (New York: Holt, Rinchart and Winston, 1971), pp. 643-644, อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 328.

¹⁰⁷ในขณะที่เดียวกันมุสลิมนี้ผู้นำอิตาลีด้วยเผด็จการฟาสซิสต์ก็ปกครองประเทศอย่างสุดขั้ว มุสลิมนี้ดำเนินนโยบายการเมืองระหว่างประเทศด้วยความเลียดเย็น ไม่ใส่ใจในเรื่องสันติภาพและมิตรภาพอันยั่งยืนเช่นชาติอื่นทำกัน มีหน้าซ้ำยังเร่งเตรียมกองทัพเพื่อที่จะทำการสงครามครั้งต่อไป จาก ยวาทะรลาล เนห์รู, *โฉมหน้าแห่งประวัติศาสตร์*, แปลโดย พระราชรัตนโมลี, หน้า 1417.

ในประเทศอินเดีย แต่ทว่าการกระทำของอังกฤษกลับไม่ได้เป็นไปในทางเดียวกัน พรรคคองเกรสจึงได้ตอบด้วยคำประกาศที่กล่าวว่าจะไม่ยินยอมอังกฤษต่อไป พวกเขาต้องการเอกราชในการปกครองประเทศเพื่อสามารถที่จะนำพาประเทศให้ห่างจากเผด็จการฟาสซิสต์¹⁰⁸

ผู้ประพันธ์หยิบเอาคำประกาศฉบับนี้ของพรรคคองเกรสมาเพื่ออธิบายความหมายทางประวัติศาสตร์ให้เห็นว่าหลังจากนี้อินเดียจะไม่ยอมอังกฤษอีกแล้ว เพราะนโยบายผ่อนปรนดังกล่าวทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินประชาชนเป็นจำนวนมาก ดังที่ผู้ประพันธ์หยิบเอาเรื่องราวเกี่ยวกับความสูญเสียมากล่าวไว้ในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning*

[...] The Abyssinians had been slaughtered, the Japanese had overrun China, the innocent people of Spain had been savagely bombed the Jews scientifically exterminated. Austria and Czechoslovakia had fallen to armoured tanks and marching tyranny.¹⁰⁹

ในประวัติศาสตร์เองก็มีเรื่องราวเกี่ยวกับชาวยิวที่ตกเป็นเหยื่อในระหว่างการทดลองทางวิทยาศาสตร์ของเยอรมัน ชาวอับซซีเนียที่ถูกฆ่าล้างระหว่างสงครามยึดครองของอิตาลีในปี ค.ศ. 1936 ชาวจีนที่ถูกรุกรานจากกองทัพญี่ปุ่น รวมทั้งประชาชนชาวสเปนที่ต้องสูญเสียทั้งทรัพย์สินและชีวิตเป็นจำนวนมากระหว่างสงครามกลางเมือง รวมทั้งชาวออสเตรเลียและเชกโกสโลวะเกียที่ต้อง

¹⁰⁸ในประกาศดังกล่าวมีเนื้อความดังนี้

"The Congress records its entire disapproval of British foreign policy culminating in the Munich Pact, the Anglo-Italian agreement and the recognition of rebel Spain. This policy has been one of deliberate betrayal of democracy... As a result of this policy, the world is being reduced to a state of international anarchy, where brutal violence triumphs and flourishes unchecked and decides the fate of nations, and in the name of peace the most stupendous preparations are being made for the most terrible of wars...The world has been witness with horror the organized terrorism of the Nazi Government against the people of the Jewish race and the continued bombing from the air by rebel forces of cities and their civilian inhabitants and of helpless refugees...It is urgently necessary for India to direct her own policy as an independent nation, thereby keeping aloof from imperialism and fascism and pursuing her path of peace and freedom."

จาก Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 122.

¹⁰⁹Ibid.

ผันประเทศตนเองกลายเป็นเผด็จการ สิ่งเหล่านี้เป็นผลจากโหดเหี้ยมจากระบบการปกครองแบบฟาสซิสต์ที่อังกฤษพยายามประนีประนอมแต่ก็ไม่สำเร็จ

ผู้ประพันธ์ ทำให้เห็นบรรยากาศทางการเมืองของอินเดียก่อนเกิดการประท้วงครั้งใหญ่ในปี ค.ศ. 1942 โดยใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่ออธิบายถึงเหตุผลที่อินเดียจึงลุกขึ้นมาต่อสู้ในตอนท้ายได้อย่างเข้มแข็งและเด็ดเดี่ยว เพราะโดยทั่วไปในหนังสือประวัติศาสตร์มักอธิบายถึงเหตุการณ์ประท้วงครั้งใหญ่ในปี ค.ศ. 1942 ว่าพรรคคองเกรสไม่พอใจกับอังกฤษที่นำอินเดียเข้าสู่สงครามโดยไม่ยินยอม พรรคคองเกรสประกาศว่าจะไม่ยินยอมให้ความร่วมมือนอกเสียจากอังกฤษจะยอมมอบอำนาจปกครองแก่อินเดีย รัฐบาลอังกฤษก็รับปากแต่ไม่ยอมโอนอำนาจทั้งหมดให้แก่อินเดีย พรรคคองเกรสจึงเริ่มต้น ขบวนการขับไล่อังกฤษออกไปจากอินเดีย หรือ Quit India Movement¹¹⁰

เหตุผลที่ผู้ประพันธ์ยกมากล่าวถึงทำให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวในปี ค.ศ. 1942 ไม่ได้มีแต่เพียงเหตุผลมาจากความไม่ความต้องการที่จะประท้วงท่าทีการมีอภิสิทธิ์ของอังกฤษต่ออินเดีย และการไม่ยินยอมมอบเอกราชให้อินเดียสักทีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงท่าทีของอังกฤษต่อประเทศที่เป็นเผด็จการฟาสซิสต์ด้วย เหตุผลดังกล่าวทำให้อินเดียสูญเสียศรัทธาต่ออังกฤษที่มีน้อยอยู่แล้ว ยิ่งน้อยลงไปอีก อีกทั้งยังทำให้อินเดียรู้สึกผิดหวังว่าเหตุใดอังกฤษจึงยอมผ่อนปรนกับประเทศยุโรปประเทศอื่น แต่กับประเทศอาณานิคมของตนเอง อังกฤษยังไม่เคยกระทำเช่นนั้นเลย อังกฤษไม่ยอมให้อินเดียหลุดมือไปโดยให้การปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้ทำให้อินเดียรู้สึกว้าวุ่นแล้วเหตุใดพวกเขาถึงไม่เป็นอิสระ “[...] For Britain, that was the irony, not for democracy or freedom, because if this was the case, why were we not free?”¹¹¹

ในจดหมายของรามตัวละครจากเรื่อง *Rich Like Us* ส่งไปถึงมาร์เซลลาคนรักที่อังกฤษ เขากล่าวพาดพิงถึงเหตุการณ์ทางการเมืองอินเดียที่สำคัญอีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ว่าพรรคคองเกรสประกาศนโยบายขับไล่อังกฤษออกไปจากอินเดีย ในจดหมายฉบับนั้นหยิบเอาคำประกาศของคานธีในปี ค.ศ. 1942 ที่ชาวอินเดียในเวลานั้นต่างจำได้ขึ้นใจมาใส่ในจดหมายด้วยว่าจะต่อสู้ให้ถึงที่สุดไม่ว่าจะเป็นหรือตายกันไปข้างหนึ่ง “Do or Die.”

[...] Mahatma Gandhi's speech on 8 August 1942 to the enormous gathering in Bombay aloud [...]

¹¹⁰ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 81.

¹¹¹ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, pp.122-123.

Here is the *mantra*, a short one, that I give you. You may imprint it on your hearts and let every breath of yours give expression to it. The *mantra* is "Do or die." We shall either free India or die in the attempt. If the Government keep me free, I will spare you the trouble of filling the jails. I will not put on the Government the strain of maintaining a large number of prisoners at a time when it is in trouble...Take a pledge, with God and your own science as witness, that you will no longer rest till freedom is achieved and will be prepared to lay down your lives in the attempt to achieve it.¹¹²

ก่อนหน้าที่พรรคองเกรสจะประกาศขบวนการขับไล่อังกฤษ รัฐบาลได้นัดพบปะหารือกับองเกรสในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1942 ดังที่ปรากฏในนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลในเรื่อง *Rich Like Us* ซึ่งมีเอกสารของเซอร์ เฟรเดอริก ดุกเคิล (Sir Frederic Duckle) เลขานุการแห่งอินเดียปะปนอยู่ในเอกสารเก่าเก็บของบิดาโซนาลี เขากล่าวเกี่ยวกับสิ่งที่รัฐบาลอังกฤษต้องการก่อนที่การประชุมจะเริ่มขึ้นว่า รัฐบาลต้องการทั้งแรงสนับสนุนและการร่วมพยายามบีบบังคับพรรคองเกรสให้เปลี่ยนใจไม่ยอมดำเนินนโยบายการปฏิวัติอย่างเปิดเผย (Open Rebellion) และถ้าหากจำเป็นจะกระทำการใดๆ ลงไป รัฐบาลก็ต้องการที่จะได้รับแรงสนับสนุนจากความคิดเห็นทั้งในและนอกประเทศอินเดียเสียก่อน

Here was a printed circular head "Secret Instructions issued by Sir Frederick Puckle, Secretary to the Government of India" dated 17 July 1942, less than a month before the last national convulsion, the Quit India movement, began. The Puckle Circular read:

We have three weeks until the meeting of the All India Congress Committee at Bombay on August 7th. During this time the matter is mainly a problem of propaganda to mobilize opinion against the concrete and the threat with which the resolution concludes, described by Gandhi as "open rebellion". We have to encourage

¹¹²Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, (New Delhi: HarperCollins, 1999), p.140.

those on whose support we can depend, win over the waverers, and avoid stiffening the determination of the Congress; with the object of putting pressure on the Congress to withdraw from its position, if action has to be taken against the Congress, to rescue that such action has the support of public opinion inside and outside India¹¹³

แต่แล้วหลังวันที่ 7 สิงหาคม ค.ศ. 1942 หลังการประชุมระหว่างรัฐบาลอังกฤษและพรรคองเกรสแห่งชาติอินเดียเพียงหนึ่งวัน พรรคองเกรสก็ประกาศนโยบายขับไล่อังกฤษออกจากอินเดียด้วยคำกล่าวของคานธีที่ผู้ประพันธ์หยิบมาใช้ในนวนิยายของเธอ

[...] "Let the public know," he said, "that these circulars are an addition reason for the cry out of Quit India, which comes not from lips, but the aching heart of millions. Let the masses know that there are many other ways of earning a living than betraying the national interest"¹¹⁴

หริ โมหันต์ตัวละครในเรื่อง *This Time of Morning* ก็เป็นส่วนหนึ่งในเหตุการณ์ขับไล่อังกฤษออกจากอินเดีย เขาได้แสดงความคิดเห็นว่าการขับไล่อังกฤษครั้งนี้เกิดจากความอดทนของประชาชนที่เคยมีมาแต่เดิมหายไปหมดแล้ว เพราะพวกเขาต่างอายุมากขึ้นและไม่เห็นเลยสักครั้งว่าสิ่งที่รัฐบาลอังกฤษสัญญากับประชาชนจะเป็นจริง¹¹⁵

เมื่อการเคลื่อนไหวเริ่มต้น ผู้นำกลุ่มการเมืองโดยเฉพาะพรรคองเกรสและสังคมนิยมอินเดีย ถูกรัฐบาลจับตัวเข้าคุกเพื่อยุติความเคลื่อนไหวทั้งหมด แต่ความพยายามของรัฐบาลกลับไม่สามารถยับยั้งพลังของมหาชนได้ เมื่อไร้ผู้นำ ประชาชนก็ตกอยู่ในสภาพวุ่นวายอย่างไม่มีใครสามารถควบคุมได้ พร้อมทั้งจะเข้าทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นส่วนในการปกครองของอังกฤษ ทั้งสถานีตำรวจ รางรถไฟ สำนักงานแรงงาน ไปรษณีย์ เป็นต้น ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเหตุการณ์ในครั้งนี้ปรากฏต่อเนื่องตามลำดับเวลาในนวนิยายของซาร์ทิลทั้งจากเรื่อง *Rich Like Us* และ *This Time of Morning* ดังที่ผู้ประพันธ์ได้บรรยายว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง

¹¹³ Ibid., p. 146.

¹¹⁴ Ibid.

¹¹⁵ Nayantara sahal, *This Time of Morning*, pp. 198-199.

A few hours later he and thousands were in jail, bridges were being burnt and trains derailed in protest and it was said calls were going out from underground leaders to steel workers to strike, stopping production for the war effort. The new wave of nationalism resurrected a militant personality in the house.¹¹⁶

เมืองแทบจะตกอยู่ในความสิ้นหวัง ดังที่โมहनบรรายาย

[...] Taking a walk in the evening Hari passed on overturned bus in flames, fences torn down and trampled, posters with the injunction "Do or Die" scarring walls [...] This was a mood of desperation and Hari knew that desperation produces a result.¹¹⁷

ในขณะที่ประชาชนชาวอินเดียบางส่วนก็กลายเป็นขบวนการใต้ดินเนื่องจากไม่ยินยอมให้ตำรวจจับกุมอีกต่อไป พวกเขาซ่อนตัวและดำเนินกิจกรรมไปอย่างลับๆ แม้กระทั่งหริ โมहनจากเรื่อง *This Time of Morning* เองก็เคยให้ความช่วยเหลือแก่ชายหนุ่มสามคน โมहनให้ที่พัก อาหาร และตัดผมให้แก่พวกเขาในขณะที่ชายหนุ่มทั้งสามก็แลกเปลี่ยนเรื่องราวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวให้โมहनฟัง¹¹⁸ แม้การขับไล่อังกฤษจากฝ่ายประชาชนจะรุนแรง แต่การปราบปรามประชาชนจากฝ่ายของตำรวจก็รุนแรงไม่แพ้กัน สำหรับประชาชนที่ไม่มีอาวุธใดๆ ในมือการต่อสู้จึงดำเนินไปได้ไม่นานนัก¹¹⁹

อย่างไรก็ตามการเรียกร้องเอกราชภายใต้ชื่อ "ขับไล่อังกฤษออกจากอินเดีย" ที่ผู้ประพันธ์เอ่ยถึง ในประวัติศาสตร์การเมืองถือว่าเป็นการลุกฮือขึ้นต่อต้านเจ้าอาณานิคมที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีมานับตั้งแต่กบฏชิปอยเมื่อปี ค.ศ. 1857 อีกทั้งยังเป็นการเคลื่อนไหวที่ประกอบขึ้นจากผู้คนที่มีความหลากหลาย นับตั้งแต่กลุ่มนักเรียน ผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนชนชาวนา แต่กระนั้นกลุ่มสันนิบาตมุสลิม และคอมมิวนิสต์กลับไม่ขอเข้าร่วมด้วย¹²⁰

¹¹⁶Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p.140.

¹¹⁷Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p.198.

¹¹⁸Ibid.

¹¹⁹G.S. Chhabra, *Advanced Study in The History of Modern India Vol3*, p.144.

¹²⁰สาวิตรี เจริญพงศ์, *ภารตารยะ*, หน้า 209.

จากเหตุการณ์การร่วมใจของประชาชนทุกชนชั้น ทุกแนวความคิดทางการเมือง ทุกศาสนาทำให้อังกฤษรู้ว่าการเรียกร้องครั้งนี้จะนำไปสู่การสิ้นสุดการปกครองอินเดียในที่สุด ทั้งที่คนอังกฤษอย่างโรสก็คิดว่าไม่มีวันที่อังกฤษจะไปจากอินเดียถ้าไม่มีเหตุผลเพียงพอ เช่นเดียวกับเหตุการณ์เมื่อครั้งที่เยอรมันถล่มอังกฤษด้วยระเบิดเมื่อปี ค.ศ. 1940 ชาวอังกฤษไม่ยอมออกจากบ้านแม้ท้องฟ้าจะเต็มไปด้วยระเบิดก็ตาม¹²¹ แต่ในที่สุดอังกฤษก็ยินยอมไปจากอินเดียในปี ค.ศ. 1947

อินเดียกับการรับราชการในรัฐบาลอังกฤษ

นอกจากเรื่องราวผู้ต้องหาและนักโทษในเรือนจำแล้ว ผู้ประพันธ์ยังได้บรรยายให้เห็นเรื่องราวของข้าราชการชาวอินเดียในรัฐบาลอังกฤษแห่งอินเดียในขณะนั้นด้วย ในช่วงก่อนได้รับเอกราช ชาวอินเดียบางส่วนได้มีโอกาสเข้าไปรับราชการในระดับปริมณฑลและกระทรวงบางกระทรวงแล้ว เช่น ไกลาสและอรชุนตัวละครในเรื่อง *This Time of Morning* ไกลาสอธิบายถึงการมีโอกาสได้เป็นข้าราชการนี้ว่า เขาได้ทำงานโดยอาศัยการสอบเพื่อรับเข้าทำงานแบบจำกัดที่นั่ง¹²² หรือแม้แต่ตัวละครในเรื่อง *Rich Like Us* อย่างเกศวะ (Keshav) เพื่อนของรามก็มีโอกาสได้เข้าไปรับราชการในช่วงเวลาดังกล่าวเช่นเดียวกัน

ในประวัติศาสตร์อินเดียนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1880 เป็นต้นมา รัฐบาลอังกฤษเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในการบริหารประเทศผ่านการสอบคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือน (Indian Civil Service) เพื่อเข้ารับราชการในระดับท้องถิ่นและระดับมณฑลเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ระดับประเทศเป็นชาวอังกฤษโดยส่วนใหญ่ หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอีกมากมายจนกระทั่งมีการบัญญัติพระราชบัญญัติการปกครองอินเดียในปี ค.ศ. 1935 (Government of India of 1935) พระราชบัญญัติดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งการทำงานของชาวอินเดียในการบริหารประเทศ ดังนี้ การปกครองส่วนภูมิภาคอยู่ในความรับผิดชอบของชาวอินเดียโดยตรง ส่วนการปกครองส่วนกลาง ชาวอินเดียจะมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ ยกเว้นการปกครองประเทศและการต่างประเทศ ซึ่งยังอยู่ในอำนาจของอุปราชอังกฤษอย่างเคร่งครัด¹²³

¹²¹Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 180.

¹²²Nayantara Sahgal, *This time of Morning*, pp. 193-194.

¹²³สุภัทรา วรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 78-81.

จากเรื่อง *This Time of Morning* ไกลาสผู้ที่ได้รับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนของอินเดียรุ่นแรกเล่าถึงตอนที่ยังทำงานภายใต้การดูแลของอังกฤษว่าเป็นการทำงานระหว่างคณะรัฐมนตรีชาวอังกฤษและข้าราชการชาวอินเดียที่หวาดระแวงต่อกัน ในเมื่ออำนาจและการบังคับบัญชาสูงสุดยังเป็นของผู้ว่าราชการชาวอังกฤษและอุปราชตามลำดับ นอกจากนี้แต่ละฝ่ายยังมีความแตกต่างกันเนื่องจากมีเป้าหมาย นโยบาย และค่านิยมกันไปคนละอย่าง ไกลาสยังแสดงความรู้สึกต่อการทำงานกับอังกฤษในตอนนั้นว่าเป็นการทำงานที่ชวนให้รู้สึกหงุดหงิดและโมโหเป็นที่สุด

It had been the earliest experiment in self-government in British India, based on an election through a limited franchised. Problems had not been less complex then. He remembered the wary co-operation between Ministers and their civil servants, the feeling of working against time because no one knew how long co-operation would last, the discouraging limits to what could be accomplished because power and final authority still rested at the apex of the pyramid with the British Governor and finally with the Viceroy. Above all there had been an impenetrable gulf separating values, policies and goals. How frustrating and galling it had been.¹²⁴

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นความรู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งของข้าราชการชาวอินเดียที่ต้องทำงานภายใต้การบริหารของอังกฤษ ความรู้สึกดังกล่าวดูเหมือนจะรุนแรงมากขึ้นโดยมีสาเหตุมาจากความไม่ชอบใจกับการที่อังกฤษเข้ามาปกครองอินเดียเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่กระนั้นผู้ประพันธ์ก็ได้แสดงให้เห็นว่าในตัวชาวอินเดียก็มีความขัดแย้งในตัวของพวกเขาเอง เพราะรสนิยมของผู้ปกครองชาวอินเดียในสมัยนั้นนิยมให้บุตรของตนเองเข้ารับราชการ โดยเฉพาะกรณีของตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* อย่างเช่น อรชุนที่ได้ทำตามความต้องการของบิดาทุกประการ

[...] He was a serious student, aware of his debt to his family and proud of their place in Bengal's intellectual life. His father had high expectations of him and he fulfilled them, ranking high in the Civil Service examination.¹²⁵

¹²⁴Nayantara Sahgal, *This time of Morning*, pp. 193-194.

¹²⁵Ibid., p. 23.

หากนำเอาความต้องการให้บุตรหลานทำงานกับอังกฤษของผู้ปกครองชาวอินเดียที่ปรากฏในเหตุการณ์ข้างต้นไปเปรียบเทียบกับความต้องการของชาวอินเดียที่จะเป็นอิสระจากอังกฤษและความไม่พอใจของขบวนการต่อสู้เพื่อชาติดังที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ว่าพรรคองเกรสคัดค้านพระราชบัญญัติการปกครองอินเดีย ค.ศ. 1935 เพราะเห็นว่าอังกฤษไม่ได้จริงจังให้การปกครองแก่อินเดีย แต่เป็นการรักษาตุลาอำนาจของอังกฤษในรูปแบบใหม่¹²⁶ ความต้องการของชาวอินเดียทั้งสองอย่างที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันจึงดูไม่เป็นเรื่องเดียวกันนัก ความไม่สอดคล้องดังกล่าวทำให้คนบางคนในสังคมอินเดียในช่วงนั้นไม่เข้าใจว่า ถ้าอินเดียไม่ชอบใจการปกครองอังกฤษนัก แล้วเหตุใดจึงต้องการเข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับการปกครองของอังกฤษด้วย ประเด็นคำถามร่วมสมัยดังกล่าวได้รับความสนใจจากผู้ประพันธ์เช่นกัน ดังที่จะเห็นว่าคำถามนี้ปรากฏในเรื่อง *Rich Like Us* ในตอนที่โรสได้ถามคำถามนี้กับเกศวะ เพื่อนของรามที่รับราชการในช่วงเวลานั้นเช่นกันในวันหนึ่ง เขาจึงได้โอกาสอธิบายว่ามันเป็นสิ่งที่คนสองคนทำร่วมกัน สิ่งทีในศาสนาเรียกว่าบาปและเคราะห์กรรม

Rose, too curious to contain herself, asked, "But why are you joining the I.C.S. if you want British rule to end? Whose side are you on anyway?"

Afterwards she couldn't remember the exact words of his reply, only that she had understood it in her very bones, [...] as two people, at home and in exile, estatic and wretched, Indian and British, saved and doomed.¹²⁷

ความสัมพันธ์ที่ลึกลับและงอนแง่นต่อกันและกันระหว่างอังกฤษและอินเดียเช่นนี้ โรสจึงคิดว่าแท้ที่จริงแล้วคงไม่ได้เป็นเรื่องกรรมเก่าในชาติที่แล้วที่เคยกระทำต่อกันมาก่อน หากแต่เป็นเรื่องที่คล้ายกับการที่ต้องอยู่บนไม้กระดกที่ยกขึ้นและลงระหว่างสองขั้วมากกว่า และมันอาจจะทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียสติไปก่อน หากความสัมพันธ์ยังเป็นเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ¹²⁸ เนื้อความในตอนนี้จะทำให้เห็นประเด็นที่ผู้ประพันธ์ต้องการเสนอให้เห็นว่าการมอบเอกราชให้แก่ประเทศอาณานิคมจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ทั้งต้องคำนึงถึงสภาพของประเทศที่ต้องการได้รับเอกราช และความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศที่จำเป็นต้องดำรงต่อไป

3.1.2 สภาพการณ์ทางสังคม

¹²⁶ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 81.

¹²⁷ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 71.

¹²⁸ Ibid.

ในขณะที่ซาร์คัลเล่าเรื่องเหตุการณ์เกี่ยวกับสภาพความเป็นไปทางการเมืองในช่วงก่อนได้รับเอกราชในนวนิยายของเธอ เธอก็เล่าเหตุการณ์และสภาพสังคมที่ดำเนินในช่วงเวลานั้นไปพร้อมๆ กัน ดังที่จะเห็นได้จากตัวละครของซาร์คัลแต่ละตัวไม่ได้เล่าแต่เพียงว่าตัวเขาเป็นใครมาจากไหนและกำลังทำอะไรอยู่ในการเมืองในขณะนั้น ตัวละครของซาร์คัลยังเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของเขาซึ่งสะท้อนให้เห็นสังคมและวัฒนธรรมที่รายล้อมตัวของเขาอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน เรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครแต่ละตัวทำให้เห็นว่าในช่วงเวลาแห่งการเรียกร้องเอกราช ชาวอินเดียไม่ได้มีชีวิตขึ้นอยู่แต่ในส่วนการเมืองเท่านั้น แต่พวกเขายังมีชีวิตอีกส่วนหนึ่งในสังคม การประพันธ์ของนยันทารา ซาร์คัลดังกล่าวทำให้ผู้อ่านรับรู้บรรยากาศและสภาพสังคมอินเดียในช่วงก่อนได้รับเอกราชไว้ได้อย่างดี

วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของชาวอินเดีย

ซาร์คัลยังได้แสดงให้เห็นสภาพสังคมอินเดียที่ดำเนินชีวิตไปพร้อมๆ กับรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ของประเพณีวัฒนธรรมอินเดียผ่านนวนิยายของเธอ ดังสิ่งที่คุณประพันธ์ได้หยิบยกขึ้นมาพูดถึงได้แก่ พิธีทางสังคมและศาสนา เช่น พิธีการแต่งงาน เทศกาลตามวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น ประเพณีและความเชื่อต่างๆ ทำให้เห็นว่าสังคมอินเดียในช่วงก่อนได้รับเอกราชนั้นยังคงเป็นสังคมที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมเดิม อย่างไรก็ตามสภาพสังคมอินเดียที่คุณประพันธ์นำเสนอก็มีข้อจำกัดในตัว

พิธีกรรมทางสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของซาร์คัลจะพบว่า ผู้ประพันธ์จะบรรยายพิธีแต่งงานไว้หลายต่อหลายครั้ง นับตั้งแต่เหตุผลของการแต่งงานจนถึงพิธีกรรมการแต่งงาน พิธีการแต่งงานทั้งหมดที่คุณประพันธ์นำเสนอ แสดงให้เห็นว่าพิธีกรรมทางสังคมนี้แตกต่างและพิเศษสำหรับบริบททางสังคมอินเดีย โดยเฉพาะสังคมฮินดูที่ชาวอินเดียส่วนใหญ่นับถือ ผู้ประพันธ์ได้กล่าวไว้ตั้งแต่แรกว่าการแต่งงานเกิดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อในศาสนาฮินดูที่เชื่อว่าชีวิตจะเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละชั้นของชีวิตที่มีการกำหนดไว้แล้ว ทุกคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนชีวิต ล้วนมีคำตอบให้อยู่แล้วว่าจะแต่งงานเมื่อไหร่ ควรมีลูกเมื่อไหร่ เป็นลูกผู้หญิงหรือลูกผู้ชายดี หน้าที่ของชาวฮินดูคือกระทำตามคำตอบของชีวิตนั้นในแต่ละชั้นๆ ดังที่โมนาพยายามอธิบายชีวิตตามลำดับขั้นตอนให้โรสที่เป็นสตรีชาวอังกฤษฟัง

It's question we're all hanging on to, not answer. Will this happen or won't it? Will my son come first in his class? Will he marry a nice girl when he grew up?

I don't know how it is with Christian prayers, Rose-ji, but among us questions aren't answered quick quick because time is not only clock time, and they have to work out in their own time.¹²⁹

ในนวนิยายเรื่อง *Mistaken Identity* มีการบรรยายถึงสภาพงานแต่งงานของชนชั้นสูงผ่านพิธีการแต่งงานครั้งที่ 3 ของบิดาไว้ว่าเต็มไปด้วยความหรูหราเต็มไปด้วยดนตรี อาหาร การละเล่นดังที่ซาร์ห์คัลได้บรรยายเอาไว้

This third time round Father took a thousand people with him in the bridgroom's train and brought his bride home to a week's music and banqueting. Our public building were electrically illuminated by special generators – Vijaygarh didn't get electricity until a few years ago – and there were more singers, dancers, wrestlers, acrobats, food, drink and poetry than the first or second time. Yes, it was very public, and a very popular wedding.¹³⁰

ในขณะที่ในนวนิยายเรื่อง *Rich Like Us* ผู้ประพันธ์ได้บรรยายให้เห็นสภาพการแต่งงานของชาวฮินดูทั่วไป ว่าประกอบพิธีกรรมอย่างไรผ่านการอธิบายของราม และพิธีการแต่งงานระหว่างรามและโรส ในตอนแรกรามบรรยายพิธีแต่งงานตามประเพณีฮินดูให้โรสฟังว่า มีรายละเอียดอะไรบ้างนับตั้งแต่การเลือกวันแต่งงานตามดวงชะตา การจัดเตรียมสิ่งของต่างๆ ทั้งรูป ดอกไม้ ข้าว เนย พระ การเดินรอบกองไฟท่ามกลางแขกนับร้อยๆ คน¹³¹ และเมื่อเข้าพิธีกรรมแต่งงาน ผู้ประพันธ์อาศัยมุมมองของสตรีชาวตะวันตกของโรสกล่าวถึงความน่าเหน็ดเหนื่อยจากพิธีกรรมแต่งงานที่เธอไม่รู้จักมาก่อน ว่าเป็นพิธีกรรมที่ยาวนาน เต็มไปด้วยไฟและเสียงสวดมนต์ วันนั้นเองเป็นวันที่เธอเพิ่งรู้ว่าการเป็นภรรยาในบริบทของอินเดียเป็นเช่นไร

[...] The reality was herself in a sari she could hardly keep on, her legs cramped under her, pins and needles torturing her feet, the fire, into which the priest stopped his nasal chanting to throw bits of this and that, stinging her face,

¹²⁹ Ibid., p. 266.

¹³⁰ Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p. 33.

¹³¹ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 44.

her ears filled with foreign talk she couldn't understand, and finally, when she was almost hysterical with fatigue and wifehood.¹³²

การแต่งงานครั้งที่ 3 ของบิดาและครั้งที่ 2 ของรามแสดงให้เห็นว่าการแต่งงานในศาสนาฮินดูไม่ว่าชนชั้นใดก็สามารถประกอบได้มากกว่า 1 ครั้ง และอาจจะมากไปจนถึง 3 ครั้งด้วยซ้ำ ในบริบททางสังคมฮินดูมีคำอธิบายว่าการแต่งงานมากกว่า 1 ครั้งในวัฒนธรรมฮินดูเป็นตัวอย่างที่ฐานะการเงินของบุรุษว่าเป็นผู้มีความมั่นคงทางการเงิน มิฉะนั้นก็ไม่สามารถใช้เงินดูแลภรรยาหลายๆคนในเวลาเดียวกันได้ ลักษณะการเขียนนวนิยายดังกล่าวทำให้เห็นว่าในขณะที่ชาห์คัลย้าความคิดบางประการเกี่ยวกับการแต่งงานในขนบธรรมเนียมฮินดูในช่วงก่อนได้รับเอกราช ดังที่จะเห็นได้ว่าเธอเขียนถึงการแต่งงานในสังคมฮินดูมากกว่า 1 ครั้งซ้ำจนดูเหมือนว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดาในสังคมอินเดียก่อนได้รับเอกราช อย่างไรก็ตามในประเด็นการแต่งงานเดียวกันผู้ประพันธ์ได้ตั้งคำถามและวิพากษ์วิจารณ์ผลกระทบของการแต่งงานในบริบทของศาสนาฮินดูซึ่งจะกล่าวอย่างละเอียดในบทต่อไป

นอกจากนี้ในเรื่อง *Mistaken Identity* ยังมีการกล่าวถึงประเพณีตามความเชื่อทางศาสนาฮินดู ประเพณีที่ปรากฏในนวนิยายเป็นเทศกาล Dussehra ตามที่ชาห์คัลย้าบรรยายไว้ว่าเป็นเทศกาลแห่งที่มีขบวนช้างของราชาที่ได้รับการตกแต่งด้วยการทาสี ขนช้างตัวแรกจะเป็นที่ประทับของราชาผู้ที่จะไปรยเงินให้คนที่อยู่ด้านล่าง หลังจากช้างที่ราชานั่ง ช้างตัวถัดๆ ไปก็จะเป็นของคนในครอบครัวของราชา และเจ้าพนักงานเก็บเงินที่นั่งตามมา จากนั้นก็มีขบวนม้า อูฐ และคนรับใช้ในพิธีนี้ยังมีหุ่นยักษ์เป็นรูปของพระรามและทศกัณฐ์ขนาด 10 ฟุต ที่มีไว้สำหรับเผา พิธีจะเกิดขึ้นในตอนเย็นเมื่อประชาชนจะมารวมตัวกัน และบิดาจะเป็นผู้จุดไฟเผาหุ่นยักษ์นี้¹³³

ในบริบทสังคมอินเดียมีคำอธิบายเกี่ยวกับเทศกาลนี้ว่า เกิดขึ้นในช่วงเดือนตุลาคม ชาวฮินดูเชื่อว่าเทศกาลทุสสหระ (Dussehra) มีไว้รำลึกถึงชัยชนะของพระรามเหนือยักษ์ทศกัณฐ์ หลังจากนั้นเทศกาลนี้อีก 20 วันก็จะถึงวันเทศกาลทิวาลี (Divali) หรือวันที่พระรามเสด็จกลับคืนเมืองอโยธยาหลังจากที่ถูกขับออกจากเมืองถึง 20 ปี ซึ่งเป็นเทศกาลตามความเชื่อทางศาสนาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในรอบปี¹³⁴ แม้ว่าผู้ประพันธ์จะเพิ่มเติมเนื้อหาส่วนนี้เข้ามาซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดความหมายสำคัญ

¹³²Ibid.

¹³³Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, pp. 27-28.

¹³⁴"Dussehra Festival" [Online], Available from: www.indiatourandtravel.com/fair-and-festivals-in-india/ [2004, October 12]

ใดๆ ต่อเนื้อเรื่องหลัก แต่ประเพณีและเทศกาลดังกล่าวเปรียบเสมือนชิ้นส่วนเล็กๆ ในสังคมที่ทำให้ผู้อ่านได้เห็นสังคมอินเดียในอดีตที่ยังผูกมัดกับวัฒนธรรมและศาสนาได้ชัดเจนมากขึ้น

นัยันตารา ซาห์คัลยังได้ให้เรื่องราวรายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตของผู้คนในสังคมเก่าในช่วงก่อนได้รับเอกราชที่ยังผูกพันกับความเชื่อบางอย่าง ดังเช่นที่สิงห์ตัวละครเอกจากเรื่อง *Mistaken Identity* ได้เล่าเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมาของเมืองแต่ละเมืองในอินเดียว่ามีที่มาจากเหตุการณ์ในตอนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในมหากาพย์ไม่เว้นแม้แต่เมืองวิเจการห์ (Vijaygarh) ที่สิงห์ถือกำเนิดและโตมาจากที่นั่น ดังที่สิงห์ได้เล่าว่าเมืองวิเจการห์เป็นเมืองที่พระวิษณุอวตารลงมาเป็นพระรามและพระกฤษณะ ความสำคัญเช่นนี้จึงทำให้เมืองวิเจการห์ศักดิ์สิทธิ์และมีความหมายสำหรับชาวฮินดู

My parent's country was Vijaygarh, an ancient corner of the level oblong close to Ayodhya, birthplace of Vishnu's divine incarnations, Rama and Krishna [...] This was holy land, flatland of the Ganges, Hinduism's heartland. The soil defiled and desecrated by Muslim invasions was where Rama once virtuously ruled, where Krisna had slain demons and danced with his milkmaids to the Divine Orchestra. The air we breathed was sanctified by miracles. Hereabout the yogi Goraknath had used his yogic powers to feed thousand on a grain of rice.¹³⁵

อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์ก็ได้เสนอให้เห็นอีกด้านหนึ่งของเรื่องเล่าเหล่านั้นผ่านคำพูดของโกชิเพื่อนร่วมห้องซังของสิงห์ที่วิจารณ์ว่า เรื่องเล่าเหล่านี้มีวัตถุประสงค์แอบแฝง เนื่องจากผู้ปกครองต้องการนำเอาเรื่องราวในมหากาพย์มาใช้สั่งสอนประชาชนอีกที่¹³⁶

นอกจากนี้ในเรื่องยังกล่าวถึงความเชื่อในการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อขอความช่วยเหลือของตนเอง สมปรารถนา ดังที่ปรากฏในเรื่องเล่าของสิงห์เกี่ยวกับมารดาที่จาริกไปทั่วทุกแห่งเพื่อขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นเวลาถึง 9 ปี ตามความเชื่อทางศาสนาที่เชื่อว่าภรรยาจำเป็นต้องมีบุตรชายไว้สืบหน้าที่ทางศาสนาและเชื้อสายตระกูล ความเชื่อดังกล่าวทำให้สตรีต้องจาริกออกไปในสถานที่ไกลโพ้นเพื่อเคารพแท่นบูชาที่มีผู้เชื่อกันว่าจะทำให้มีบุตรชายได้

¹³⁵Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, p.23.

¹³⁶Ibid., p. 24.

My parents spent a year traveling on pilgrimage to the southern shrines with four hundred of their tenants, and the following year they toured the northern shrines with two hundred [...] I had heard it told and retold so often I felt I had actually seen Mother prostrate herself into a state of nervous exhaustion across the subcontinent, uprising herself after one shrine only to lay herself flat in front of another [...] It wouldn't have surprised me if between her two official pilgrimages with Father she had run off to join a caravan of muleteers, or trekked to Persia, to hand an amulet on the tomb of Cyrus the Great, called the Mosque of Solomon's Mother by women praying for fertility.¹³⁷

ผู้ประพันธ์ยังกล่าวถึงการดูดวงอันเป็นความเชื่ออีกอย่างหนึ่งในสังคมอินเดียในช่วงก่อนได้รับเอกราช ผู้คนมักจะให้หมอดูเป็นผู้ตรวจตราดวงชะตาไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตาม ในเรื่อง *Mistaken Identity* ปรากฏให้เห็นตอนหนึ่งว่ามารดาของสิ่งที่ไม่ได้รู้สึกเดือดร้อนที่บุตรชายของตนเองยังไม่ได้เข้าพิธีแต่งงานสักที แม้ว่าจะถึงอายุที่เหมาะสม เหมือนที่มารดาของบุรุษชาวฮินดูคนอื่นๆ เป็น นางให้เหตุผลว่า เนื่องดวงชะตาบอกไว้ว่าบุตรชายของเธอยังไม่ถึงเวลาที่ควรแต่งงาน เธอจึงไม่เอาเรื่องนั้นมากวนใจ

'Marriage can wait until you find a modest woman or I find you one. Astrologically you mustn't marry yet. You'll marry when the constellation are right. Your horoscope says so.' Said she with a smile of smug satisfaction, forgetting her own and every other experience of marriage within recall.¹³⁸

อย่างไรก็ตามพิธีกรรมและความเชื่อที่ผู้ประพันธ์หยิบยกมากล่าวถึง ทำให้เห็นความพยายามของผู้ประพันธ์ที่จะจดบันทึกถึงเรื่องราวในสังคมในช่วงก่อนได้รับเอกราชบางแง่มุมผ่านพิธีกรรมและความเชื่อในสังคม ประเพณีวัฒนธรรมบางอย่างก็เป็นคุณต่อสังคมในฐานะที่ช่วยสืบทอดความเป็นอินเดียจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ในขณะที่บางประเพณีก็เป็นโทษต่อคนในสังคม เนื่องจากความคิดความเชื่อบางประการอาจก่อให้เกิดความทุกข์กับผู้ที่ปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมเหล่านั้นได้ ทว่าภาพที่ผู้ประพันธ์นำมาเสนอก็คือเป็นภาพเกี่ยวกับพิธีกรรมบางพิธีกรรมและสังคมฮินดูเพียงสังคมเดียว ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงพิธีกรรมอื่นๆ รวมทั้งสังคมอินเดียสังคมอื่นที่

¹³⁷ Ibid., p. 23.

¹³⁸ Ibid., p. 148.

อยู่รวมกันเป็นสังคมอินเดียโดยรวมขึ้นมาด้วย ความหลากหลายของวัฒนธรรมในสังคมอินเดียที่น่าจะทำให้นวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลดูมีความน่าสนใจมากขึ้น จึงขาดหายไปอย่างน่าเสียดาย

ความเป็นอินเดียในสายตาของชาวต่างชาติ

จากนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลทำให้เห็นว่า ในขณะที่นัยันตารา ซาห์คัลพยายามมองความเป็นไปในสังคมและการเมืองอินเดียในฐานะคนในสังคมที่รับรู้ความเป็นไปในสังคมและการเมืองในช่วงนั้นและบรรยายภาพเหล่านั้นในนวนิยาย เธอได้ใส่ภาพเกี่ยวกับอินเดียที่ 'คนภายนอก' มองและเข้าใจอินเดียที่แตกต่างไปจากมุมมองของคนอินเดียอย่างสิ้นเชิงไว้ในนวนิยายของเธอด้วย โดยที่เธอไม่ได้เขียนถึงแค่เพียงความเป็นอินเดียที่คนอื่นมองเห็นเท่านั้น แต่เธอยังได้แก่ความเป็นอินเดียที่คนอื่นมองอย่างผิดเพี้ยนไปให้ถูกต้องด้วย

ในช่วงที่อังกฤษปกครองอินเดีย นอกจากอิทธิพลของตะวันตกจะเข้าไปยังอินเดียแล้ว ชาวตะวันตกต่างสนใจในมรดกต่างๆ ที่อินเดียมีด้วย มรดกของอินเดียเหล่านั้นแตกต่างจากโลกตะวันตกเป็นอันมากทั้งในด้านความคิด ศาสนา การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับภาษาสันสกฤต วรรณกรรม ปรัชญา และโบราณคดี สิ่งเหล่านี้เป็นที่สนใจเป็นอันมากในหมู่นักวิชาการชาวตะวันตก มีการนำความรู้ในระดับวิชาการต่างๆ ที่ได้ค้นพบเอาไปเผยแพร่ทำให้อินเดียเป็นที่รู้จักของคนในโลกภายนอก¹³⁹ อย่างไรก็ตาม ในบรรดาข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับความเป็นอินเดียที่เผยแพร่ออกไป ในแต่ละสังคมก็นำเอาความเป็นอินเดียเหล่านั้นไปใช้หรือนำเสนอเพียงบางสิ่งบางอย่างที่เลือกให้เกิดผลประโยชน์หรือเข้ากับสังคมตนเอง

ดังในตอนหนึ่งจากเรื่อง *Mistaken Identity* ในขณะที่สิ่งที่ใช้ชีวิตในอเมริกาช่วงก่อนที่อินเดียได้รับเอกราช เขาได้บรรยายให้เห็นความเป็นอินเดียด้วยความประหลาดใจและสงสัยว่าเหตุใดในสังคมอเมริกันความเป็นอินเดียถึงได้ผสมปนเปกับความเป็นตะวันออกเช่นนั้น เพราะนับตั้งแต่ที่สิ่งนี้เข้ามาในอเมริกา ทุกคนพยายามชักชวนให้เขาไปเป็นดาราทภาพยนตร์ เนื่องจากบุรุษหน้าตาแบบเอเชียของเขาเป็นที่ต้องการสำหรับบทบาทยนตร์ที่กำลังฉายในอเมริกาในขณะนั้น บทที่ว่ามันก็คือบทชายคนรักของสตรีชาวตะวันตก ดังที่สิ่งนี้ได้ให้ข้อสังเกตไว้เกี่ยวกับภาพยนตร์ที่เขาได้เข้าไปดูกับวิลลี เมย์หลายต่อหลายเรื่อง

¹³⁹ สาวิตรี เจริญพงศ์, *ภารตาระยะ*, หน้า 192-194.

It was grippingly tense. In the most suspenseful scene the gypsy lover who looked like me scaled a creeper to get the countess's boudoir while the count was out hunting. He flung a leg over the balcony where she was waiting for him in a low-cut gown with one bare arm around the front of a pillar and her face and neck turned sharp in the opposite direction. The gypsy knelt and wrapped his arms about her waist, looking straight up at her. She put her hand on the nape of his neck. He buries his cheek in her navel. Her nostrils flared. So did his, the one we could see.

When the programme changed we went to another movie. A scene in this one had a man like me dressed in skin-tight trousers flared below the knees and a shirt with long frilled sleeves. He strode into a dance hall cracking a rawhide whip and asked a girl to dance with him, her escort rolled up his sleeves all over the room. This cleared it, except for the girl. He slashed the whip once again with lordly disdain, belted it around her and pulled her to him. They went into a glide, glued to the floor.¹⁴⁰

เนื่องจากเรื่องราวในภาพยนตร์ที่มีแต่การแสดงความรักต่อกันและกันและฉากเต้นรำระหว่างสตรีและชาวตะวันตกและบุรุษหน้าตาแบบตะวันออก ทำให้เห็นว่าภาพยนตร์ที่สิงห์เข้าไปดูไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อสร้างความบันเทิง หากกลายเป็นเครื่องมือผลิตซ้ำภาพลักษณ์ทางสังคมและสินค้าที่อาศัย 'ความแปลก' จากความเป็นตะวันออกเพียงบางส่วนเป็นจุดขาย ซึ่งได้แก่ หน้าตาของนักแสดง ประเด็นความรักและเพศ ผู้ประพันธ์ได้เสนอให้เห็นว่าการซ้ำเรื่องราวดังกล่าวกลายเป็นภาพลักษณ์และจินตนาการในใจที่ชาวอเมริกันมองและคิดเกี่ยวกับความเป็นตะวันออกและเหมารวมกับความเป็นเอเชียอื่นๆ ว่า มีแต่เรื่องราวเหล่านี้เท่านั้น โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงพื้นฐานและรายละเอียดปลีกย่อยทางด้านวัฒนธรรม สังคม และการเมืองอื่นๆ

ในเรื่อง *Mistaken Identity* ยังได้กล่าวถึงวิลลี่ เมย์หญิงสาวชาวอเมริกันผู้ตกอยู่ในความประทับใจอย่างผิดๆ ในภาพของความเป็นตะวันออก โดยเหมารวมเอาตัวของตัวเองและความเป็นอินเดียเข้าไปในความเป็นตะวันออกนั้นด้วย เมื่อสิงห์เล่าให้วิลลี่ เมย์ฟังเกี่ยวกับบรรดากาพหนะของมารดา ห้องที่มีแต่ผ้าผนังปิดกั้น และการแต่งงานหลายครั้งของบิดา ซึ่งล้วนแฝงเรื่องราวเกี่ยวกับ

¹⁴⁰Nayantara Sahgal, *Mistaken Identity*, pp. 104-105.

สตรีที่ต้องถูกกดขี่และเจ็บปวดจากการแต่งงานในวัฒนธรรมของอินเดีย ในขณะที่เมย์กลับไม่ได้มองในแง่บวกเกี่ยวกับสตรีชาวอินเดียที่ถูกฝ่ายบุรุษกดขี่ตามที่สิงห์เล่าให้ฟัง เธอกลับอยากเป็นเช่นนั้นบ้าง เธออยากให้บุรุษชาวเอเชียตะวันออกจับตัวไปและจองจำเธอเหมือนในภาพยนตร์ที่เธอชม และเห็นว่าผ้าหิญาบของสตรีชาวมุสลิมเป็นเรื่องโรแมนติกและลึกลับเหลือเกิน¹⁴¹ ในตอนนั้นวิลลี่ เมย์เอาผ้ามาโพกหัวและถามสิงห์ว่าสตรีที่บ้านของเขาเป็นเช่นนี้ใช่ไหม สิงห์จึงได้ตอบได้ด้วยคำพูดและอาการปฏิกิริยาที่รุนแรงว่าถ้าวิลลี่ เมย์ทำแบบนั้นอีก เขาจะฆ่าเธอเสีย

[...] She yearned to be hand-delivered to a rude man and locked up for safe-keeping. She had never heard of anything so romantic, exotic, or erotic as a yashmak. She was thinking of the programme girls in the Salome movie we had seen.

'You can't see through a veil,' I corrected, 'and it covers a lot more than your nose. It's a shroud.'

[...] Willie-May pulled the sheet off us, draped it around her and crouched, showing only her eyes.

'Is it like this?'

I gave the sheet a savage tug, topping her.

'What's the matter, didn't I do it right?'

I hung over her, twisting the sheet into a rope. 'Don't do it again. I'll kill you if you do.'

But this healthy girl had lived so far from danger, she crowed and crooned with delight¹⁴²

เนื่องจากทั้งเรื่องราวของมารดาของสิงห์ สตรีที่ได้รับการกดขี่จากบุรุษเพศไม่ให้กระทำตามความต้องการของตัวเอง และถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจในรูปแบบต่างๆ ที่สิงห์เห็นมาตลอด อีกทั้งเรื่องราวของราเชียเด็กหญิงชาวมุสลิมที่สิงห์รักผู้มีชีวิตอย่างขมขื่นภายใต้ผ้าหิญาบคลุมหน้า สิงห์จึงแสดงปฏิกิริยากับวิลลี่ เมย์เช่นนั้น เพราะไม่ต้องการให้วิลลี่ เมย์มองสตรีในสังคมของเขว่าเป็นสตรีที่มีชีวิตที่น่าอิจฉา แต่ความจริงแล้วสตรีเหล่านั้นเป็นเหยื่อทั้งทางสังคมและวัฒนธรรม

¹⁴¹ Ibid., p. 107.

¹⁴² Ibid., pp. 106-107.

ความประทับใจอย่างผิดๆ ของวิลลี่ เมย์ที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงทำให้เห็นความพยายามของผู้ประพันธ์ที่จะแก้ไขความเข้าใจผิดเกี่ยวกับความเป็นอินเดียและความเป็นตะวันออกที่นำเสนอผ่าน “สินค้า” ว่าทั้งสองอย่างไม่ได้มีความเหมือนกันและเบื้องหลังความเป็นอินเดียในสินค้าเหล่านั้นแฝงไว้ด้วยเรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมที่มักไม่มีใครมองหรือพิจารณาไปถึง ผู้ประพันธ์เสนอเรื่องราวเหล่านี้เพื่อต้องการเน้นประเด็นเกี่ยวกับการใส่ใจต่อการมองวัฒนธรรมและสังคมว่า ไม่ควรมองเพียงผิวเผินและมองตามสิ่งที่เป็นเพียง “สินค้า” เท่านั้น แต่ยังคงพิจารณาถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเบื้องหลังด้วย

ผู้ประพันธ์ยังได้กล่าวถึงความเข้าใจเกี่ยวกับอินเดียและความเป็นจริง เกี่ยวกับอินเดียในความคิดของคนอื่นผ่านเรื่องเล่าของนายโกลด์เบอเกอร์หรือบิดาของวิลลี่ เมย์ เขากล่าวว่าเขาเองก็ได้ไปร่วมล่าสัตว์ที่อินเดียโดยหวังว่าจะได้เสือเหมือนกับนักล่าสัตว์คนอื่นๆ ที่ไปล่าสัตว์ในอินเดีย และได้เสือกลับมา หากแต่ในวันที่เขาออกไปล่าสัตว์ เขากลับพบแค่เปิดตัวหนึ่งหลังพุ่มไม้¹⁴³ เสือเป็นอีกภาพลักษณ์ในจินตนาการของผู้คนที่คาดเดาว่าอินเดียจะเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ คิดว่าในป่าอินเดียจะเต็มไปด้วยเสือมากมาย เหมือนกับการที่คิดว่าอินเดียเป็นแหล่งที่ชาวอังกฤษและคนอื่นๆ สามารถเข้าไปตัดทวงผลประโยชน์หรือความร่ำรวยได้ ซึ่งผู้ประพันธ์ก็ได้แก้ความเข้าใจผิดเหล่านั้นผ่านเรื่องเล่าของนายโกลด์เบอเกอร์ว่า แท้ที่จริงแล้วป่าในอินเดียไม่ได้อุดมไปด้วยเสือและสัตว์ป่าอย่างที่คนอื่นคิด เช่นเดียวกันกับที่ประเทศอินเดียไม่ได้ร่ำรวยและไม่ได้พิเศษไปกว่าประเทศอื่นๆ เพราะถ้าอินเดียเป็นเช่นนั้นจริงๆ ประชาชนชาวอินเดียก็คงมีฐานะพอจะกินกันทุกครัวเรือน หากในความเป็นจริงแล้วประชากรชาวอินเดียส่วนมากยังยากจน “เสืออินเดีย” ในความคิดของคนอื่น ความจริงแล้วมันเป็นเพียง “เปิด” ธรรมดาๆ ตัวหนึ่งเท่านั้น

3.2 อินเดียในช่วงได้รับเอกราช

3.2.1 สภาพการณ์ทางการเมือง

ในฐานะที่เคยเป็นประจักษ์พยานในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่ง นัยันตารา ซาห์คัลเป็นนักเขียนอินเดียอีกคนหนึ่งที่ยิบยกเอาเหตุการณ์ตอนที่ประเทศได้รับเอกราชมากล่าวถึงในนวนิยายของเธอ หากเรื่องราวเกี่ยวกับการได้รับเอกราชของอินเดียในมุมมองของซาห์คัลแตกต่างไปจากผู้ประพันธ์คนอื่นๆ ตรงที่แม้จะกล่าวถึงช่วงเหตุการณ์เดียวกัน แต่ผู้ประพันธ์ไม่ได้กล่าวถึงแต่เพียงเหตุการณ์อันเศร้าสลดในตอนแยกประเทศซึ่งเป็นเรื่องราวหลัก

¹⁴³ Ibid., p. 111.

ในประวัติศาสตร์ที่รับรู้กันทั่วไปเท่านั้น แต่ยังพาดพิงถึงเหตุการณ์และบทบาทของเหล่าข้าราชการและนักการเมืองในช่วงหลังได้รับเอกราชและแยกประเทศ

เนื้อเรื่องจากนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ซาห์คัลทำให้เห็นว่าไม่ได้มีเพียงแต่ประชาชนชั้นล่างของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการได้รับเอกราชและแยกประเทศ แต่ยังรวมถึงประชาชนชั้นกลางและสูง ได้แก่ นักต่อสู้เพื่อการเมืองที่กำลังจะผันตัวมาเป็นนักการเมืองและข้าราชการที่ได้เข้าทำงานก่อนได้รับเอกราชด้วย ในตอนแรกนัยันตารา ซาห์คัลนำเสนอให้เห็นการเปลี่ยนแปลง ความสับสนล้มเหลว ในขบวนการเรียกร้องเอกราช ดังที่เธอได้แสดงให้เห็นผ่านเรื่องเล่าของตัวละครอย่างประกาศ (Prakash) นักการเมืองรุ่นอาวุโส เขากล่าวถึงช่วงที่ประเทศได้รับเอกราชอันส่งผลกระทบต่อขบวนการต่อสู้เพื่อเอกราชโดยตรง นั่นคือ การที่พรรค คองเกรสแห่งชาติอินเดียจะเปลี่ยนจากขบวนการเรียกร้องเอกราชมาเป็นพรรคการเมืองเพื่อเข้าสู่ระบบการเลือกตั้ง

"Part of the difficulty," Prakash was saying, "was the transition of the Congress from a revolution to a political party. It has not been a felicitous one. Too much had fallen by the wayside in the progress. There is too much confused thinking, too much talk."¹⁴⁴

ความคิดของประกาศดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงในพรรค จากนักต่อสู้ทางการเมืองผันตัวมาเป็นนักการเมืองโดยที่พวกเขาเองก็ยังไม่แน่ใจว่าพวกเขาจะดีพอที่จะรับตำแหน่งนักการเมืองได้ เพราะการที่พวกเขาเป็นนักต่อสู้ทางการเมืองไม่ได้หมายความว่าพวกเขาจะมีความสามารถพอที่จะเป็นนักการเมือง

ในนวนิยายเล่มเดียวกันยังเสนอประเด็นเดียวกันในตอนที่มีการคัดเลือกผู้เหมาะสมสำหรับการลงรับสมัครเลือกตั้งครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญอินเดีย ไกลาสในฐานะประธานในที่ประชุมเพื่อเลือกผู้ที่เหมาะสมเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง เขาได้พบกับคนที่เคยทำงานร่วมกันมาก่อนในช่วงเรียกร้องเอกราชอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา แต่ไกลาสพบว่าพวกเขาเปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นกลุ่มคนวัยกลางคนที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองจืดจางลง และขาดความยืดหยุ่นของหนุ่มสาวไปอย่างน่าเสียดาย¹⁴⁵

¹⁴⁴ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 194.

¹⁴⁵ *Ibid.*, p. 204.

ความหลากหลายในประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลในพรรคคองเกรสที่ไกลาสมองเห็น ทำให้เขาประกาศในที่ประชุมครั้งนั้นว่า รัฐบาลและรัฐสภาไม่ได้เป็นที่ชุมนุมของเหล่าเทพเจ้า หากแต่เป็นมนุษย์ธรรมดาหนึ่งเอง เพียงแต่ว่าการเป็นนักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่เพียงยกมือเพื่อลงคะแนนเสียง หากแต่ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างชาติ ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ทั้งสติปัญญาและพลังในการคิดสร้างสรรค์

[...] Parliaments and Assemblies were not creations of the Almighty but of the man, and no man-made institution could long survive man's folly [...] what they wanted was not a mere show of hands in the Assembly but men who would offer intelligent, constructive support.¹⁴⁶

ผู้ประพันธ์ยังเสนอความคิดเห็นเดียวกันนี้กับอรชุนตัวละครในนวนิยายเล่มเดียวกัน เขาเป็นนักการเมืองรุ่นอาวุโสอีกคนหนึ่งเห็นว่า ณ เวลาที่อินเดียกำลังเริ่มต้นปกครองตนเอง สิ่งที่ประชาชนและประเทศชาติกำลังต้องการมากที่สุดคือผู้นำที่มีความสามารถ หากอรชุนมองว่าผู้นำทางการเมืองในเวลานั้นยังมีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะเป็นนักการเมืองที่ดีได้ เพราะผู้นำบางคนก็ได้รับการศึกษามาน้อย บางคนก็มีมุมมองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่คับแคบ บางคนก็ได้รับการเลี้ยงดูจากชนชั้นชวาณา อีกทั้งผู้นำบางคนถูกจำคุกมานานและขาดการติดต่อกับโลกภายนอก และผู้นำบางคนก็ไม่เคยออกไปไหนนอกจากอินเดียจนทำให้ไม่ได้รับความรู้ใหม่ๆ จากโลกภายนอกมาปรับใช้กับอินเดีย

But freedom had lunched its own quota of problems, not at least of them the new political masters, men among them of little education, little imagination, men with the limitations of a narrow, peasant upbringing, men who had spent years in prison and lost touch with the world outside, men who never set foot outside India and would not acknowledge that a wider vision counted.¹⁴⁷

ในขณะเดียวกันจากเนื้อเรื่องใน *This Time of Morning* ก็ได้พูดถึงข้าราชการอินเดียที่เข้ามาทำงานในกระทรวงหรือรัฐบาลก่อนหน้าที่ยินดีจะได้รับเอกราชก็พบกับปัญหาเช่นเดียวกันเมื่อประเทศได้รับเอกราช พวกเขาต้องประสบกับความยุ่งยากในการจัดการภายในประเทศที่

¹⁴⁶ Ibid, p. 202.

¹⁴⁷ Ibid., p. 91.

เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด ทั้งความวุ่นวายจากสถานการณ์การแยกประเทศ และการแก้แค้นระหว่างประชาชนชาวมุสลิม ฮินดู และสิกข์ ดังในเรื่องเล่าของไกลาสตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่อยู่ในแวดวงเดียวกับประกาศและอรชุน บรรยายให้เห็นสภาพบ้านเมืองในช่วงที่การแยกประเทศใกล้เข้ามาเท่าใด ความยุ่งยาก ความบ้ำระห่ำของผู้คนก็ยิ่งปรากฏฉายเด่นชัดขึ้นมากเท่านั้น และนับวันความคลั่งในศาสนายิ่งทวีความรุนแรง กลายเป็นความเกลียดชังระหว่างศาสนา และการทำร้ายระหว่างศาสนา¹⁴⁸ ข้าราชการที่ทำงานหามรุ่งหามค่ำในช่วงเวลาเหล่านั้นต่างก็ต้องการเอกราชไม่แพ้กับชาวอินเดียคนอื่นๆ แต่ทว่าพวกเขากลับพบว่าเป็นการยากที่จะแก้ไข ปัญหาทุกอย่างในเวลาเดียวกันสำหรับประเทศที่มีขนาดใหญ่และประชากรที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

อรชุนตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการต้องรู้สึกเช่นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการฝึกฝนจากอังกฤษเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างรอบคอบและใช้ทางสายกลางในการแก้ปัญหา แต่แล้วเมื่อถึงเวลาที่อินเดียได้รับเอกราชขึ้นมาจริงๆ การฝึกฝนที่ได้รับมาก็แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันพร้อมๆ กันไม่ได้ เนื้อเรื่องในตอนนี้จาก *This Time of Morning* จึงทำให้เห็นว่าไม่ได้มีแต่ประชาชนเท่านั้นที่เผชิญปัญหาอยู่ฝ่ายเดียว แต่ยักรวมถึงข้าราชการเหล่านั้นด้วย

[...] He had wanted independence as much as anyone, but long training in caution and moderation had made him chary of haste. It would come, his generation of the Service were convinced, because it was His Majesty's Government's declared policy, and had been since the early part of the century, to guide India towards responsible government. But it had come with dramatic abruptness¹⁴⁹

อย่างไรก็ตามข้อเสียที่ยกขึ้นมากล่าวข้างต้นยังไม่มีใครรู้ว่ามันจะก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบการเมืองการปกครองต่อไปเพียงใด ข้อเสียเหล่านี้ยังคงมีสืบเนื่องต่อมาจนแม้กระทั่งอินเดียมีอำนาจในการบริหารประเทศอย่างเต็มตัว

¹⁴⁸ Ibid., p. 207.

¹⁴⁹ Ibid., p. 91.

เมื่อมีการแบ่งอินเดียตามข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวว่า มีการแบ่งอินเดียออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ อินเดียและปากีสถาน¹⁵⁰ ในตอนเที่ยงคืนของวันที่ 14 สิงหาคม ค.ศ. 1947 แล้วอินเดียจึงได้รับเอกราชในวันต่อมาวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1947¹⁵¹ ในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* กล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้นเอาไว้ว่า แม้เหตุการณ์จะมีความรุนแรงที่เกิดจากการที่ประชาชนต้องโยกย้ายถิ่นมีการทำร้ายระหว่างศาสนาเป็นจำนวนมากและใช้เวลานานกว่าความรุนแรงจะสงบลงในที่สุด หากความทรงจำเกี่ยวกับวันเวลาเหล่านั้นก็ยังคงอยู่ในใจของประชาชนอย่างไม่เสื่อมคลาย¹⁵²

ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงผลกระทบทางการเมืองจากการแยกประเทศประการหนึ่งนั่นคือ ทำให้พรรคคองเกรสอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจ และสิ่งที่ไกลาสสมาชิกคนสำคัญคนหนึ่งใน

---

¹⁵⁰ประเทศปากีสถานที่เกิดขึ้นใหม่ แยกแยกออกมาจากอินเดียด้วยลักษณะพิเศษอย่างที่ไม่เคยปรากฏในประเทศใดๆ มาก่อน กล่าวคือ มีการแยกประเทศปากีสถานออกเป็น 2 ส่วน คือ ปากีสถานตะวันตกและปากีสถานตะวันออก โดยมีอินเดียที่มีดินแดนกว้างใหญ่อยู่คั่นกลาง ซึ่งต่อมาปากีสถานตะวันออกก็คือบังกลาเทศในปัจจุบัน และปากีสถานตะวันตกก็คือปากีสถานตราบจนถึงปัจจุบัน และสิ่งที่เป็นลักษณะพิเศษอีกประการคือปากีสถานกลายเป็นประเทศใหม่ที่เกิดขึ้นก่อนอินเดียได้รับเอกราช 1 วัน

ในพระราชบัญญัติการให้เอกราชแก่อินเดีย ค.ศ. 1947 มีการกำหนดดินแดนอย่างเป็นทางการสำหรับประเทศทั้งสองไว้ดังนี้

[...]

9. ให้แยกดินแดนประเทศทั้งสองตามแนวเขตพื้นที่ของผู้นับถือศาสนา คือ ฮินดูและมุสลิม

10. รัฐปัญจาบมีประชากรอาศัยอยู่ทั้งที่เป็นมุสลิมและฮินดู ให้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ปัญจาบตะวันออกขึ้นตรงต่ออินเดีย และปัญจาบตะวันตกขึ้นตรงต่อปากีสถาน ให้มีการโยกย้ายราษฎรทั้งสองภาคให้เรียบร้อยพร้อมทั้งปักเขตแดน

11. รัฐเบงกอลก็เช่นกันกับรัฐปัญจาบ ให้แบ่งออกเป็นสองส่วน เบงกอลตะวันตกขึ้นต่ออินเดีย เบงกอลตะวันออกขึ้นต่อปากีสถาน ให้รวมจังหวัดซิลเฮต (Syhet) ในรัฐอัสสัมเข้ากับเบงกอลตะวันออกทั้งนี้เพราะประชาชนมากกว่าร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม

12. รัฐบาลบาลูจิสถาน (Baluchistan) รัฐสินธ์ (Sind) และรัฐชายแดนตะวันตกเฉียงเหนือ (North-West Frontier Provinces) ซึ่งเป็นรัฐการปกครองของอังกฤษโดยตรงให้ขึ้นต่อปากีสถาน

จาก R.N Singh, *Constitution History of India and National Movement* (India: Prakashan Kendra, Lucknow, 1972), pp. 325-329 Quoted in ทวี ทวีวาร, *ประวัติศาสตร์เอเชียใต้ภายหลังการประกาศเอกราชจนถึงปัจจุบัน* (กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง), หน้า 26, สาวิตรี เจริญพงศ์, *ภารตอารยะ*, หน้า 212-214 และ สุกัทรา วรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 73.

¹⁵¹ สาวิตรี เจริญพงศ์, *ภารตอารยะ*, หน้า 210.

¹⁵² Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 29.

พรรคองเกรสจากนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ต้องทำคือการพยายามไม่ให้พรรคตกอยู่ในมือของพวกเขาหัวรุนแรงทางศาสนา¹⁵³ เพราะถ้าไม่เช่นนั้นแล้วพรรคอาจกลายเป็นเครื่องมือในการแก้แค้นอีกฝ่าย ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความวุ่นวายและปั่นป่วนในสังคมมากกว่าที่เคยเกิด จนรูปแบบการเมืองของอินเดียอาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากปัจจุบันก็เป็นได้

เมื่อช่วงเวลาแห่งการแยกประเทศมาถึง ผู้ประพันธ์หยิบยกเอาเหตุการณ์ที่พรรคองเกรสสามารถควบคุมสถานการณ์ในสังคมเอาไว้ได้บางส่วนมากกล่าวถึงในเรื่อง *This Time of Morning* แม้การนองเลือดในการแยกประเทศจะค่อนข้างรุนแรงและทำลายขวัญของประชาชน ทว่าเหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้นในส่วนที่เป็นบริเวณที่อยู่ตามชายขอบของประเทศ โดยเฉพาะในรัฐปัญจาบและเมืองละฮอร์ซึ่งภายหลังตกเป็นของปากีสถาน ในขณะที่ภายในแผ่นดินใหญ่ของอินเดียยังพอสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ดังที่ไกลาสข้าราชการชาวอินเดียในเวลานั้นพบว่าเมื่อเกิดการแยกประเทศ เขาเดินทางไปที่รัฐและส่งนายทหารที่เขาเชื่อใจไปประจำการตามหัวเมืองต่างๆ ที่มีประชากรอยู่อย่างหนาแน่น ทั้งแหล่งอุตสาหกรรมและตามชนบท อีกทั้งจัดการประชุมตามพื้นที่ต่างๆ ที่เห็นว่าสมควรได้รับการดูแล

ผู้ประพันธ์บรรยายให้เห็นความเป็นไปในหน่วยงานราชการในช่วงที่อินเดียได้รับเอกราชว่าหลังจากที่นิ่งมานาน กลับมีชีวิตชีวา เหล่าข้าราชการชั้นชั้นแข็งร่วมมือกันทำงาน จนมีผู้กล่าวว่าจากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้เห็นว่าผู้คนร่วมมือร่วมใจแก้ไขปัญหาเพื่อชาวอินเดียกันมากกว่าที่เคย หากแต่ทุกคนกลับรู้สึกใจหายเมื่อพบว่าภาพอดีตที่ชาวอินเดียยังสามารถอยู่ร่วมกันด้วยความแตกต่างได้อยู่บ้างจะไม่ปรากฏให้เห็นอีกต่อไปแล้ว¹⁵⁴ การที่พวกเขาต่างทุ่มเทแรงกายเพื่อที่เข้าไปดูแลประชาชนตามที่ต่างๆ ส่งผลให้รัฐอุตสาหกรรม ประเทศ ศูนย์รวมของวัฒนธรรมทั้งฮินดูและอิสลามยังสามารถรักษาความสงบไว้ได้ อีกทั้งเดลี ปัญจาบ และเบงกอล ที่ได้รับผลกระทบจากการแยกประเทศโดยตรง หากทว่าประชาชนต่างหลบอยู่แต่ในบ้าน และสามารถรอดพ้นจากภัยในการแบ่งประเทศนี้ได้อย่างปลอดภัย¹⁵⁵

การบรรยายดังกล่าวของผู้ประพันธ์ทำให้เห็นภาพในอดีตช่วงหนึ่งของประวัติศาสตร์ทางการเมืองในช่วงได้เอกราชและแยกประเทศในอีกภาพหนึ่ง อีกแง่มุมหนึ่งโดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับข้าราชการได้ร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขปัญหาของชาติในขณะที่กำลังเกิดใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องราว

¹⁵³ Ibid, p. 207.

¹⁵⁴ Ibid., p. 211

¹⁵⁵ Ibid.

ที่นอกเหนือไปจากประวัติศาสตร์หลักที่มักจะบรรยายการสูญเสียเลือดเนื้อของประชาชนและความขัดแย้งทางศาสนาในช่วงเวลาเดียวกัน การประพันธ์ดังกล่าวทำให้เนื้อหาในนวนิยายดูแตกต่างออกไปและทำให้เรื่องราวดูน่าสนใจมากขึ้นด้วยข้อมูลและจินตนาการของผู้ประพันธ์ด้วยการเพิ่มเติมประเด็นลงไป อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าผู้ประพันธ์ไม่ได้มีความประสงค์ที่ยกยอให้เห็นว่าอินเดียมีความสามารถในการแก้ปัญหาประเทศ ในขณะที่เธอเพิ่มเติมเรื่องราวบางอย่างลงไป เธอยังใส่เอาเรื่องราวเกี่ยวกับการสูญเสียในสังคมจากเหตุการณ์แยกประเทศและได้รับเอกราชมาด้วย เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงข้อผิดพลาดทางประวัติศาสตร์อันไม่มีทางเยียวยารักษาสำเร็จ โดยเฉพาะประสบการณ์อันโหดร้ายและบาดแผลในใจประชาชน ดังที่จะกล่าวในหัวข้อถัดไป

3.2.2 สภาพการณ์ทางสังคม

ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นถึงการสูญเสียและความโหดร้ายที่เกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์แบ่งแยกประเทศต่อผู้คนไว้ในนวนิยาย อันสะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ดังกล่าวได้ฝังรากลึกทั้งบรรยากาศ เรื่องเล่า และความรู้สึกทั้งหมดทั้งปวงอยู่ในใจผู้คนอินเดียรวมทั้งผู้ประพันธ์ที่ได้อยู่ร่วมสมัยและได้เป็นพยานรู้เห็นเรื่องราวเหล่านั้น เป็นเรื่องราวฝังใจที่ไม่มีวันลบเลือนได้ง่ายๆ ดังที่จะเห็นได้จากนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลว่าแม้จะพยายามนำเสนอมุมมองที่ต่างออกไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ในช่วงแยกประเทศและได้รับเอกราช แต่เธอก็ยังนำเอาเรื่องเกี่ยวกับการสูญเสียในช่วงเวลาดังกล่าวมาย้ำซ้ำในนวนิยายของเธอด้วย

จากนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ซาห์คัลแสดงให้เห็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างศาสนานับตั้งแต่ก่อนยังไม่แยกประเทศ ดังจากสภาพที่ประชาชนจำต้องย้ายจากดินแดนหนึ่งไปอีกดินแดนหนึ่ง นับตั้งแต่เริ่มมีการพูดคุยเกี่ยวกับการแยกดินแดนรวมทั้งข่าวลือเกี่ยวกับการขัดแย้งที่เกิดขึ้น ในขณะที่ชาวฮินดูจำต้องย้ายออกจากผืนดินที่เคยเป็นบ้านเกิดเมืองนอนเพื่อให้ชาวมุสลิมมาอยู่แทนที่ ภายใต้สถานการณ์ทางการเมืองและสังคมเช่นนี้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉินเพราะไม่มั่นใจต่อความปลอดภัยของประชาชนเมื่อออกนอกบ้านในยามค่ำคืน โดยเฉพาะในกรณีของสตรี คนหนุ่มสาวเริ่มไม่กล้าที่จะออกจากบ้านเพราะเหตุการณ์โดนรุมทำร้ายโดยอันธพาลในท้องที่¹⁵⁶ นอกจากนี้ยังมีกรณีที่ผู้ประพันธ์หยิบยกมากล่าวถึงเกี่ยวกับเด็กหญิงชาวมุสลิมที่ถูกทำร้ายโดยชายชาวฮินดู ทำให้เห็นว่าผู้บริสุทธิ์จำต้องได้รับการปกป้องมากกว่าที่เคยเป็นมา

¹⁵⁶Ibid., pp. 201-202

Hari looked down at his hands. "All this talk of a partition is so unsettling. It creates a feeling of insecurity. These communal incidents will arise. People attack each other and behave badly out of fear."

"This was not a communal incident," said Kailas evenly. "It was a ruffian attack on a little girl. It just happens that she was a Muslim and the man a Hindu. But as you say this talk of a partition inflames passions and there is uncertainty everywhere, so innocence people need protection more than ever [...]"

"People are bound to panic."

"People don't panic unless they have reason to."¹⁵⁷

ในเวลาเดียวกันไกลาสก็รู้สึกเห็นอกเห็นใจเด็กหญิงที่ถูกทำร้าย เพราะแม้ภายนอกจะไม่มีรอยบอบช้ำ แต่ความรู้สึกของเธอที่ทั้งหวาดกลัว เสียขวัญ และความทรงจำที่ไม่น่าจดจำจะหลอกหลอนตัวเธอไปตลอด¹⁵⁸

อย่างไรก็ดีผู้ประพันธ์ก็ได้เพิ่มเติมเรื่องราวเกี่ยวกับช่วงเวลาก่อนที่จะแยกประเทศและได้รับเอกราชว่า เหตุการณ์ความวุ่นวายในสังคมในช่วงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกว่า จะอยู่ในประเทศใดระหว่างประเทศอินเดียประเทศเดิมและประเทศปากีสถานประเทศใหม่ ดังที่พี่ชายของซาลิม (Saleem) ซึ่งเป็นตัวละครอีกตัวจากเรื่อง *This Time of Morning* พี่ชายของซาลิมเลือกที่จะอยู่ที่ประเทศใหม่ เนื่องจากเขาเกรงว่าพื้นที่ที่สถาบันต่างๆ ของตะวันตกออกไปจากอินเดีย ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยจะเกิดขึ้นทั่วทุกหย่อมหญ้าในสังคม พี่ชายของซาลิมไม่เชื่อว่าบุคลากรในรัฐบาลอินเดียที่ได้รับการฝึกฝน เรียนรู้ระบบรัฐธรรมนูญและรัฐสภาจากอังกฤษมาก่อนที่ได้รับเอกราช จะมีความสามารถแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนภายในประเทศได้¹⁵⁹

ในเวลาเดียวกันผู้ประพันธ์ก็ได้นำเสนอความคิดในทางกลับกันผ่านความคิดของซาลิมซึ่งสะท้อนความคิดของชาวอินเดียที่ตัดสินใจอยู่ในอินเดียต่อ เขาเห็นว่ามุมมองที่พี่ชายเห็นนั้นเป็นการมองในมุมแคบมากเกินไป เพราะการมองเช่นนั้นเป็นการคำนึงถึงแต่เพียงชั่วสองชั่วระหว่างการมีและไม่มีระเบียบ การเติบโตขึ้นและสูญสลาย ในประเทศนี้หรือในประเทศอื่น

¹⁵⁷ Ibid., p. 202.

¹⁵⁸ Ibid., p. 203.

¹⁵⁹ Ibid., p. 107.

[...] Saleem found it disturbing to consider how narrow the margin was at between order and its disturbing, between growth and the subtle onset to decay, in this country or any other, in a household for that matter, or a marriage."¹⁶⁰

สำหรับซาเล็มแล้วเขารู้สึกศรัทธาต่ออินเดียและเห็นว่าอินเดียยังเป็นแผ่นดินที่สามารถอาศัยต่อไปได้ นอกจากนี้เขายังเชื่อมั่นในข้าราชการและประชาชนชาวอินเดีย การนำเอาปัญหามาปรึกษาหารือระหว่างกันจะช่วยทำให้อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมจะลุล่วงไปได้ด้วยดี¹⁶¹ ความคิดเห็นของซาเล็มยังแสดงให้เห็นถึงความคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งไว้ว่า คนเราอาจจะเสียดังทะเลาะวิวาทกัน แต่ถึงกระนั้นในความไม่ลงรอยกันก็ยังเหลือพื้นที่ไว้สำหรับการสนทนาและพูดคุยอย่างเปิดอก และไม่มีวิธีอื่นแล้วที่จะจัดการปัญหาของมนุษย์ได้ดีกว่าวิธีการนี้ด้วยวิธีสันติโดยไม่ต้องเสียเลือดเนื้อแม้แต่น้อย

ในขณะที่เดียวกันจากเรื่อง *Rich Like Us* ก็มีตัวละครอย่างลาลาชิ (Lalaji) บิดาของราม และพ่อค้าแห่งเมืองละฮอร์ ลาลาชิเปรียบเสมือนตัวแทนของชาวอินเดียอีกส่วนที่ตัดสินใจอยู่ในเมืองที่กำลังจะตกเป็นส่วนหนึ่งของปากีสถาน แม้ลาลาชิจะตัดสินใจเหมือนที่ชายของซาเล็มแต่เขาก็มีเหตุผลที่แตกต่างออกไป ลาลาชิไม่ยอมย้ายออกไปจากเมืองละฮอร์เพราะเขาคิดว่าที่นี่คือบ้านของเขา เป็นที่ที่เข้ามาหากิน และเป็นที่ที่เขาอยู่มาตลอดชีวิต แม้รัฐบาลปากีสถานจะขีดเส้นทางภูมิศาสตร์ใหม่ว่าเมืองนี้เป็นของปากีสถานก็ตามและแม้การตัดสินใจนั้นอาจจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของเขา เนื่องจากสิ่งแรกที่คนมุสลิมผู้มาอาศัยเมืองละฮอร์ใหม่ทำคือการพยายามเอาชีวิตคนอื่นดูผู้อาศัยเดิม หากแต่ในที่สุดลาลาชิก็เสียชีวิตลงอย่างสงบก่อนวันแยกประเทศ 1 วัน ผู้ประพันธ์ได้เปรียบเทียบการเสียชีวิตของตัวละครรุ่นเก่านี้นี้ไว้ว่าเท่ากับการสูญสลายลงของคืนวันเก่าๆ ที่ไม่อาจหาได้ในดินแดนใหม่อีกแล้ว และผู้ที่จะต้องดิ้นรนมีชีวิตอยู่ต่อไปในแผ่นดินอินเดียใหม่นี้ก็คือคนรุ่นถัดไปอย่างรามบุตรชายของลาลาชิและโรสภรรยาของราม

He would never leave his home. And he hadn't. His death had come calculatedly early [...] his death took on a historical significance, a loss they always equated afterwards with the loss of provinces, rivers and a natural not a political frontier, ending at Afghanistan. His death was the end of the old days

¹⁶⁰ Ibid.

¹⁶¹ Ibid.

[...] He remained in Lahore, his home for generations, and Pakistan came up around it.¹⁶²

แม้การตายของลาลาซีและบ้านหลังเดิมของรามที่อาศัยมาหลายชั่วอายุคนในเมืองละฮอร์เก่าจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของปากีสถานเพียงชั่วข้ามคืน หากเรื่องราวดังกล่าวเปรียบเสมือนกับการย้ายผู้อ่านด้วยเรื่องราวที่มีข้อมูลทางประวัติศาสตร์ว่าส่วนหนึ่งของอินเดียเคยอยู่ตรงนั้นและไม่อาจลบเลือนด้วยเส้นขีดทางภูมิศาสตร์ที่รัฐบาลของ อินเดียและปากีสถานเขียนขึ้นได้ง่ายๆ

และเมื่อวันแห่งการแยกประเทศมาถึง ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์นี้ในนวนิยายเรื่อง *Rich Like Us* ในขณะที่รามและโรสย้ายมาอยู่ที่ค่ายอพยพที่เดลี พวกเขาได้รับฟังเรื่องเล่าต่างๆ นานา เกี่ยวกับเหตุการณ์แยกประเทศจากผู้ร่วมค่ายอพยพเดียวกัน นับตั้งแต่เรื่องราวเกี่ยวกับการที่ต้องพยายามตะเกียกตะกายออกจากลาสอริให้ได้ก่อนที่จะได้รับอันตรายถึงชีวิต และการใช้มีดดาบฆ่าฟันกัน

[...] A little delayed by ambush, butchery and rape, columns of them kept arriving at the refugees camps, while at the club it was refugee stories that grew like anglers's tales [...] Every stories of the exodus was more hair raising than the last. They had somersaulted, cartwheeled and leapfrogged out of Lahore, clutching the wing of the last plane, balancing on the wheel of the last vehicle, suspended by the tips of their fingers and traveling on the tips of their toes in swashbuckling hair's-breadth escapes from knives, axes and other humble home-made implement of fratricide.¹⁶³

เหตุการณ์ที่ผู้ประพันธ์นำมากล่าวถึงเป็นข้อมูลที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ดังที่มีบันทึกถึงเหตุการณ์ตอนนี้ไว้ว่า ในช่วงที่อินเดียต้องแยกออกเป็น 2 ประเทศ เกิดการนองเลือดครั้งใหญ่ระหว่างช่วงเวลาประชาชนต้องย้ายถิ่นฐานจากส่วนหนึ่งไปอีกส่วนหนึ่งของประเทศด้วยความกลัว มีการบันทึกว่าประชาชนเสียชีวิตระหว่างย้ายถิ่นฐานนี้กว่า 500,000 คน¹⁶⁴ ในช่วงเวลาดังกล่าวนอกจากผู้ประพันธ์จะบรรยายให้เห็นว่าประชาชนจำต้องกระเสือกกระสนที่จะข้ามแดน

¹⁶²Nayantara Sahgal, *Rich Liks Us*, p. 181.

¹⁶³Ibid., p. 182.

¹⁶⁴สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 87.

ออกไปเพื่อรักษาชีวิตของตนเองแล้ว ผู้ประพันธ์ยังกล่าวถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับสตรีในแต่ชุมชนศาสนา สตรีบางส่วนตกเป็นเหยื่อของการแก้แค้นและความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างศาสนา ดังที่ในเรื่อง *This Time of Morning* ได้ยกตัวอย่างให้เห็นว่าในเขตโมติคุนิ (Motiguni) บ้านเรือน 2 หลังถูกลอบวางเพลิงในคืนวันเสาร์ ส่วนในเช้าวันรุ่งขึ้นมีผู้พบสตรีถูกขืนใจอีกเป็นจำนวน 15 คน ในเช้าวันนั้นหลายครอบครัวไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง ในขณะที่สตรีทำให้ให้กับสิ่งที่สูญเสียไป และเหล่าบุรุษก็รู้สึกโกรธเคือง ความโกรธแค้นกลายเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้คนรู้สึกว่าจะต้องมีการแก้แค้นเพื่อชดใช้ให้กับสิ่งที่สูญเสียไป

[...] Over the weekend there was an outcry in Motiguni. Two building were set on fire on Saturday night and the miscreants escaped. Sunday morning found fifteen fallen, homeless families on the street, the women bewailing the loss of their possessions, the men in an ugly mood of vengeance. How could Muslim be expected to remain in the town under such conditions, they demanded [...] For weeks their womenfolk had not been safe, the men told him. No one could venture out after dark. They felt surrounded, at bay, and they lived in fear.¹⁶⁵

ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าสังคมที่เต็มไปด้วยความรู้สึกต้องการแก้แค้นจึงไม่เหมาะกับการเป็นที่พักอาศัยอีกต่อไป เพราะประชาชนจำต้องอยู่ด้วยความรู้สึกที่ว่ามีคนกำลังห้อมล้อมพวกเขา และต้องอยู่ด้วยความรู้สึกกลัว โดยเฉพาะกับสตรีที่ไม่รู้สึกปลอดภัยอีกแล้ว และไม่มีใครมั่นใจได้อีกว่าตอนกลางคืนเป็นเวลาที่เหมาะสำหรับออกนอกบ้าน นี่คือสภาพสังคมที่ผู้ประพันธ์ได้จำลองให้เห็นว่าการแยกประเทศได้ก่อให้เกิดความหวาดกลัวและความบอบช้ำในใจของชาวอินเดีย

อาจมีผู้มองว่าอินเดียในช่วงเวลาได้รับเอกราชคือช่วงเวลาแห่งความยินดี หากแต่แน่นอนตารา ซาห์คัลได้บรรยายแก้ไขความคตินั้นผ่านนวนิยายของเธอว่า การได้รับเอกราชนำมาซึ่งความไม่แน่ใจของบรรดาข้าราชการและนักต่อสู้ทางการเมืองที่กำลังผันตัวเองมาเป็นนักการเมือง แต่อย่างไรก็ดีการร่วมมือร่วมใจของบุคคลเหล่านั้นก็ทำให้ปัญหาที่กำลังเผชิญในเวลานั้นสามารถบรรเทาลงไปได้บ้าง ในขณะที่บรรดาชาวอินเดียทั่วไปจำเป็นต้องประสบเคราะห์กรรมพบกับการสูญเสียทั้งที่อยู่ ทรัพย์สิน และชีวิต ประสบการณ์อันโหดร้ายที่คอยหลอกหลอนในใจผู้คนจึงคล้าย

¹⁶⁵ Ibid., pp. 209-210.

กับเป็นเวอร์กรรมที่พวกเขาจะต้องชดใช้ในฐานะผู้รอดชีวิตจากการฆ่าฟันครั้งใหญ่ระหว่างการแยกประเทศในครานั้น ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ได้จำลองเอาอารมณ์ของผู้คนที่หลากหลายชนชั้นและสังคมไว้ในนวนิยายเพื่อให้เห็นสภาพของอินเดียในช่วงที่อินเดียได้รับเอกราชได้เป็นอย่างดี

3.3 อินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราช

ในนวนิยายของนยันทารา ซาห์คัลได้บรรยายให้เห็นเรื่องราวทางการเมืองและสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราช ได้แก่ ช่วงเวลาที่ยวาทะลาล เนห์รูเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของอินเดีย และช่วงที่นางอินทิดา คานธีบุตรสาวของนายเนห์รูเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 3 เหตุการณ์ทั้งหมดในนวนิยายโดยเฉพาะจากเรื่อง *This Time of Morning* และ *Rich Like Us* ทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ได้หยิบยกเอาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตามลำดับเวลามาเป็นภูมิหลังและเป็นเหตุการณ์ประกอบกับเรื่องราวในนวนิยาย การเขียนนวนิยายในลักษณะดังกล่าวทำให้เห็นความตั้งใจของผู้ประพันธ์ที่จะประพันธ์เรื่องให้เนื้อเรื่องในนวนิยายและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ต่างสะท้อนซึ่งกันและกัน ดังที่ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ไว้ในนวนิยายของเธอ ดังนี้

3.3.1 สภาพการณ์ทางการเมือง

อินเดียในช่วงยวาทะลาล เนห์รูเป็นนายกรัฐมนตรี

นยันทารา ซาห์คัลใส่ข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ในช่วงหลังได้รับเอกราชในตอนช่วงที่ยวาทะลาล เนห์รูเป็นนายกรัฐมนตรีทั้งในช่วงแรกและช่วงท้ายของการปกครองประเทศไว้ในนวนิยายของเธอ แม้ว่าซาห์คัลจะกล่าวถึงในช่วงเวลาร่วมสมัยของเธอซึ่งหมายถึงเกือบ 40 ปีที่แล้วเมื่อเปรียบเทียบกับเวลาในปัจจุบัน หากนวนิยายของเธอยังมีลักษณะ “ใหม่” ในตัวของมันอยู่เสมอ กล่าวคือ แม้ว่าเหตุการณ์ในเรื่องจะดำเนินอยู่ในยุคสมัยอดีต แต่เนื้อหาและองค์ประกอบบางอย่างกลับสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สามารถนำมาเอาเนื้อเรื่องในนวนิยายมาตีความได้ซ้ำๆ การตีความดังกล่าวอาจทำให้เห็นสู่ทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังที่ผู้ประพันธ์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับงานเขียนของตนเองไว้ในบทความ “Imagining India” ซาห์คัลกล่าวว่าแม้เธอจะเป็นทั้งนักข่าวและนักเขียน แต่รายละเอียดบางอย่างของนวนิยายทำให้เธอชอบการเป็นนักเขียนมากกว่าด้วยเหตุผลหลายประการ รวมทั้งความ “ใหม่” ที่ได้กล่าวมา

[...] I find it useful to compare India with a piece of writing. It resembles a novel rather than journalism. A novel is something that is organised, but it is organised around anything but logic. It does not come out of an imposed pattern, but out of an emotion felt and acted out. It sprawls. It contradicts itself. It can be full of confusion and does not allow for neat categories. Believing in it does not depend on plausibility. Unlike journalism again, it does not have to provide clear answers. Its very materials are suspense, the mysterious and the insoluble. It occupies its own and no other space. That space has a longer, more enduring identity than one's own because it is where the past has collected. If you stay with it, and keep faith with it, it may surprise you with its powers of renewal.¹⁶⁶

นอกจากจากลักษณะความใหม่ ในบทความเดียวกันเธอยังกล่าวถึงการเขียนนวนิยายในความคิดของเธอ สำหรับเธอแล้วการเขียนนวนิยายไม่เป็นแบบแผนที่บังคับตายตัวเหมือนการเขียนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ แต่การเขียนนวนิยายเป็นการแสดงเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกให้ออกมา โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการเมือง แม้ว่าเรื่องราวที่เขียนถึงอาจจะเป็นเรื่องที่น่าสับสนและไม่สามารถจัดกลุ่มเข้าพวกใดๆ ได้ และไม่มีคำตอบเกี่ยวกับคำตอบในตัวของมัน อีกทั้งเป็นเรื่องที่น่าสงสัย แต่เรื่องราวในอดีตมีพลังมากพอที่จะนำกลับมาพิจารณาใหม่ซ้ำๆ ทำให้มองเห็นหลายนมุมมองแตกต่างกันออกไป

ลักษณะพิเศษของการได้รับเอกราชของอินเดียประการหนึ่งที่ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงในเรื่อง *Rich Like Us* คือ ในระหว่างที่ทั่วทั้งโลกกำลังตกอยู่ในช่วงสุดท้ายของสงครามโลกครั้งที่ 2 อินเดียเพิ่งเริ่มต้นการปกครองด้วยตนเอง ในขณะที่คนอื่นพยายามลืมนอดีต อินเดียต้องเริ่มมาตั้งต้นนึกถึงความเป็นมาของตนเองเพื่อประสานตัวตนให้เข้ากับปัจจุบัน เพื่อก้าวต่อไปข้างหน้า และสร้างการเปลี่ยนแปลงภายในสังคมและการเมือง ดังที่บิดาของโซนิลตัวละครหญิงเอกในเรื่องกล่าวถึงประเด็นนี้ไว้

[...] Things fell together for him though it was a fallen-apart world we became free in. The split atom, haunting other pulpits and literatures and

¹⁶⁶Nayantara Sahgal, "Imagining India," [Online], Available from:

<http://www.thes.co.uk/seach/story.aspx> [2004, October 12]

consciousness, spared ours. We saw no End staring us in the face. We were just beginning.¹⁶⁷

ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าช่วงเวลาหลังได้รับเอกราชเป็นจุดเริ่มต้นของทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งจุดเริ่มต้นของการเริ่มร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งชีวิตภายใต้การกำหนดเขตแดนประเทศใหม่ แต่จุดเริ่มต้นนี้จะพาชาติอินเดียไปที่ใด ผู้ประพันธ์ได้บรรยายสภาพการเมือง การปกครองและนโยบายของรัฐบาลยวหาระลาล เนห์รูไว้ดังนี้

ภาพจำลองการทำงานของเหล่านักการเมืองและข้าราชการ

ภาพในอดีตที่สำคัญภาพหนึ่งที่นัยนิตารา ซาห์คัลตั้งใจบรรยายให้เห็นในนวนิยายของเธอ ทั้งในเรื่อง *This Time of Morning* และ *Rich Like Us* ได้แก่ สภาพทางการเมืองอินเดียหลังได้รับเอกราช ช่วงเวลาที่อินเดียปกครองด้วยตนเองอย่างสมบูรณ์ภายใต้รัฐธรรมนูญอินเดีย¹⁶⁸ ผู้ประพันธ์ถือโอกาสเล่าเรื่องราวทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวไปพร้อมกับเรื่องราวส่วนตัวของตัวละครแต่ละตัวที่ดำเนินชีวิตอยู่ในการเมืองและสังคมอินเดีย เรื่องราวชีวิตรายบุคคลของนักการเมืองที่ผู้ประพันธ์จินตนาการขึ้นมายิ่งทำให้เห็นว่า พวกเขาไม่ใช่เหล่าวีรบุรุษหรือบุคคลในตำนานแห่งการเรียกร้องเอกราชที่เต็มไปด้วยคุณธรรมและจรรยา หากเป็นมนุษย์ที่มีความต้องการไขว่คว้าหาโอกาสและผลประโยชน์ให้ตนเอง ภาพในอดีตที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจนำเสนอในช่วงนี้จึงทำให้เห็นสภาพทางการเมืองหลังได้รับเอกราชตามกระบวนทัศน์ของผู้ประพันธ์อย่างตรงไปตรงมา

¹⁶⁷ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, pp. 186-187.

¹⁶⁸ นับตั้งแต่ได้รับเอกราช รัฐบาลใหม่ใช้เวลาเพียงราว 3 ปีในการร่างรัฐธรรมนูญ และประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 26 มกราคม ค.ศ. 1950 หลังจากที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วกว่า 10 ครั้ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีคำปรารภตั้งแต่ต้นไว้ว่า "เราประชาชนแห่งอินเดียมีเจตจำนงแน่วแน่ที่จะสร้างอินเดียให้เป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยที่มีอธิปไตยของตน" อันแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของคณะผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ที่จะยึดหลักประชาธิปไตย แต่ในขณะเดียวกันก็ยังนำเอาหลักการของลัทธิเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมาบัญญัติไว้ เป็นแนวทางในการสร้างความผาสุกของประชาชนเพื่อการก่อสร้างประเทศในระยะแรก ดังข้อความที่เขียนไว้ว่า "เรา...จะทำให้พลเมืองทั้งหมดของเราได้รับความยุติธรรมทั้งทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และทางการเมือง มีอิสระในความคิด การแสดงออก ความเชื่อถือ ความศรัทธา และกราบไหว้บูชา มีความเท่าเทียมในฐานะและโอกาส" รวมทั้งยังยึดถือหลักการภาพมาบัญญัติไว้เป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนซึ่งมีวาระต่าง ๆ มากมาย นับถือศาสนาต่างกันหลายศาสนา และพูดภาษาต่างกันหลายร้อยภาษาด้วยข้อความว่า "เราจะส่งเสริมให้มีภราดรภาพในหมู่ประชาชนทั้งหมด เพื่อเป็นการประกันศักดิ์ศรีของเอกชนและเอกภาพของชาติ" จาก สุภัทรา วรณพิณ, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 92-93.

ที่สุด จากประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ที่เคยรับตำแหน่งผู้แทนในที่ประชุมสหประชาชาติและรู้เห็นการเมืองภายในมาก่อน

ในเรื่อง *This Time of Morning* ผู้ประพันธ์ได้เลือกที่จะหยิบเอาเรื่องราวเกี่ยวกับกระทรวงต่างประเทศ และรัฐแห่งอุตสาหกรรมประเทศมาเป็นศูนย์กลางของเรื่องและนำมาขยายความต่อว่าความเป็นไปในกระทรวงและรัฐหลังเริ่มต้นบริหารด้วยตนเองตามลำพังนั้นเป็นเช่นไร ชาห์คัลได้บรรยายถึงกระทรวงต่างประเทศตั้งแต่ตัวอาคารที่ทำจากศิลาแลงสีชมพูว่าสร้างขึ้นตั้งแต่ปีที่ได้รับเอกราช 'The Ministry of External Affairs, housed in one of New Delhi's pink sandstone administrative buildings, had come into existence in 1947.'¹⁶⁹ ผู้ประพันธ์ได้เปรียบเทียบวัสดุในการทำตัวอาคารที่ทำจากศิลาแลงเปรียบเสมือนกับการคาดหวังของผู้นำที่จะวางรากระบบการปกครองของอินเดียที่แข็งแกร่งและมั่นคง หากก่อกำจะไปถึงปลายทางของอุดมการณ์นั้นต้องผ่านการพิสูจน์ที่ใช้เวลายาวนาน

ในเรื่อง *This Time of Morning* แสดงให้เห็นสภาพในกระทรวงต่างประเทศช่วงนั้นว่า นายกรัฐมนตรีมีความใกล้ชิดกับเหล่านักการเมืองและข้าราชการเป็นพิเศษ ดังที่ผู้ประพันธ์มักบรรยายถึงตอนที่นายกรัฐมนตรีพูดคุยกับพวกเขาบ่อยครั้ง ส่วนมากมักจะเป็นการพูดคุยเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในการทำงานและการให้กำลังใจ ครั้งหนึ่งนายกรัฐมนตรีกล่าวกับเหล่าข้าราชการถึงจุดประสงค์และแนวทางในการทำงานของพวกเขาว่าหวังว่าพวกเขาจะยังคงรักษาขนบประเพณีวัฒนธรรมของอินเดียไว้ให้คงอยู่ เพราะไม่มีเหตุผลใดที่จะทิ้งสิ่งมีค่าเหล่านี้ไป ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรลืมเอาความเจริญจากตะวันตกเข้ามา โดยที่ยังรักษาความเป็นตัวของตัวเองไว้ไม่ให้ไหลไปกับกระแสความคิดจากสังคมนิยมใดสังคมหนึ่งเป็นพิเศษ

"India is a tremendously vital country...and it has often enough imposed its cultural pattern on other countries, not by force of arms but by the strength of its vitality, culture and civilization. There is no reason why we should give up our way of doing things, our way of considering things, simply because of some particular ideology which emanates from Europe or America. I have no doubt at all that we have to learn a great deal from Europe and America and I think we should keep our eyes and ears open. We should be flexible in mind and

¹⁶⁹Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 3.

receptive, but we should not allow ourselves to be swept off our feet by any wind from anywhere."¹⁷⁰

อีกครั้งหนึ่งนายกฯ ได้พูดคุยกับเหล่าข้าราชการเพื่อเป็นกำลังในการทำงานว่า ในช่วงแรกต่างไม่เคยมีประสบการณ์ด้านนี้มาก่อน ยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญ จำเป็นต้องเริ่มงานในกระทรวงต่างประเทศ ตั้งแต่จุดเริ่มแรก ต่างทำงานกันอย่างหนัก ได้รับเงินเดือนน้อย ทว่ารัฐก็ไม่สามารถจะให้เงินเดือนมากกว่านี้ได้ รวมทั้งเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อโฆษณาประเทศของตนเอง หากแต่นายกฯ เน้นย้ำถึงประเด็นสำคัญของการทำงานในกระทรวงต่างประเทศว่า ถ้าพวกเขาสามารถทำงานได้ดี ก็เท่ากับเป็นโฆษณาประเทศไปในตัวด้วย เพราะการเมืองระหว่างประเทศไม่สามารถเริ่มต้นใหม่ได้ หากการเมืองในประเทศยังไม่ดำเนินไปด้วยความราบรื่นเสียก่อน¹⁷¹

แม้ประเทศกำลังเริ่มต้นปกครองด้วยตนเอง แต่ผู้ประพันธ์พยายามแสดงให้เห็นว่าปัญหาหลายๆ อย่างก็เริ่มปรากฏให้เห็นแล้ว ปัญหาแรกที่พบในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* คือ การที่อินเดียไม่รู้ว่าจะวางตนเองไว้ตรงที่ใดในนานาอารยประเทศ ดังที่กัลยัณพบว่าก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งตัวแทนในที่ประชุมองค์การระหว่างประเทศ เขาไม่รู้เลยว่าจะลงคะแนนเสียงอย่างไร อินเดียในเวลานั้นก็ไม่มีเอกอัครราชทูตไปประจำในประเทศต่างๆ ความล่าช้าในการดำเนินงานซึ่งก็เป็นปัญหาเรื้อรังมาตั้งแต่ก่อนได้รับเอกราช ก็ก่อให้เกิดความเสียหายและคำวิจารณ์จากต่างประเทศ¹⁷² อย่างไรก็ตามจากเรื่อง *Rich Like Us* บิดาของชนลิตีก็ได้ทำงานในช่วงเริ่มแรกนี้เช่นกันได้กล่าวถึงสภาพการเมืองอินเดียหลังได้รับเอกราชในช่วงแรกในอีกมุมมองว่า อย่างน้อยข้าราชการอินเดียก็ไม่ได้มีชีวิตการทำงานที่ผกผันเหมือนกับการอยู่บนกระดานโยกอีกแล้ว เนื่องจากข้าราชการส่วนใหญ่เคยรู้สึกขัดแย้งระหว่างการเป็นชาวอินเดียที่ถูกชาวอังกฤษปกครอง และการเป็นข้าราชการที่ต้องทำงานให้กับชาวอังกฤษ แม้งานในกระทรวงในช่วงหลังได้รับเอกราชจะหนักมากขึ้นแต่ก็พวกเขาก็ยังรู้สึกดีกว่าที่จะต้องทำงานเหมือนในอดีตที่ต้องทำงานให้กับเจ้าอาณานิคมอย่างไม่สะดวกใจ¹⁷³

นอกจากปัญหาตำแหน่งของตัวเองในนานาประเทศ จากเรื่องเล่าของข้าราชการอาวุโสอย่างอรชุน มิตระตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการนับตั้งแต่

¹⁷⁰ Ibid., pp. 51-52.

¹⁷¹ Ibid., p. 52.

¹⁷² Ibid., p. 16.

¹⁷³ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 186.

ก่อนได้รับเอกราช¹⁷⁴ เขานั่งนึกถึงช่วงเวลาในอดีตกับปัจจุบันเพื่อเปรียบเทียบการทำงานตามกรอบการฝึกฝนจากรัฐบาลอังกฤษ แล้วเขาก็พบว่าสิ่งที่เคยได้รับการฝึกฝนมาก่อนหน้านี้ไม่สามารถใช้ในบริบทสังคมและการเมืองในช่วงหลังได้รับเอกราชอีกแล้ว เขาเห็นว่าสิ่งที่ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสำหรับในยุคหลังได้รับเอกราชนี้คือการตั้งกฎระเบียบใหม่ๆ ที่สามารถใช้ได้จริงในบริบทสังคมอินเดีย

One of the adjustments to the post-independence era was the new approach it expected. The view from Whitehall which had been a part of his person and his politics for as long as he could remember, could be his guide no longer. He could not turn to it as a reference any more fitting the pattern of his thinking into the comfortable niches it had known till now. There was no pattern any more.¹⁷⁵

สภาพการเมืองในช่วงแรกหลังได้รับเอกราชตามที่ผู้ประพันธ์เสนอ เป็นมุมมองที่พยายามทำให้เห็นการเมืองอินเดียหลายด้านทั้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางการเมืองและผู้ตาม อีกทั้งปัญหาที่ยังดูไม่หนักหนาในกระทรวงและการดำเนินงานของเหล่าข้าราชการอินเดีย ภาพรวมทั้งหมดดูเหมือนว่าการเมืองอินเดียจะมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ดี แต่กระนั้นผู้ประพันธ์ก็เลือกข้อมูลทางประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ร่วมสมัยมานำเสนออย่างตรงไปตรงมาให้เห็นว่าการเมืองในช่วงท้ายวาระการดำรงนายกรัฐมนตรีของเนห์รูเต็มไปด้วยปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลาหลายปี ดังที่ผู้ประพันธ์ได้ใช้ห้องทำงานของชาลีมข้าราชการคนหนึ่งในกระทรวงต่างประเทศ ตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่กรงร้างไปด้วยถ้วยชาใช้แล้ว ที่เขียนหรีที่เต็มไปด้วยก้นบุหรี่จนเป็นกองพะเนิน แพ้มเอกสารกองโตบนโต๊ะ หรือแม้แต่ผนังห้องทำงานที่เก่าจนออกเป็นสีเหลือง

Rakesh looked at the green baize-topped desk piled high with files, and a side table laden with more files. The Out tray overflowed. There was a teacup, the saucer splashed with tea and filled with squashed cigarette butts in the in tray. The tea tray had been moved to comparative safety on a pile of the day's

¹⁷⁴Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 20.

¹⁷⁵Ibid., p. 91.

newspaper. Even the walls, with their uneven yellow distemper looked about to burst their confines.¹⁷⁶

สภาพห้องที่ผู้ประพันธ์บรรยายล้วนเป็นสัญลักษณ์แทนความยุ่งยากและปัญหาในกระทรวงที่ข้าราชการกำลังประสบที่เกิดจากการหมกหมมและไม่ได้รับการใส่ใจจากข้าราชการมาเป็นเวลานาน

ปัญหาแรกที่เกิดขึ้นในช่วงหลังได้รับเอกราชที่สามารถพิจารณาจากนวนิยายของนายนันทรา ซาห์คัล คือ การแตกแยกกันเองในหมู่นักการเมืองและข้าราชการ นำไปสู่ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะความไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ดังที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงปัญหานี้ไว้ใน *This Time of Morning* ว่าการแตกแยกกันเองในหมู่ข้าราชการเริ่มต้นมาจากการทำงานช่วงแรกที่แบ่งข้าราชการโดยให้ข้าราชการที่เข้ามาทำงานก่อนช่วงได้รับเอกราชให้สังกัดอยู่หน่วยงาน Indian Civil Service ในขณะที่ข้าราชการรุ่นใหม่สังกัดอยู่ในหน่วยงานใหม่ที่มีชื่อว่า The Indian Foreign Service ส่วนมากข้าราชการรุ่นใหม่เหล่านี้ยังมีอายุน้อยในช่วงที่ประเทศตกอยู่ในสภาพการต่อสู้เพื่อเอกราช ดังเช่น ราเกศยังมีอายุน้อยเมื่อประเทศอยู่ในช่วงการเรียกร้องเพื่อเอกราช เขาได้เห็นแบบอย่างการต่อสู้ทางการเมืองจากไกลาสหรือบิดาของรัศมีทำให้เขารู้สึกสนใจและมีความรู้สึกอยากรับผิดชอบต่อบ้านเมืองและสังคม หากเพียงแต่ในเวลานั้นเขายังอายุน้อยเกินไปที่จะเข้าร่วมทางการเมืองเท่านั้น

[...] Rakesh had grown up at a time when young men were ardent nationalists. He had a troubled sense of responsibility towards his country, too young actively to share its travail, too old to be indifferent to it. The need to identify himself with it was partly filled by the family who lived down the road from him in Allahabad's Georgetown. In Rashmi's home he had the sense of something astir, and of all the adults in Rakesh's world it was Rashmi's father who appealed most to his growing idealism.¹⁷⁷

ผู้ประพันธ์ได้บรรยายถึงขั้นตอนของการเข้ารับราชการในช่วงหลังได้รับเอกราชว่าข้าราชการรุ่นใหม่จะต้องผ่านการสอบข้าราชการเหมือนข้าราชการรุ่นก่อน แล้วหลังจากนั้นถึงจะได้รับ

¹⁷⁶Ibid., p. 3.

¹⁷⁷Ibid., p. 36.

การอบรมที่วิทยาลัย ก่อนที่จะได้รับคำสั่งให้ไปประจำที่ต่างประเทศเพื่อฝึกงาน เหมือนที่ราเกตไปประจำที่ปารีส¹⁷⁸ แม้ว่าข้าราชการรุ่นใหม่จะผ่านการคัดเลือกที่ไม่ต่างไปจากรุ่นก่อน หากแต่เหล่าข้าราชการรุ่นก่อนกลับรู้สึกว่าการข้าราชการรุ่นใหม่เหล่านี้เข้ามาบุกรุกในพื้นที่ทำงานของพวกเขา ข้าราชการอาวุโสจึงพยายามกันสิทธิและอภิสิทธิ์ต่างๆ ที่ข้าราชการรุ่นใหม่ควรได้ด้วยความจริง¹⁷⁹ ทั้งที่ความเป็นอยู่ของข้าราชการรุ่นใหม่เหล่านี้ก็ไม่ได้สะดวกสบายหรือมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่า ดังที่มีการบรรยายชีวิตข้าราชการรุ่นใหม่ผ่านห้องพักในแฟลตขนาดเล็กๆ ของชาลิมกับภรรยาที่ไม่ได้หรูหราอะไรมากมายอย่างที่ข้าราชการรุ่นเก่าเข้าใจ

[...] The flats were of concrete, with two-bedrooms, a living-dining room, and a verandah [...] The flat was not comfortable small until Saleem stepped into it, and then everything looked ridiculously miniature.¹⁸⁰

อีกทั้งเรื่องเล่าของมารดาเกี่ยวกับบิดาของโชนลิเกี่ยวกับเงินเดือนจำนวนน้อยนิดที่เขาได้¹⁸¹ ก็ยังเป็นสิ่งยืนยันว่าข้าราชการที่เข้ามาที่หลัง ไม่ได้มีอภิสิทธิ์ใดมากกว่าข้าราชการที่เข้ามาทำงานก่อน นอกจากการแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่มจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดกัน ผู้ประพันธ์ยังได้แสดงให้เห็นว่าการแบ่งกลุ่มดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจ อีกทั้งยังไม่เคารพกันและกันและซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาในเวลาต่อมา

ดังจากตอนต้นของเรื่อง *This Time of Morning* ราเกตข้าราชการชั้นผู้น้อยในกระทรวงต่างประเทศที่เพิ่งกลับมาจากยุโรป แต่ทว่าไม่มีใครทราบแน่ชัดว่าราเกตไปที่ใดกันแน่ แม้แต่ชาลิมเพื่อนสนิทของราเกตก็ไม่ทราบแน่ชัดในเรื่องนี้¹⁸² มิหนำซ้ำราเกตยังพบว่าหลังจากที่กลับมาประจำที่เดลีแล้ว เขาไม่มีตำแหน่งแน่นอนในกระทรวง เขาจึงต้องรีบเข้าไปพบออรชุนปลัดกระทรวงเพื่อขอตำแหน่งว่างเข้าทำงานต่อที่เดลี หากออรชุนเองก็ไม่แน่ใจว่าจะมีตำแหน่งให้กับราเกตหรือไม่ ซึ่งผู้ประพันธ์บรรยายให้เห็นความรู้สึกลึกๆ ของออรชุนว่าเขารู้สึกไม่เชื่อใจข้าราชการรุ่นใหม่อย่างราเกตจะสามารถรับผิดชอบงานหรือตำแหน่งสำคัญๆ อย่างที่ข้าราชการอาวุโสเคยทำมาก่อนได้หรือไม่

¹⁷⁸ Ibid., p. 51.

¹⁷⁹ Ibid., p. 3.

¹⁸⁰ Ibid., p. 8.

¹⁸¹ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 204.

¹⁸² Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 3.

"You're coming from Cairo?"

"Beirut, sir, for six weeks, and Tokyo and Paris before that. I'd very much like to remain in Delhi."

Sir Arjun signed. It was either that or an independent charge. None of the young men wanted to serve in a big mission. There were not enough independent charges to go round, they were not senior enough for the important ones, and Delhi was always a bottleneck.¹⁸³

นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังบรรยายให้เห็นว่าข้าราชการรุ่นใหม่มักไม่ได้รับความไว้วางใจจากข้าราชการรุ่นก่อนเนื่องจาก ข้าราชการรุ่นใหม่ส่วนมากรักความสะดวกสบายและเคยชินกับการมีอภิสิทธิ์ต่างๆ ที่ข้าราชการรุ่นใหม่เคยได้รับเมื่อครั้งยังทำงานอยู่ต่างประเทศ ดังนั้นข้าราชการรุ่นก่อนจึงไม่แน่ใจว่า หากมีการมอบหมายตำแหน่งไปแล้ว ข้าราชการรุ่นใหม่เหล่านี้จะเป็นเหมือนคนอื่นๆ อีกหรือไม่ที่ไม่สามารถประคับประคองชีวิตให้อยู่รอดในเดลีและขอไปประจำที่ต่างประเทศ เช่นเดม ดังที่ซาลิมได้สังเกตไว้ว่า ส่วนมากข้าราชการรุ่นใหม่เมื่อกลับเข้ามาที่กรุงเดลี ก็มักจะยื่นเรื่องขอไปประจำที่ต่างประเทศอีก¹⁸⁴

ความไม่ไว้วางใจนี้ยังเกิดขึ้นกับนักการเมืองรุ่นใหม่บางคนในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* อย่างกัลยันที่เพิ่งเข้ามารับตำแหน่งที่ปรึกษาของกระทรวงต่างประเทศ หลังจากที่เขาเคยเป็นตัวแทนในที่ประชุมสหประชาชาติและเคยดูแลศูนย์อินเดียศึกษาที่อเมริกา หากการเข้ามาทำงานในตำแหน่งสูงโดยที่ยังไม่เคยรับตำแหน่งใดในราชการมาก่อนทำให้ข้าราชการรุ่นอาวุโสต่างเห็นว่าไม่เหมาะสม โดยเฉพาะไกลาสที่เห็นว่ากัลยันเป็นนักการเมืองที่เพิ่งเข้ามาทำงานได้ไม่นาน โดยที่ไม่ได้เป็นสมาชิกและได้รับการฝึกฝนจากพรรคการเมืองใดเลย ไกลาสรู้สึกสงสัยในตัวกัลยันที่อาจจะมิชอบบงการบางประการ นั่นคือการไร้จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ซึ่งไม่อาจสร้างขึ้นได้เพียงข้ามคืน

[...] Kalyan had not until very recently been a member of any Party. He had never been subjected to a Party's restraint and disciplines. A sense of responsibility did not blossom overnight. It grew with training. Even flourish and

¹⁸³ Ibid., p.7.

¹⁸⁴ Ibid., p.4.

flair in politics—and there were those who possessed it—had to be kept with reasonable bounds. The too big flourish, the much advertised flair, the whimsical decision signified unstable judgment. Showmanship and temperature were for prima donnas and dictators. They were dangerous portents in anyone concerned with a country's foreign policy.¹⁸⁵

ทั้งกัลยันและราเศคจึงเป็นตัวแทนของข้าราชการรุ่นใหม่ที่ถูกมองข้ามความสามารถไป เนื่องจากข้าราชการอาวุโสคิดว่า พวกเขายังมีอายุการทำงานที่ไม่เพียงพอ รวมทั้งการคาดเดาไปกันก่อนว่า ข้าราชการรุ่นใหม่จะรักสบายเหมือนกันทุกคน ทั้งที่นักการเมืองทั้งคู่ต่างได้ศึกษามาจากอเมริกา อีกทั้งยังรับรู้และเห็นงานจากต่างประเทศ ตรงกันข้ามทั้งคู่น่าจะเป็นนักการเมืองที่อาจนำความคิดใหม่ๆ จากการศึกษาและประสบการณ์มาใช้กับงานราชการให้มีการพัฒนามากขึ้น

ในเวลาเดียวกันที่ข้าราชการรุ่นก่อนรู้สึกไม่ไว้วางใจข้าราชการรุ่นใหม่ ข้าราชการรุ่นใหมก็รู้สึกเหนื่อยหน่ายกับข้าราชการรุ่นเก่า ดังที่เห็นได้จากข้อสังเกตของกัลยันระหว่างการประชุมกับบรรดานักการเมืองสำคัญๆ ในกระทรวง เขาอดวิจารณ์ข้าราชการรุ่นเก่าไม่ได้ว่า คนพวกนี้จะมีใครบ้างที่เป็นผู้กระทำตามคำสั่งสอนของคานธี ดูเหมือนพวกเขาเป็นผู้ที่เพียงนำเอาความคิดของคานธีมาต่อ ยอด ไม่ได้เข้าใจความหมายที่แท้ที่ซ่อนไว้ในคำสอนของคานธี

[...] This ill-assorted collection at the table, these men so dissimilar who had called themselves Gandhi's followers? Which of them had actually followed and associated with Gandhi give them the right to mouth pious platitudes and lecture others from lofty heights?¹⁸⁶

ผู้ประพันธ์ยังแสดงให้เห็นอีกว่า ไม่เพียงแค่รู้สึกต่อต้านแต่กัลยันยังรู้สึกไม่พอใจและดูถูกข้าราชการอาวุโสเหล่านี้เป็นอันมาก เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์จากการที่เก็บรักษาข้าราชการอาวุโสเหล่านี้ไว้ในรัฐสภา¹⁸⁷

¹⁸⁵ Ibid., p. 17.

¹⁸⁶ Ibid., p. 84.

¹⁸⁷ Ibid., p. 86.

สภาพในการเมืองทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแสดงให้เห็นปัญหาที่บานปลายจากการแยก
 ข้าราชการออกเป็นสองกลุ่มที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงหลังได้รับเอกราช โดยผู้ประพันธ์พยายามอธิบายว่า
 ปัจจัยที่ทำให้ปัญหานี้ยิ่งขยายตัวเป็นเพราะข้าราชการทั้งสองกลุ่ม ไม่ยอมหันหน้ามาพูดคุยกัน ดัง
 ในตอนหนึ่งของนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* อรุณข้าราชการอาวุโสพยายามชี้ให้ที่
 ประชุมเห็นว่าข้อสรุปจากรัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมจากรัฐอุตตระประเทศอย่างหริ โมหัน
 อาจจะเป็นข้อสรุปที่ไม่ดีนัก แต่กลับันที่ประชุมอยู่ด้วยก็ไม่สนใจคำของอรุณ เขาารู้สึกว่าไม่อยาก
 ได้รับคำแนะนำรวมไปถึงประชุมร่วมหารือกับข้าราชการอาวุโสเหล่านี้เสียด้วยซ้ำ¹⁸⁸ เนื้อเรื่องจาก
 ส่วนนี้ทำให้เห็นความตั้งใจของผู้ประพันธ์ที่จะเสนอว่า การไม่ยอมพูดคุยกันยิ่งทำให้เกิดความ
 ขัดแย้งและไม่เข้าใจกันระหว่างกลุ่มข้าราชการและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาดังที่ได้อธิบาย
 มาแล้ว ส่งผลกระทบต่อการทำงานในกระทรวงโดยรวมทำให้การทำงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่าง
 สะดวก การเสนอภาพในอดีตดังกล่าวของนายนครา ซาห์คัลทำให้เห็นความสำคัญของการพูดคุย
 กันในทางการเมืองไม่ว่าในสมัยใด ในประเทศไหนก็จำเป็นที่จะต้องหันหน้าเข้าหากันเพื่อ
 ปรึกษาหารือกันเสมอเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งในที่นี้ได้แก่ ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ

อย่างไรก็ดีในช่วงเวลาเดียวกัน ผู้ประพันธ์ก็พบว่ายังมีปัญหาอื่นอีกในแวดวงการเมืองและ
 ข้าราชการ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้เสนอให้เห็นในนวนิยายเล่มเดิมว่า มีปัญหาความไม่เด็ดขาดในการ
 ออกคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา นักการเมืองบางคนพยายามเลี่ยงตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย ดังเช่น
 ไธราย สิงห์ (Dhairaj Singh) ข้าราชการอาวุโสคนหนึ่งที่ได้รับคำสั่งให้ไปประจำที่พม่า เขารู้สึกอึด
 อัดใจที่จะไปประจำการที่ประเทศเพื่อนบ้านนี้ เพราะเขาคิดว่าตนเองเป็นถึงข้าราชการอาวุโสและ
 ก่อนหน้านี้เขาก็เป็นถึงรองปลัดกระทรวงต่างประเทศ¹⁸⁹ อีกทั้งเขาก็คำนึงถึงความสะดวกสบาย
 ของครอบครัว ถ้าหากย้ายไปอยู่ที่พม่า ภรรยาของเขาและลูกๆ ก็คงมีความเป็นอยู่ที่ลำบาก เขา
 เชื่อว่าสำหรับเขาแล้วน่าจะไปประจำตำแหน่งในประเทศที่ "ดี" กว่านี้¹⁹⁰ นอกจากนี้ในหมู่
 ข้าราชการกันเองยังเกิดการคอร์รัปชัน และการเห็นแก่ประโยชน์ของพวกเขาฟ้อง โดยเฉพาะเรื่องราว
 การคอร์รัปชันในรัฐอุตตระประเทศอันเป็นผลพวงจากการหาผลประโยชน์ร่วมกันของนักการเมือง
 หลายๆ คน โดยเฉพาะสมนาคและหริ โมหัน¹⁹¹ รวมทั้งการเห็นแก่พวกพ้องดังที่ผู้ประพันธ์ได้ยกตัว
 อย่างกรณีของไธราย สิงห์ที่ไม่ต้องการไปประจำที่สถานทูตพม่า เขาจึงหันไปขอความช่วยเหลือจาก

¹⁸⁸ Ibid., p. 90.

¹⁸⁹ Ibid., p. 100.

¹⁹⁰ Ibid., p. 104.

¹⁹¹ Ibid., pp. 223-224.

นักการเมืองจากรัฐอูตตระประเทศจากสมนาถและโมหัน จนในที่สุดเขาก็ได้รับตำแหน่งประธานของสถาบันแห่งสันติภาพ (Peace Institution) อยู่ในกรุงเดลีแทน¹⁹²

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่การเริ่มฝึกงานราชการในช่วงก่อนได้รับเอกราช มาจนถึงช่วงปลายสมัยเนรูห์ นั่นคือปัญหาการทำงานด้วยล่าช้า ดังที่กัลยันตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* นักการเมืองที่เพิ่งมารับตำแหน่งที่ปรึกษากระทรวงต่างประเทศ พบว่าการทำงานในคณะรัฐบาลนั้นดำเนินการชักช้าเป็นอย่างมาก จากการประชุมปรึกษาครั้งแล้วครั้งเล่า เขาพบว่าในตอนท้ายก็ยังมีข้อสรุปที่น่าพึงพอใจอยู่ดี¹⁹³ ผู้ประพันธ์ได้พยายามหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการทำงานลักษณะนี้ผ่านความคิดเห็นของไกลาสข้าราชการอาวุโสจากนวนิยายเล่มเดียวกัน ไกลาสได้สรุปสาเหตุจากประสบการณ์ในการทำงานออกมาเป็นสองประการ ประการแรก ไกลาสคิดว่าน่าจะเป็นที่ตัวระบบการทำงานของรัฐบาลที่ต้องทำอย่างเป็นระบบระเบียบหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนจำเป็นต้องใช้เวลามากในการดำเนินงาน¹⁹⁴ ประการที่ 2 ไกลาสยังคิดว่า ความล่าช้าในการทำงานเกิดจากการที่ข้าราชการมีอายุมากเกินไปจนไม่อาจทำงานด้วยความกระฉับกระเฉงได้ เช่น อรุณที่แม้จะเกษียณอายุราชการไปแล้ว แต่ทางการก็ยังขอให้เขาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงอยู่ จนได้รับขนานนามว่า "Old Boy" การขอให้ดำรงตำแหน่งต่อดังกล่าว เป็นการขอโดยไม่ได้คำนึงถึงสุขภาพและพลังกำลังของข้าราชการอาวุโสเหล่านั้น

[...] No one grudged the Old Boy his extension but frequent extensions at the top level held up promotion at the lower and External Affairs like other Ministries offered the spectacle of senior officials who never retired and juniors who never rose higher in rank.¹⁹⁵

ความล่าช้าในการทำงานที่ผู้ประพันธ์นำเสนอ เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในขณะนั้นอย่างอินเดียเพราะอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวมเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน อีกทั้งยังเป็นปัญหาทำให้ข้าราชการรุ่นหลังไม่อาจขึ้นมารับตำแหน่งในระดับสูงๆ ได้ เนื่องจากข้าราชการรุ่นก่อนยังไม่ออกจากตำแหน่งเสียที ทั้งที่ถึงเวลาที่ควรจะออกจากตำแหน่งได้

¹⁹² Ibid., pp. 140-141.

¹⁹³ Ibid., p. 86.

¹⁹⁴ Ibid., pp. 14-15.

¹⁹⁵ Ibid., pp. 6-7.

แล้ว หากแต่ข้าราชการอาวุโสเหล่านั้นก็ยังยึดถือกับความคิดของตนเองที่ว่า ข้าราชการรุ่นใหม่ยัง
ไม่มีความสามารถเพียงพอ

ปัญหาทั้งการแตกแยกระหว่างนักการเมืองรุ่นเก่าและหลัง การกระจายงานจากผู้
บัญชาการอย่างไม่ทั่วถึง การคอร์รัปชัน การเห็นแก่ประโยชน์ของพวกเขา และความล่าช้าในระบบ
ราชการ ปัญหาทั้งหมดต่างสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการบริหารประเทศในช่วงที่ยาวหลายปี เนห์รู
เป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสภาพการเมืองในช่วงนั้นว่า มี
ปัญหาภายในมาก ทั้งปัญหาที่เกิดจากการที่เนห์รูจำเป็นต้องประนีประนอมกลุ่มผลประโยชน์ที่
เคยมีอิทธิพลมาก่อน ประกอบกับการที่เนห์รูไม่ได้มอบหมายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่
ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีการทุจริตและการทำงานที่ไม่ได้ประสิทธิภาพของ
ผู้ร่วมงาน แต่เนห์รูก็ไม่สนใจนักการเมืองและข้าราชการเหล่านั้น เพราะสิ่งที่เขาสนใจมากที่สุดและ
ต้องทำให้เสร็จภายในช่วงที่เขายังเป็นนายกรัฐมนตรีคือการวางรากฐานทุกอย่างที่เกี่ยวกับรัฐ¹⁹⁶
นโยบายต่างๆ ล้วนเป็นพื้นฐานการบริหารประเทศสำหรับช่วงเวลาต่อไป

จากประวัติศาสตร์และเรื่องราวในนวนิยาย *This Time of Morning* พบว่าเนื้อหาเป็นไป
ในทางเดียวกันโดยเฉพาะเรื่องของผู้นำที่มีความตั้งใจในการบริหารประเทศ แม้จะประสบปัญหา
แต่ก็พยายามสานต่องานของตนเองให้สำเร็จผล อย่างไรก็ตามผลตอบรับที่ได้ในช่วง
นายกรัฐมนตรีเนห์รูก็ยังไม่น่าพึงพอใจนัก แม้จะมีโครงการเพื่อพัฒนาประเทศมาก แต่อินเดียก็ยัง
ขาดเงินที่จะเอามาลงทุนภายในประเทศ ชาววยังไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างที่ควรจะได้ อีกทั้ง
การพยายามทำความเข้าใจกับฝ่ายประชาชนเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดให้สอดคล้องกับนโยบายที่
รัฐบาลได้วางแผนเอาไว้ไม่ประสบผลมากนัก ดังที่บิดาของโชนลิตัวละครหญิงจากเรื่อง *Rich Like
Us* บิดาของโชนลิตัวละครหญิงคนหนึ่งที่ได้ทำงานในช่วงหลังได้รับเอกราชช่วงแรกๆ กล่าวถึง
ปัญหานี้ด้วยความรู้สึกไม่สบายใจว่าขณะที่ประเทศกำลังก้าวเข้าไปสู่นโยบายพึ่งพาตนเอง
สนับสนุนให้ภาคเอกชนผลิตสินค้าหลายๆ อย่าง เช่น สบู่ ปู่ย ดู่เย็น จักรยาน วิทยุ หรือรถยนต์

¹⁹⁶ ดังที่จะเห็นได้ว่า ภายใน 10 ปีอินเดียสามารถร่างรัฐธรรมนูญเสรีสมบูรณ รวมทั้งแผนพัฒนา
ประเทศที่สามารถประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1951 นอกจากนี้เนห์รูยังเป็นผู้ออกนโยบายต่างประเทศ "ไม่ฝักใฝ่ฝ่าย
ใด" ในระหว่างสงครามเย็น ปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจอินเดียให้เป็นแบบผสม (mixed economy)¹⁹⁶ และผลักดัน
นโยบาย "การปฏิวัติเขียว" ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของประชาชนชาว
อินเดียที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร นโยบายนี้ได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญนานาชาติที่ช่วยทำให้
ได้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก จาก สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*,
หน้า 98, 104.

เพื่อให้อินเดียสามารถตั้งตนอยู่ได้โดยไม่จำเป็นจะต้องเอาเงินออกนอกประเทศด้วยการเสียเงินให้กับสินค้านำเข้า หากคนในครอบครัวของข้าราชการอย่างครอบครัวตนเองกลับไม่สามารถที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ของต่างชาติได้ ในเมื่อมารดาของโซนิลยังบ่นบ่อยครั้งถึงสินค้าจากต่างประเทศที่เคยใช้อยู่เป็นประจำก่อนได้รับเอกราช ในขณะที่บิดาตำหนิมารดาที่อยากใช้สินค้าเหล่านั้น

"What a beautiful Alfa Romeo you had the year you joined the I.C.S." or "I wish we had a lovely Chevrolet instead of this tin-pot Hindustan-Ambassador" was met by a severe look from Papa who had become quite stern now [...] "But other countries were under foreign rule, too, and they -- " "Never mind other countries," said Papa. "This is India." Yes, it had been for quite a while, agreed my mother dryly.¹⁹⁷

ในสายตาของโซนิลและมารดาผู้เป็นตัวแทนของคนอินเดียทั่วไปไม่พบว่าการใช้รถยนต์ที่ผลิตจากต่างประเทศ หรือครีมกลิ่นส้มของอลิซาเบท อาร์เดน (Elizabeth Arden) จะทำร้ายคนอินเดียได้อย่างไร แต่บิดาในฐานะผู้ที่ทำงานในรัฐบาลอินเดียมาโดยตลอดรู้ดีว่าสินค้าเหล่านั้นทำร้ายเศรษฐกิจอินเดียมากกว่า เป็นเหตุผลเดียวกับที่มารดาเคยฝากให้บิดาซื้อแก้วจากลอนดอนมาให้ เนื่องจากไม่อยากใช้แก้วที่ผลิตในอินเดียเพราะคุณภาพไม่ดี เต็มไปด้วยลูกโป่งอากาศเล็กๆ บิดาจึงถือโอกาสอธิบายอีกครั้งว่า แล้วปัญหาคุณภาพเนื้อแก้วจะหมดไปได้อย่างไร ถ้าอินเดียไม่รู้จักรผลิตขึ้นมาเสียก่อน และถ้าความต้องการสินค้านำเข้าจากต่างประเทศไม่ยอมลดลง¹⁹⁸

ความล้มเหลวของนโยบายต่างๆ สะท้อนกลับไปให้เห็นความบกพร่องในระดับบริหารของรัฐบาลของเนห์รู หากผู้บังคับบัญชาใส่ใจถึงการแบ่งแยกของข้าราชการภายในกระทรวง จัดแบ่งงานให้ข้าราชการอย่างชัดเจน เนห์รูอาจจะได้รับความร่วมมือจากนักการเมืองและข้าราชการในการทำงานมากกว่านี้ ความล้มเหลวของนโยบายต่างๆ อาจจะไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นน้อยก็เป็นได้ รวมทั้งการควบคุมป้องกันการคอร์รัปชันในรัฐบาลด้วยมาตรการต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้ต่อไปในเวลาต่อมา แต่แล้วปัญหาคอร์รัปชันนี้ได้เพิ่มความรุนแรงและหนักหน่วงขึ้นในเวลาต่อมา ดังที่ผู้ประพันธ์ได้ขยายเรื่องเหล่านี้ต่อในนวนิยายเรื่อง *Rich Like Us*

¹⁹⁷ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 187.

¹⁹⁸ Ibid.

นวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลแสดงให้เห็นว่าอันที่จริงแล้วการได้รับเอกราชไม่ใช่ชัยชนะ ถึงที่สุดทางการเมืองอินเดีย การได้รับเอกราชเป็นจุดเชื่อมต่อตรงกลางจากช่วงก่อนและหลังได้รับเอกราช การได้เอกราชเรียกร้องให้ผู้คนจดจำอดีตว่าเคยเกิดขึ้นอย่างไรและเดินไปข้างหน้าพร้อมกับบทเรียนเหล่านั้น ในเวลาเดียวกันการได้รับเอกราชก็เป็นจุดเริ่มต้นของทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งการเริ่มต้นนโยบายใหม่เพื่อวางแผนว่าชาติควรจะเดินทางไปทางใด ทำอย่างไรประชาชนถึงจะสามารถกินดีอยู่ดี มีชีวิตอยู่อย่างสันติสุข คล้ายกับเพื่อตอบสนองประชาชนที่ร่วมเรียกร้องเอกราชมาด้วยกันและเพื่อเฉลิมฉลองเอกราชที่ยังหอมหวานก่อนที่จะกลายเป็นขมขื่นในเวลาต่อมา ดังที่ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงความเจ็บปวดของสังคมภายใต้การปกครองแบบเบ็ดเสร็จของนางอินทிரาคานธีในนวนิยายเรื่อง *Rich Like Us* ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ย่ำแย่หลังจากนี้

อินเดียกับสถานการณ์โลก

เนื่องจากในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับภาพการทำงานของข้าราชการในกระทรวงต่างประเทศ ดังนั้นเรื่องราวทางการเมืองในเรื่อง *This Time of Morning* จึงเต็มไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์โลก และท่าทีของอินเดียต่อสถานการณ์โลกที่กำลังเข้มข้นอยู่ในขณะนั้น ท่าทีดังกล่าวได้แก่นโยบายต่างประเทศที่มีข้อมูลทางประวัติศาสตร์สนับสนุน การหยิบยกเอาข้อมูลดังกล่าวมาใส่ในนวนิยาย ทำให้นวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลดูสมจริงสมจังและได้บรรยายการร่วมสมัยในช่วงที่เนห์รูเป็นนายกรัฐมนตรีได้เป็นอย่างดี

ผู้ประพันธ์ได้บรรยายถึงสถานการณ์โลกช่วงหนึ่ง โลกแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายเนื่องจากความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ และความขัดแย้งดังกล่าวอาจจะผันกลายเป็นสงครามปรมาณูในไม่ช้า ดังที่เนลสันตัวละครตัวหนึ่งจากเรื่อง *This Time of Morning* กล่าวไว้ “[...] The division of the world into power blocs had resulted in this deliberate chasm of taste. How far would division go, ad infinitum, he thought, in an era that had split the atom.”¹⁹⁹ บรรยายภาคดังกล่าวตรงตามประวัติศาสตร์ในช่วงที่โลกตกเป็นพยานในเหตุการณ์การเผชิญหน้าระหว่างประเทศมหาอำนาจ 2 ประเทศ บรรยายภาคดังกล่าวที่เรียกว่า “สงครามเย็น”

ในประวัติศาสตร์มีคำอธิบายเกี่ยวกับสงครามเย็นว่า เป็นสถานการณ์เผชิญหน้าระหว่างระบอบคอมมิวนิสต์โดยมือดีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำในขณะที่อีกฝ่ายคือระบอบประชาธิปไตยโดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ สงครามดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นเวลา

¹⁹⁹ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p.95.

ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และคอยตรวจสอบว่าใครจะหมดความสำคัญไปก่อน²⁰⁰ ในช่วงทศวรรษที่ 1960-1970 หรือช่วงเวลาเดียวกันกับในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* มีการแข่งขันระหว่างขั้วอำนาจทั้ง 2 อย่างชัดเจน ต่างฝ่ายต่างจ้องที่จะทำลายกันและกัน ทุ่มเทเงินลงทุนและเวลาให้กับการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ และสะสมระเบิดนิวเคลียร์ให้มากขึ้นเรื่อย ๆ²⁰¹

ผู้ประพันธ์เสนอแง่มุมเกี่ยวกับความยอกย้อนเกี่ยวกับความเป็นและตายของชีวิตผู้คนในอดีตผ่านเรื่องราวตอนหนึ่งในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ที่กล่าวถึงเนื้อหาในหนังสือพิมพ์หลายต่อหลายฉบับที่นี้เล่าว่า มีแต่ข่าวทดลองระเบิดนิวเคลียร์ จนนี่ลอดวิจารณ์ไม่ได้ว่าการทดลองประสิทธิภาพระเบิดนิวเคลียร์ กลายเป็นเรื่องปกติสำหรับโลกไปเสียแล้ว

[...] The morning papers had announced the resumption of nuclear tests by one of the Powers. [...] In a world that accepted daily disaster with indifference, where marriages crumbled and small wars raged and whole families lived from hand to mouth in dwellings no better than hovels, this large experiment in destruction made only difference of size and degree.²⁰²

ทั้งที่โลกเพิ่งผ่านสงครามโลกครั้งที่ 2 มาอย่างบอบช้ำ หากแต่การแข่งขันสะสมระเบิดนิวเคลียร์ กลับเกิดขึ้นในช่วงเวลาต่อมา และมีที่กันว่าสงครามระเบิดนิวเคลียร์อาจจะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ²⁰³ เรื่องดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ผู้คนทั่วไปต่างอดไม่ได้ที่จะรู้สึกหวั่นวิตกถึงชะตากรรมของตัวเองรวมทั้งผู้ประพันธ์ผู้อยู่ร่วมในเหตุการณ์ ผู้ประพันธ์ทำให้เห็นว่าใครจะเป็นผู้โชคร้ายตกเป็นเหยื่อระเบิด ถ้า

²⁰⁰ สงครามเย็นเป็นการต่อสู้อาศัยปัจจัยหลากหลายที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทั้งบุคลิกภาพของผู้นำชาติมหาอำนาจหลัก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางทหาร และการแทรกแซงของประเทศมหาอำนาจในวิกฤติการณ์ในภูมิภาคต่างๆ จาก ริ้ระ นุชเปี่ยม, *การเมืองโลกสมัยใหม่* (กรุงเทพฯ: เอกสารชุดครรลองไทย ลำดับ 2 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์, 1998), หน้า 70-72.

²⁰¹ นันทนา กบิลกาญจน์, *ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโลกสมัยใหม่* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, 2546), หน้า 59.

²⁰² Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 93.

²⁰³ สถานการณ์ทางด้านระเบิดนิวเคลียร์ตึงเครียดสุดขีดครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1962 เมื่ออดีตสหภาพรัสเซียติดตั้งขีปนาวุธที่คิวบา ทำให้สหรัฐอเมริกายื่นคำขาดให้เลิกทำ ครุสซอฟ ผู้นำอดีตสหภาพรัสเซียในขณะนั้น รับผิดชอบต่อขีปนาวุธออกทันที และครุสซอฟก็ต้องยอมทำตาม จาก นันทนา กบิลกาญจน์, *ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโลกสมัยใหม่*, หน้า 59.

ไม่ใช่ประชากรโลกผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งระหว่างมหาอำนาจทั้ง 2 ประเทศนั้นเลย

สงครามเย็นในนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างขั้วอำนาจสองขั้วอันอาจนำไปสู่ความรุนแรง ผู้คนต่างก็ไม่มั่นใจว่าสิทธิและเสรีภาพในการมีชีวิตรอดว่าจะยังมีอยู่อีกหรือไม่ หากสงครามระเบิดนิวเคลียร์เกิดขึ้นมาจริงๆ ความรุนแรงขัดกับแนวคิดของอินเดียที่ยึดมั่นในอหิงสา หรือการไม่ใช้ความรุนแรงมาโดยตลอดนับตั้งแต่การต่อสู้เพื่อเอกราช นโยบาย 'ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด' หรือตำแหน่ง "โลกที่ 3" ของเนห์รูจึงเกิดขึ้นเพื่อให้ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการมีสันติภาพ และทำให้รู้ว่าอย่างน้อยโลกก็มีทางเลือกอันจะนำไปสู่ความสงบสุข

นโยบายดังกล่าวปรากฏในเรื่อง *This Time of Morning* ดังที่ในเรื่องมีคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีกล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะการอยู่อย่างสงบและการเป็นกลางท่ามกลางความวุ่นวายอันเนื่องมาจากการเผชิญหน้าระหว่างมหาอำนาจทั้ง 2 ประเทศ คำปราศรัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นตำแหน่งของ "โลกที่ 3" ว่าไม่ขออยู่ฝ่ายใดเลย หรือนโยบายไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดของอินเดีย

"What does the independence mean?" he asked. "basically it means foreign relations, because to the extent that another country influences your foreign policy or tells you what to do, you are not independent. At least this is how we look at it. What is our interest in world affairs? Our main stake is peace"²⁰⁴

นอกจากความต้องการสันติภาพให้เกิดในโลกแล้ว ผู้ประพันธ์ยังเสนอเห็นว่าเหตุผลส่วนหนึ่งที่อินเดียประกาศนโยบายไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด เนื่องจากการกระทำของมหาอำนาจทั้ง 2 ประเทศที่ต่างทำเรื่องไม่เหมาะสมโดยเฉพาะการสะสมระเบิดนิวเคลียร์ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ผ่านสายตาของนิลตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* เมื่อตอนที่นิลมองตัวอาคารของสถานทูตทั้งสอง แล้วเขาก็วิจารณ์ตัวอาคารผ่านสายตาสถาปนิกอย่างเขาออกมาว่า ถึงรูปร่างตัวอาคารสถานทูตทั้ง 2 แห่งจะมีขนาดใหญ่โตมโหฬารก็จริง เขาเห็นว่ามันก็ยังมียารละเอียดยึดติดกันภายใน

²⁰⁴Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 51.

อาคารบางอย่างที่ดูไม่เหมาะสม²⁰⁵ เช่นเดียวกันกับสถานการณ์สงครามเย็นระหว่างทั้งสองมหาอำนาจ แม้ทั้งคู่จะมีอำนาจก็จริง แต่พวกเขากลับแข่งเร่งสะสมอาวุธนิวเคลียร์เพื่อข่มขู่กันและกันซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ทั่วโลกต่างตำหนิ เนื่องจากสงครามจิตวิทยาที่เริ่มต้นจากประเทศเพียง 2 ประเทศอาจจะขยายตัวกลายเป็นสงครามโลกที่ 3 ที่ประเทศทั่วทั้งโลกต่างได้รับผลกระทบในไม่ช้า

นอกจากจะกล่าวถึงนโยบายไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ผู้ประพันธ์ยังบรรยายความเป็นไปภายในที่ประชุมสหประชาชาติในช่วงเวลาเดียวกันตามประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ที่เคยเป็นตัวแทนในที่ประชุมแห่งนั้น ดังที่จะเห็นได้จากตอนหนึ่งที่ผู้ประพันธ์บรรยายถึงการวางตัวของอินเดียในที่ประชุมว่า อินเดียจำเป็นต้องระมัดระวังในการตัดสินใจประเด็นต่างๆ ตลอดเวลา ต้องรักษาอาการสงบและความเป็นกลาง ไม่อาจตัดสินใจอะไรด้วยความรีบเร่งและด้วยคำพูดของผู้อื่น

[...] It was an exercise in restraint to listen and remain calm, to stand at times on the verge of a volcano and not be stung by its hot ash, to be called unrealistic and yet watch the inexorable processes of history bring more and more of the newly independent world into this way of thinking.²⁰⁶

นโยบายไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดนับเป็นนโยบายหนึ่งของยวาทระลาล เนห์รูที่ได้รับความสำเร็จ เพราะนโยบายนี้ไม่ได้เป็นที่ยอมรับแต่ในประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประเทศอื่นๆ ที่รับเอานโยบายนี้ไปใช้ด้วย

การเขียนนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลนอกจากจะทำให้เห็นบรรยากาศการเมืองอินเดียและโลกในเวลานั้นแล้ว ยังทำให้เห็นว่าซาห์คัลเลือกการใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างตรงไปตรงมา ไม่ได้เข้าข้างนักการเมืองคนใดเป็นพิเศษ เพราะถึงแม้ว่านายกฯ ในเรื่องคือยวาทระลาล เนห์รูหรือลุงของเธอ แต่ซาห์คัลก็พยายามกล่าวถึงการเป็นนายกรัฐมนตรีของเนห์รูหลายๆ ด้าน ทั้งความสามารถในการปกครอง การบริหาร ในเวลาเดียวกันเธอก็กล่าวถึงปัญหามากมายที่เกิดขึ้นในกระทรวงและรัฐซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานของลุงเธอเช่นกัน การใช้ตัวละครซึ่งเป็นญาติของเธอผู้ดำรงตำแหน่งนักการเมืองในทุกแห่งทุกมุมจึงอาจกล่าวได้ว่าซาห์คัลพยายามใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์อย่างตรงไปตรงมาและไม่ได้ใช้ข้อมูลเพื่อการสร้างแต่ภาพในแง่ดีให้กับ

²⁰⁵ Ibid., p. 95.

²⁰⁶ Ibid., p. 13.

เนहरूมีศักดิ์เป็นญาติของเธอแต่อย่างไร ลักษณะการเขียนนวนิยายดังกล่าวยังปรากฏให้เห็นในเรื่อง *Rich Like Us* ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับนักการเมืองที่มีศักดิ์เป็นพี่ของเธออีกคนหนึ่ง และนักการเมืองคนนั้นได้แก่นางอินทรี คานธี นายกรัฐมนตรีคนที่ 3 ของอินเดีย

อินเดียในช่วงที่อินทรี คานธีเป็นนายกรัฐมนตรี

นวนิยายเรื่อง *Rich Like Us* ดำเนินเรื่องราวโดยมีเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงที่นางอินทรี คานธีเป็นนายกรัฐมนตรีเป็นภูมิหลังของเรื่อง ผู้ประพันธ์ได้ใช้ทั้งข้อมูลและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อบันทึกและจำลองเหตุการณ์และความรู้สึกของผู้คนในสังคมรวมทั้งกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว อันแสดงให้เห็นว่าภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรวดเร็ว ผู้คนต่างก็มีปฏิกิริยาแตกต่างกันออกไป

หากก่อนหน้าที่จะถึงเหตุการณ์สำคัญดังกล่าว ผู้ประพันธ์บรรยายให้เห็นสภาพบ้านเมืองทั่วไปก่อนที่นางอินทรี คานธีจะประกาศภาวะฉุกเฉิน ดังที่โชนลิตัวละครหญิงได้บรรยายไว้ในเรื่อง *Rich Like Us* ว่าหลังจากช่วงนายกรัฐมนตรีศาสตร์²⁰⁷ คนอินเดียก็ดูเหมือนยากจนลงยิ่งกว่าเดิม โชนลิตัวละครหญิงเมื่อก่อนเธอไม่เคยเห็นขอตานแถวที่ทำงานเธอ แต่พอมาถึงช่วงเวลานี้ เธอกลับเห็นขอตานเต็มไปหมด และเธอก็ทำอะไรไม่ได้มากนักนอกจากเดินหนีไปจากคนเหล่านี้ให้พ้นๆ และรีบขับรถกลับบ้านไป²⁰⁸ ผู้ประพันธ์ยังกล่าวถึงประเด็นนี้เพิ่มเติมว่า นับวันคนรวยกับคนจนในอินเดียก็ยิ่งแตกต่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ อินเดียสามารถผลิตสินค้าต่างๆ ได้มากมายตั้งแต่เครื่องบินรบ รถถัง ในเมืองมีตึกสูงระฟ้า แต่อินเดียก็ยังมีขอตานให้เห็นอยู่

[...] Republic Days had come and gone, with caparisoned elephants and camels, smiling school children and folk dancers, MIG-21s screaming across the sky, tanks dipping their muzzles in salute to the President, all Made in India, and so was the beggar, made before the MIG and the tanks, and still a beggar. In fact we had both new and hereditary poverty staring through the tall glass doors of five-star building. But managers, politicians and bureaucrats like me all

²⁰⁷ นายกรัฐมนตรีศาสตร์ หรือ นายลัล บาฮาดูร์ ศาสตร์ (Lal Bahadur Shastri) เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 2 ต่อจากกษัตริย์ชาห์ เนห์รู ซึ่งถึงแก่กรรมอย่างกะทันหันในปี ค.ศ. 1966 จาก สุภัทธา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 105.

²⁰⁸ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 183.

got into our cars and hurried away to our next engagement unlike Buddha who took a thornier path after the sights he saw outside his palace, and after him no one until Gandhi.²⁰⁹

นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังบรรยายถึงสังคมอินเดียภายใต้การนำของนางอินทรีรา คานธีเพิ่มเติมว่า ความยากจนก่อให้เกิดแรงกดดันภายในสังคม เกิดการประท้วง ตำรวจออกมากลางถนนเพื่อยับยั้งกลุ่มผู้ชุมนุมด้วยกระบองและแก๊สน้ำตา เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้โซนิลมองเห็นว่าระบบประชาธิปไตยที่เนहरूได้วางรูปแบบไว้มีปัญหาอย่างรุนแรง²¹⁰

ทั้งโซนิลและบิดาของเธอที่ต่างเป็นข้าราชการเหมือนกันเห็นว่า คนอินเดียตกอยู่ในที่นั่งลำบากมาก่อนหน้านี้แล้ว นับตั้งแต่การออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารเพื่อธนาคารพาณิชย์ทั้ง 14 แห่งมาเป็นของรัฐ นโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่ประกาศใช้จริงในสมัยที่นางอินทรีรา คานธีเป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อปี ค.ศ. 1969²¹¹ ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัตินี้ในความเข้าใจของประชาชนทั่วไปเข้าใจว่า กฎหมายฉบับนี้จะช่วยให้เครดิตแก่ประชาชนในการยืมเงินจากธนาคาร ดังที่วิดิวัลละครจากเรื่อง *Rich Like Us* ซึ่งเป็นเพื่อนเก่าของโซนิลและทำงานให้กับรัฐบาลได้พูดต่อหน้ากลุ่มคนขับแท็กซี่ว่า บรรดาคนขับแท็กซี่จะได้กู้เงินด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำที่สุด ถ้าพวกเขาสนับสนุนพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารฉบับดังกล่าว²¹² หากคนขับรถแท็กซี่เหล่านั้นไม่รู้จุดประสงค์แอบแฝงมากับการสัญญานั้นว่า มันคือการพยายามชักจูงใจประชาชนให้เป็นฐานเสียงให้กับนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล

การประกาศพระราชบัญญัติฉบับนั้นและการได้ฟังคำที่วิดิวัลพูดกับคนขับแท็กซี่ทำให้บิดาของโซนิลที่ยืนฟังอยู่ถึงกับสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น คณะรัฐบาล คณะรัฐมนตรี รัฐ ท้องถิ่น และอินเดียตอนนี้คืออะไร นางคานธีได้ผูกขาดอินเดียไว้กับเธอแล้วหรือไม่²¹³ ในเหตุการณ์เดียวกันผู้ประพันธ์ยังกล่าวถึงเหตุการณ์ที่นายกรัฐมนตรีหรือ “มาตาม” ว่าจ้างให้ประชาชนชาวอินเดียออกมาเดินขบวนเพื่อสนับสนุนพระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคาร หลังจากนั้นทั้งทนายและผู้พิพากษา

²⁰⁹ Ibid., p. 188.

²¹⁰ Ibid.

²¹¹ สุภัทรา วรรณพิน, *ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้*, หน้า 106.

²¹² Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, pp. 190-191.

²¹³ Ibid., p. 191.

ตามมาสรรเสริญการกระทำของมาตาม เพราะกลัวว่าตนเองอาจจะไม่ได้รับผลประโยชน์ในส่วน
ของตัวอีกต่อไป ถ้าไม่ยอมเห็นด้วยกับการกระทำของมาตาม

But who was going to disallow it when rallies to hail the Supremo began to be held by the Supremo herself at the roundabout outside her own house, the Supremo's rally being the first compulsory stop on any bus route, and all roads leading to the rally. Very soon, lawyers and judges, carried away by the popular upsurge hailing bank nationalization, joined the frolic at the roundabout with roses in their fits which they were careful to deliver personally to a close aid of the Supremo before going to their chambers to make sure that fundamental rights didn't get in the way of socio-economic justice.²¹⁴

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้บิดาของโชนลิถึงกับรู้สึกหมดความหวังกับสภาพบ้านเมืองที่กำลัง
เป็นอยู่ เขาไม่แน่ใจว่าการปกครองที่มีอยู่ทุกวันนี้คือประชาธิปไตย และรู้สึกว่ามันเป็นความรู้สึก
รับผิดชอบของชาวอินเดียที่จะต้องมีการปกครองเช่นนี้หลังได้รับเอกราช²¹⁵ เหตุการณ์ในนวนิยายที่
ได้ยกมาแสดงให้เห็นว่า ในช่วงเวลานั้นคงจะมีชาวอินเดียอยู่เป็นจำนวนมากที่รู้สึกไม่มั่นใจต่อ
ระบบการปกครองของตัวเอง เพราะถ้าหากอินเดียปกครองด้วยประชาธิปไตยจริง แล้วทำไมต้องมี
การจ้างประชาชนเพื่อสนับสนุนกฎหมาย ทำไมเหล่าชนชั้นสูงเช่นทนายหรือผู้พิพากษาต้องแสดง
ความนอบน้อมต่อนายกรัฐมนตรี ประชาธิปไตยที่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มในสังคม
ไม่น่าจะเป็นสิ่งที่เรียกว่าประชาธิปไตยได้

หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการธนาคารอีก 6 ปี ผู้ประพันธ์ใช้
เหตุการณ์ประกาศภาวะฉุกเฉินที่เธอได้เป็นพยานรู้เห็นเหตุการณ์นั้นในนวนิยายของเธอเพื่อเป็น
ทั้งภูมิหลังของเรื่อง จุดเปลี่ยนแปลงของเรื่อง และเพื่อบรรยายสภาพการเมืองและสังคมอินเดีย
รวมทั้งความรู้สึกของประชาชนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ดังในตอนที่รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน
โชนลิตัวละครหญิงจึงเดินเข้าไปหาบิดาในห้องเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนในฐานะประชาชนในสังคม
อินเดียภายหลังการประกาศภาวะฉุกเฉิน สำหรับบิดาของโชนลิ เขารู้สึกว่าเขาแทบจะนึกไม่ถึงด้วย
ซ้ำว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้ ประชาชนรู้สึกว่าตัวเองกลายเป็นคนเล็กแคระเกร็นที่ไม่สามารถ
กระทำการใดๆ ได้

²¹⁴Ibid., pp. 191-192.

²¹⁵Ibid., p. 191.

"Did you ever think such a think could happen in India?" and he replied, "No, never." In the hour or so since the radio had told us about the declaration of an emergency, our voices had automatically sunk to whispers. In Nazi German, Papa said, people used to muffle their telephones with blankets as a precaution against listening devices, but now technology was far, far beyond such precautions. For good or evil we were dwarfed and midgeted by it. There was nothing anyone could do now, no barricades, no open defiance, that could not be wiped out in minutes by the armour of a modern state, or controlled but its invisible armour of surveillance.²¹⁶

เมื่อมีการประกาศภาวะฉุกเฉิน ผู้ประพันธ์บรรยายให้เห็นถึงความหวาดหวั่นของประชาชนต่อสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น นอกจากจะทำให้ชาวอินเดียรู้สึกว่าตัวเองแคะแกร็น ยังทำให้พวกเขาพูดจาเบาๆ แบบกระซิบกระซาบ เพราะกลัวว่าเรื่องที่ตนเองพูดอาจจะถึงหูใครและตัวเองอาจจะลำบาก การประกาศภาวะฉุกเฉินยังทำให้เกิดความเจ็บระหว่งบุคคล ทั้งนี้ไม่ใช่เพื่อแสดงถึงการยอมแพ้ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หากแต่เจ็บเพราะกำลังเสียใจเศร้าสลดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังเช่นปฏิกิริยาของบิดาของโชนลิที่เขาแต้เง้งเงียงงั้น รู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เขารู้สึกว่าทุกอย่างที่เคยต่อสู้กันมาเพื่ออิสรภาพคือการเสียเปล่า เมื่อประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การถูกครอบงำอีกครั้ง ทุกสิ่งทุกอย่างโดยเฉพาะชีวิตของใครหลายต่อหลายคนทีพลีชีพระหว่างการเรียกร้องเอกราชและการทุ่มเทกำลังใจและกายเพื่อชาติและประชาชนของมหาตมะ คานธีต้องเสียเปล่า และประชาชนต้องกลับไปสู่การตกอยู่ภายใต้การควบคุมเช่นเวลาแห่งการปกครองโดยเจ้าอาณานิคมอีกครั้ง²¹⁷

เมื่ออดีตล่มสลาย สิ่งที่คนรุ่นเก่าทำได้คือการตายไปพร้อมกับความทรงจำและความเจ็บปวดที่ต้องถูกคนรุ่นใหม่หักหลัง เช่นเดียวกับที่บิดาของโชนลิด่วนเสียชีวิตและปล่อยให้โชนลิและครอบครัวต้องเผชิญหน้ากับภาวะฉุกเฉินและผลกระทบของมันตามลำพัง ก่อนหน้านั้นโชนลิเคยได้ยินมาจากคนอื่นว่าการอยู่ภายใต้ภาวะฉุกเฉินทำให้ผู้คนเป็นอย่างไร เพียงหนึ่งเดือนทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายใต้ความเจ็บเริ่มที่จะระเบิดตัวเองออกมา รวมทั้งความจริงที่ค่อยๆ เปิดเผยตัวตนออกมาให้เห็น แต่ 18 เดือนหลังจากนี้ที่รัฐบาลอินเดียปิดหูปิดตาประชาชนด้วยการควบคุมเนื้อหา

²¹⁶ Ibid., p. 197.

²¹⁷ Ibid., p. 198.

ของสื่อประเภทต่างๆ 18 เดือนดังกล่าวเป็นช่วงเวลาหนึ่งที่ถือกันว่ามีตมมมากที่สุด
ประวัติศาสตร์การเมืองอินเดีย

[...] I have heard from people who have lived under it all their lives that
censorship really does kill and bury curiosity [...] But one month just long
enough for an artificial silence to start exploding. The fact it is trying to conceal
shriek out to be noticed.²¹⁸

ในประวัติศาสตร์อธิบายถึงเหตุการณ์การประกาศภาวะฉุกเฉินโดยนายกรัฐมนตรีอินทรา
คานธีไว้ว่า หลังจากที่ศาลสูงสุดแห่งเมืองอัลลาฮาบาดตัดสินว่านางกระทำคามผิดกฎหมาย
เลือกตั้ง โดยอนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐนำเครื่องขยายเสียงและรถยนต์ของรัฐบาลออกช่วยเหลือใน
การหาเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งในปี ค.ศ. 1971 ศาลตัดสินให้นางพ้นจากการเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และห้ามไม่ให้ดำรงตำแหน่งใดๆ เป็นเวลา 6 ปี ฝ่ายตรงข้ามในรัฐสภาจึง
อ้างคำตัดสินดังกล่าวให้นางลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อีกทั้งในสังคมอินเดียยังเกิดความ
สับสน การปะทะกันระหว่างตำรวจและประชาชนตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะในวันที่ 6 มีนาคม
ค.ศ. 1975 ที่มีการเดินขบวนของประชาชนครั้งใหญ่โดยมีขยประกาศ นรยันและพรรคฝ่ายค้าน
เป็นผู้นำ²¹⁹ แทนที่จะลาออกตามคำตัดสินของศาล นางอินทรา กลับเข้าพบนาย Fakhruddin Alid
Ahmed ประธานาธิบดีอินเดียในเวลานั้นเพื่อยื่นคำขอประกาศภาวะฉุกเฉิน²²⁰ และประเทศอินเดีย
ตกอยู่ภายใต้ภาวะฉุกเฉินนับตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1975 เป็นต้นมา การประกาศภาวะ
ฉุกเฉินครั้งนี้กินเวลา 18 เดือน ก่อนที่จะยกเลิกในปี ค.ศ. 1977

การประกาศภาวะฉุกเฉินดังกล่าวทำให้คนกลุ่มหนึ่งได้รับประโยชน์โดยเฉพาะนักการเมือง
และนักธุรกิจ ในขณะที่ประชาชนชาวอินเดียได้เป็นแต่ผู้เสียประโยชน์และถูกทำร้ายจากเหตุการณ์
ดังกล่าว ดังที่ผู้ประพันธ์ได้เล่าถึงชีวิตของโซนิลหลังการการประกาศภาวะฉุกเฉิน โซนิลตัดสินใจ
ทำงานต่อที่กระทรวงอุตสาหกรรม ทว่าสถานการณ์ในกระทรวงทำให้เธอรู้ว่ามีหลายสิ่งหลายอย่าง
เปลี่ยนแปลงไป ในฐานะข้าราชการคนหนึ่งโซนิลกล่าวว่า ครั้งหนึ่งเธอเคยคิดว่า "ข้าราชการ"

²¹⁸Ibid., p. 21.

²¹⁹Nayantara Sahgal, *Indira Gandhi: Her Road to Power*, p. 140 and สุภัทรา วรรณพิน,
ประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ปัจจุบันในเอเชียใต้, หน้า 108.

²²⁰"The Indian Emergency of 1975-77," [Online], Available from:
<http://venus.unive.it/asiamed/eventi/schede/emergency.html> [2005, November 25]

ทำงานเป็นไทไม่ขึ้นกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือเข้าข้างฝ่ายไหน ไม่มีความเกี่ยวข้องกับนักการเมือง เหล่าข้าราชการต่างทำงานด้วยความภาคภูมิใจเพราะพวกเขาคือผู้สืบทอดจากกลุ่มข้าราชการอินเดียที่ได้เข้าทำงานตั้งแต่สมัยช่วงก่อนได้รับเอกราช²²¹ แต่ความภาคภูมิใจเหล่านั้นจางหายไป เมื่อโชนลิพบว่าข้าราชการกับนักการเมืองต่างมีความเกี่ยวข้องกันจนแยกออกจากกันไม่ออก นักการเมืองมีอิทธิพลเหนือการทำงานของข้าราชการ ดังที่โชนลิกกล่าวถึงเหตุการณ์นี้ไว้

[...] Where had the tradition we were trying to build gone wrong? The distance between politics and the service had become so badly blurred over the last few years it had all but disappeared. The two sides were hopelessly mixed, with politicians meddling in administration²²²

ดังนั้นเมื่อรัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน ข้าราชการต้องทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นเหมือนคนตาบอด ต่างไม่ยอมพูดคุยระหว่างข้าราชการด้วยกัน เพราะไม่อยากก่อปัญหาให้กับตัวเอง ผู้ประพันธ์ได้เปรียบเทียบการทำงานของข้าราชการช่วงนั้นเอาไว้ว่าเหมือนพวกเขาทำงานอยู่ในมหกรรมการ หลอกหลวงและปิดบังความจริงจากประชาชนครั้งใหญ่ โดยเฉพาะความจริงเกี่ยวกับการพยายาม สร้างระบบการปกครองอินเดียแบบครอบครัวเดียว นามสกุลเดียวให้มีอำนาจตลอดไป

[...] pretending the Emergency was an emergency, when civil servants should know what a real emergency is? They've dealt with all kinds, partition, famine, war, refugees on a scale so monumental it made refugees of all disasters till then and many after look like minor migrations. We knew there's no emergency. If it had been, the priorities would have been quite different. We were all taking part in a thinly disguised masquerade, preparing the stage for family rule. And we were involved. And we were involved in a conspiracy of silence which is why we were careful not to do more than say hello when we passed each other in the building, and not talk about our work after hours, which mad after-hours sessions very silent indeed. No one wanted trouble. So long as

²²¹Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 22.

²²²Ibid., p. 23.

it didn't touch us, we played along, pretending the Empress' new clothes were beautiful.²²³

ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงความยากลำบากในการทำงานของข้าราชการในเวลานั้นผ่านโซนลิที่รับตำแหน่งเป็นข้าราชการที่คอยดูแลการขอตั้งกิจการอุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศ เมื่อประเทศอยู่ภายใต้การประกาศภาวะฉุกเฉิน รูปแบบการทำงานเปลี่ยนแปลงไปจนเธอลำบากใจที่จะยึดระเบียบเดิมของนายกรัฐมนตรีคนก่อนมากขึ้นเรื่อยๆ²²⁴ แม้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในช่วงประกาศภาวะฉุกเฉินจะได้รับการควบคุมอย่างเคร่งครัดจากรัฐบาล แต่สภาพทางการเมืองเช่นนั้นกลับเป็นโอกาสอันดีสำหรับการทำธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจจากต่างประเทศที่สามารถดำเนินได้อย่างราบรื่นแม้รัฐบาลของมาดามประกาศว่าจะยึดหลักเศรษฐกิจสังคมนิยมต่อจากบิดา แต่ทำที่และการกระทำของรัฐบาลที่สนับสนุนการจัดตั้งกิจการของต่างชาติกลับออกมาในทางกลับกัน²²⁵

สภาพการเมืองภายใต้การควบคุมนอกจากจะเป็นประโยชน์ให้แก่นักธุรกิจชาวต่างชาติแล้ว แต่ยังเป็นประโยชน์ให้กับนักการเมืองและคนในครอบครัวของนักการเมืองอินเดีย ดังในเรื่อง *Rich Like Us* ที่กล่าวถึงกรณีบุตรชายคนเล็กของมาดามทำธุรกิจนำเข้าชิ้นส่วนรถยนต์²²⁶ โดยใช้ธุรกิจนำเข้าอิตาลีบังหน้า และธุรกิจนำเข้าของบุตรชายมาดามนี้เองเป็นสาเหตุที่ทำให้กระทรวงอุตสาหกรรมเลื่อนตำแหน่งราชการของโซนลิลิงมา เพราะเธอไม่อนุญาตให้มีการทำธุรกิจนำเข้าอิตาลีดังกล่าว การถูกลดตำแหน่งทำให้โซนลิได้ตระหนักว่าทุกชีวิตภายใต้การประกาศภาวะฉุกเฉินได้รับผลกระทบเหมือนกันหมด และทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมจะไม่มีความเป็นธรรมหรือความชัดเจนอีกแล้ว ทุกอย่างมีเงื่อนไขและมีเจตนาไม่คืนอกแผลงอยู่เสมอ²²⁷

²²³ Ibid., p. 24.

²²⁴ Ibid., pp. 25-26.

²²⁵ Ibid., pp. 3-4.

²²⁶ ธุรกิจนำเข้านี้เป็นธุรกิจที่มีการดำเนินกิจการอยู่จริงในช่วงนางอินทรีรา คานธีเป็นนายกรัฐมนตรี จัดตั้งโดยนายสัตยชัย คานธีหรือบุตรชายของนางอินทรีรา²²⁶ แต่เดิมรถยนต์เป็นสินค้านำเข้ามาโดยตลอด จนกระทั่งในตอนต้นทศวรรษที่ 1970 นายสัตยชัย คานธีพยายามก่อตั้งโรงงานผลิตรถยนต์ในชื่อ มูราติ (Murati) ขึ้นมา โดยมีบริษัทแม่แบบอย่างบริษัทซูซูกิ (Suzuki) จากญี่ปุ่น จุดประสงค์ในการสร้างรถก็เพื่อทำรถที่ราคาถูกและดูแลง่ายสำหรับชาวอินเดียชนชั้นกลาง ในช่วงแรกบริษัทยังไม่สามารถผลิตรถยนต์ออกมาเลยที่เดียวเพราะยังประสบกับปัญหาเกี่ยวกับต้นแบบรถยนต์ และการคอร์รัปชันต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในบริษัทซึ่งเป็นเรื่องอื้อฉาวค่อนข้างมากในช่วงเวลานั้น จาก "Murati," [Online], Available from: http://en.wikipedia.org/wiki/Murati_Udyog [2006, February 10]

²²⁷ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 26.

ผู้ประพันธ์บรรยายความรู้สึกของข้าราชการที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศภาวะฉุกเฉินผ่านตัวละครอย่างโซนิลว่า แม้เธอจะไม่ได้ถูกตบตี ทำร้าย หรือจับกุมเหมือนคนอื่นๆ แต่เธอก็ถูกระบบราชการทำร้ายและทรยศอยู่ดี ทั้งที่เธอเคยทำแต่ความถูกต้องและยึดระเบียบในการทำงานมาตลอด เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เธอกลายเป็นคนไม่มีความรู้สึกไปชั่วขณะ ดังที่โซนิลได้บรรยายถึงความรู้สึกนี้ไว้

[...] I had been demoted, punished and humiliated, and I had no inkling why [...] The alienness of what had just happened , the midnight knock at midday, for no reason I could understand, paralyzed me, until I realized that nothing new or shattering had happened after all. No malign fate had simply caught up with me²²⁸

หลังจากโซนิลล้มป่วยลงกะทันหันเพราะตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามแม้จะรู้สึกเจ็บปวดจากการเลื่อนตำแหน่ง แต่เธอก็ไม่รับยอมโง่งเป็นตำแหน่งต่ำลงมาจากตำแหน่งเดิมที่กระทรวงมอบให้กับเธอ เธอตัดสินใจลาออกและการตัดสินใจนั้นทำให้รู้สึกเธอดีขึ้นเพราะเธอจะไม่ต้องเป็นส่วนหนึ่งของการประกาศภาวะฉุกเฉินที่ผู้นำคดโกง และเห็นแก่พวกพ้องและญาติของตนเอง²²⁹

ในขณะที่ผู้ประพันธ์แสดงให้เห็นว่าข้าราชการต่างรู้สึกกล้าก๊วตที่ต้องทำงานภายใต้การประกาศภาวะฉุกเฉิน แต่ในช่วงเวลาเดียวกันนักการเมืองกลับรู้สึกไปในอีกทางเพราะพวกเขาต่างได้รับผลประโยชน์กันทั่วหน้า โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี ดังในเรื่อง *Rich Like us* ที่กล่าวถึงชาวลีอี่มาตามพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งการกระทำนี้โซนิลได้วิจารณ์เอาไว้ว่า มาตามทำเช่นนั้นเหมือนกับเพื่อที่นางจะสามารถปกครองประเทศไปตลอดชีวิต²³⁰ ชาวลีอี่เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีข้อมูลทางประวัติศาสตร์อยู่จริงที่ว่าในช่วงประกาศภาวะฉุกเฉินมีความพยายามของนายกรัฐมนตรีที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

²²⁸ Ibid., pp. 27-18.

²²⁹ Ibid., p. 32.

²³⁰ Ibid., pp. 83-84.

ครั้งหนึ่งนางแก้ไขกฎหมายเพื่อทำให้นางพันช้อหาโงการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 1971 และทำให้นางมีอำนาจจับกุมนักการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามเป็นจำนวนมาก²³¹

นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังกล่าวถึงการใช้บุคคลในครอบครัวของนักการเมืองได้ผลประโยชน์ร่วมจากการประกาศใช้ภาวะฉุกเฉินนี้ ดังที่ในเรื่อง *Rich Like Us* ซาร์คัลไม่ได้กล่าวถึงแต่การที่บุตรชายของนายกรัฐมนตรียุบยิมอำนาจของมารดาเพื่อทำธุรกิจแบบผิดกฎหมายได้เท่านั้น แต่บุตรชายของมาตามยังใช้อำนาจเดิมเพื่อปลดบุคคลต่างๆ ออกจากตำแหน่งโดยเฉพาะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่มักเขียนข่าวในด้านลบเกี่ยวกับตนเอง²³² รวมทั้งนักการเมืองเองที่ได้รับผลประโยชน์ในการฉ้อโกงเช่นกัน ดังที่ รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมที่พยายามกล่าวว่าการประกาศภาวะฉุกเฉินจะทำให้รัฐบาลสามารถช่วยเหลือภาคสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะคนจน คนอ่อนแอ และคนที่ถูกกดขี่ รัฐมนตรีคนเดิมยังเชื่อว่าผู้นำประเทศจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในสังคมและการเมืองครั้งใหญ่ในภายภาคหน้า²³³ ในเวลาเดียวกันผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้วภายใต้คำพูดสวยงามของรัฐมนตรีผู้นี้ชุกซ่อนความไม่ชอบมาพากลบางอย่างอยู่ จากบทสนทนาระหว่างโรสและไซนลเกี่ยวกับรัฐมนตรีคนดังกล่าว ทำให้ทราบว่าแม้แต่ตัวรัฐมนตรีเองก็ได้รับผลประโยชน์จากการประกาศภาวะฉุกเฉินนี้เช่นกัน ดังที่มีข่าวลือว่าเขาฝากเงินไว้เป็นจำนวนมากไว้กับน้องสะใภ้ของตนเอง²³⁴

เรื่องราวในอดีตที่ผู้ประพันธ์นำเสนอทั้งหมดได้ทำให้เห็นสภาพการเมืองในช่วงที่มีการประกาศภาวะฉุกเฉิน การประกาศภาวะฉุกเฉินเปรียบเสมือนการเริ่มต้นครั้งใหม่ หากการเริ่มต้นครั้งนี้ไม่ใช่ 'จุดเริ่มต้น' อย่างในเรื่อง *This Time of Morning* อีกแล้ว เพราะจุดเริ่มต้นในเรื่อง *This Time of Morning* เป็นจุดเริ่มต้นภายใต้อิสรภาพและอำนาจในการปกครองประเทศหลังจากที่รอคอยและต่อสู้เพื่อที่จะได้มา แต่จุดเริ่มต้นในเรื่อง *Rich Like Us* เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ประชาชนกลับมาอยู่ภายใต้การปกครองแบบเบ็ดเสร็จอีกครั้งด้วยการประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยทั้งที่ประชาชนที่เคยร่วมต่อสู้เอกราชด้วยกันมายังไม่มีโอกาสอ้างสิทธิเพื่อแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวของผู้นำทางการเมืองเสียด้วยซ้ำ

²³¹"The Emergency Administration," [Online], Available from:

[http://en.wikipedia.org/wiki/Indian_Emergency_\(1975_-_77\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Indian_Emergency_(1975_-_77)) [2006, November 25]

²³²Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, pp. 100-101.

²³³Ibid., p. 49.

²³⁴Ibid., p. 50.

การประกาศภาวะฉุกเฉินในนวนิยายของนายนันตารา ซาห์คัลทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ได้เลือกข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อทำให้เห็นสภาพทางการเมืองในช่วงนั้นให้มากที่สุดว่าเป็นเช่นไร เกิดความไม่ถูกต้องทางการเมืองอย่างไรบ้าง โดยไม่ได้คำนึงว่าเรื่องที่เขียนถึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับญาติฝ่ายมารดาของตนเอง หากแต่เรื่องราวเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อคนทุกชนชั้นทำให้ผู้ประพันธ์ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงไม่เขียนถึงได้ เหตุการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ช่วงที่ยวหาระลาล เนห์รูปกครองมาจนถึงช่วงที่อินทิรา คานธีปกครองจากในเรื่อง *This Time of Morning* จนถึงเรื่อง *Rich Like Us* แสดงให้เห็นว่าในแต่ละขั้นตอนในการเมืองอินเดียหลังได้รับเอกราช มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอภายใต้ผู้ปกครองที่เปลี่ยนไปรุ่นแล้วรุ่นเล่า หากในขณะเดียวกันผู้ประพันธ์ได้เสนอว่าการมีสติปัญญา คุณธรรมและความอดทนจะนำชาวอินเดียที่ถูกกดขี่และถูกเอารัดเอาเปรียบผ่านวิกฤติเหล่านี้ไปได้

แนวคิดของคานธีกับการเมืองและสังคมในยุคหลังได้รับเอกราช

แม้ว่ามหาตมะ คานธีจะเสียชีวิตจากการวิสามัญฆาตกรรมเมื่อปี ค.ศ. 1948 ภายหลังจากที่ได้รับเอกราชเพียง 1 ปี แต่คำพูดที่เขาเคยกล่าว หรือหนังสือที่เขาประพันธ์ทิ้งไว้ รวมทั้งแนวคิดและปรัชญาเกี่ยวกับแนวคิดของคานธีที่ยังมีผู้นำมากกล่าวถึงหรือถกเถียงกันในปัจจุบัน ทั้งเรื่องเกี่ยวกับอารยธรรมสมัยใหม่ ประเด็นเกี่ยวกับมนุษย์ เช่นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม และมนุษย์กับธรรมชาติ ความคิดของเขาเกี่ยวกับสถาบันทางการเมืองและสังคม²³⁵ เศษส่วนของคานธีเหมือนจะเป็นส่วนหนึ่งในประวัติศาสตร์ทางการเมืองทั้งก่อนและหลังได้รับเอกราชจนไม่อาจลบเลือนไปจากความทรงจำของผู้คนได้ ดังในบทสนทนาที่ชีวัน (Jeevan) นักข่าวที่กล่าวกับราเกศไว้ในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning*

"People rally to an idea," he went on. "Gandhiji understood this. He used salt and khadi. He himself was a symbol. All we have now is speeches."²³⁶

การเสียสละตนเองต่อการเมืองของคานธีในช่วงเรียกร้องเอกราชนับว่าเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญให้กับคนรุ่นต่อไปในการที่จะมาเป็นนักเมืองและข้าราชการ ดังตัวละครเช่น รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมในนวนิยายเรื่อง *Rich Like Us* ที่มีคานธีเป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน

²³⁵Ramashray Roy, *Self and Society: A Study in Gandhian Thought* (New Delhi; Sage Publication, 1915), p. 36.

²³⁶Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 124.

และการดำเนินชีวิต²³⁷ คานธียังเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้คนทั่วไปในสังคมในการดำเนินชีวิต ยึดมั่นในการทำมาหากินดี เช่น กคิ (Kashi) ตัวละครจาก *Rich Like Us* เหมือนกัน เขาดูแลครอบครัวและหาเลี้ยงชีพด้วยกิจการขายเครื่องสุขภัณฑ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากคานธีผู้รณรงค์ความเท่าเทียมในสังคม จากแต่เดิมที่ชนชั้นจัณฑาลจำต้องรับหน้าที่เป็นผู้ดูแลทำความสะอาดสุขา เก็บกวาดสิ่งสกปรกที่คนอื่นทำละอะเอาไว้ แต่คานธีกลับมองว่าสิ่งเหล่านี้คนอื่นเสียไม่ว่าชนชั้นไหนสามารถทำเองได้ เขาเรียกร้องให้ชาวอินเดียทุกคนใช้ห้องน้ำและทำความสะอาดด้วยตัวของพวกเขาเอง²³⁸

คานธียังเปรียบดั่งสัญลักษณ์ สามารถเชื่อมโยงกับประเด็นต่างๆ ในการเมืองและสังคมอินเดีย เช่น เมื่อกล่าวถึงการต่อสู้ ทุกคนมักนึกถึงการต่อสู้แบบไม่ใช้กำลัง การต่อต้านแบบดื้อเฟ่ง และเมื่อกล่าวถึงสังคมอินเดีย คานธีมักเชื่อมโยงกับโครงการเพื่อสังคมต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาระดับหมู่บ้านหรือเพื่อสร้างอัตลักษณ์และความเข้มแข็งให้กับคนในชาติ เช่น การรณรงค์ใช้สินค้าอินเดีย คำว่าบาตรสินค้าจากต่างประเทศ โครงการทอผ้าชาติและอุตสาหกรรมชนบทที่ดำเนินควบคู่กันไป รวมทั้งการล้มเลิกระบอบการเหยียดหยามวรรณะต่ำต้อย โครงการอนามัยหมู่บ้าน ในทำนองเดียวคานธีเป็นผู้จัดตั้งโครงการรณรงค์เผยแพร่ภาษาฮินดีเป็นภาษากลางของชาติ²³⁹ จากความพยายามในการริเริ่มทำโครงการต่างๆ เพื่อสังคม โดยเฉพาะคนชนชั้นด้อยในสังคมอินเดีย คานธีมักจะได้รับการยกย่องว่าเป็นนักบุญของชาวอินเดีย แต่ทว่าสำหรับไกลาสตัวละครจากนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ที่เคารพและนับถือคานธีเป็นอันมาก กลับไม่ได้มองคานธีในลักษณะเหนือมนุษย์ธรรมดาเช่นนั้น ไกลาสมองว่าท่านเป็นเพียงคนธรรมดา หากแต่เปี่ยมล้นไปด้วยความเพียรพยายามค้นพบความจริงเกี่ยวกับชีวิต

Gandhi had been no saint who had stood aloof from the world's struggles. He had been a human being, a man among men who had demonstrated, as men did from time to time, the glory and grandeur of human effort. He had been a pilgrim whose passion for truth had burst the bonds of

²³⁷ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 49.

²³⁸ *Ibid.*, p. 218.

²³⁹ นารายณ์ เทศาธิ, *เพื่อนฉัน คานธี*, แปลโดย เฉลิมชัย ทองสุข (กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา, 2547).

religion, refused the confines of sainthood, and had spilled over instead into the mainstream of daily life, flowing into field and farm and factory.²⁴⁰

สิ่งสำคัญที่คานธีเน้นย้ำก็คือมนุษย์ ไม่ว่าจะแก้ไขสิ่งใด ควรยึดเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง เพราะมนุษย์คือผู้ที่เผชิญกับปัญหาเหล่านั้น คานธีให้ความสำคัญกับความสมบูรณ์แบบของมนุษย์ มนุษย์จำเป็นต้องเลือกระหว่าง 2 ทาง คือ การเป็นคนดีและคนไม่ดี การเป็นมนุษย์คือการพยายามให้ไปถึงการตระหนักรู้ถึงตนเอง การค้นหาและค้นพบความจริง คานธีเห็นว่าการค้นพบนี้ไม่จำเป็นจะต้องกักขังตนเองไว้ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง แต่เป็นการค้นพบนี้สามารถกระทำได้ระหว่างก้าวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในโลกและทำตนให้เป็นประโยชน์ การกระทำนี้จะต้องไม่เป็นไปเพื่อความต้องการของตนเอง หากแต่เพื่อความ สุขความเจริญของผู้อื่น และเพื่อบรรเทาทุกข์ของผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เพราะการกระทำนั้นจะเป็นเครื่องพิสูจน์ตัวเรา ศีลธรรมจะเป็นเครื่องควบคุมให้เราไปสู่จุดหมาย ควบคุมจิตใจที่อยู่เหนือความสุข ความเจ็บปวด การยกย่องสรรเสริญ และการใส่ร้ายป้ายสี²⁴¹ อย่างไรก็ตามแนวคิดของคานธีเป็นอีกแนวความคิดความเชื่ออีกแขนงในสังคมที่อาจจะล้าสมัยไปตามกาลเวลา เพราะแนวความคิดบางอย่างใช้ไม่ได้แล้วในสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การอดกลืนห้ามตัวเองไม่ให้กระทำบางสิ่งอย่าง เช่น การปกป้องวัว และการงดเสพเมถุน ดังที่ไกลาสตัวละครจากนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* แสดงความคิดไว้

Many of his belief had been out of tune with the twentieth century. Prohibition, cow protection and sexual abstinence were the hallmarks of a monklike detachment. He had made a religion of non-violence. He had not been interested in science or industrialization, or sensitive to beauty. But his theme—the human being—had been the one common to every century. He had taught that the central consideration to any problem was the man who faced it.²⁴²

แต่กระนั้นสิ่งที่คานธีเคยทำหรือเคยกล่าวไว้กลายเป็นเครื่องมือของผู้คนในสังคมไว้สำหรับต่อรองสิ่งที่ต้องการทั่วไป การตีความสิ่งที่คานธีทิ้งไว้ให้อย่างผิดเพี้ยนไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์อาจทำให้ความหมายคุณค่าของสิ่งเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ ดังที่ในเรื่อง *This Time of Morning* มีผู้นำเอาวิธีการอดอาหารของคานธีไปใช้เพื่อประท้วงการก่อสร้างสถาบันสันติภาพที่

²⁴⁰Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p.84.

²⁴¹Ramashray Roy, *Self and Society: A Study in Gandhian Thought*, pp. 84-86.

²⁴²Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, pp. 194-195.

สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงคานธี ด้วยสายตาชาวต่างชาติอย่างนี้ล จึงอดไม่ได้ที่จะต้องถามหิราลรา (Hiralra) หัวหน้าช่างก่อสร้างว่าเหตุใดจึงต้องมีการอดอาหารประท้วงด้วย²⁴³ การอดอาหารนี้กระทำไปเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองที่ต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับพรรคตัวเอง เพื่อเรียกร้องความสนใจจากประชาชน ในขณะที่คานธีอดอาหารเพื่อต้องการชำระล้างกิเลสของตนเองและเพื่อประท้วงต่อเหตุการณ์ที่ไม่ยุติธรรมต่อชาวอินเดียในช่วงเวลาก่อนได้รับเอกราช

"Mahatmaji fasted for self-purification as a preparation to face ordeal. The nation prayed while he fasted. This man [...] there are many like him. Fasting, ha! Hindu Sangh is not very powerful. That is why he fasts."²⁴⁴

ท่ามกลางความวุ่นวายของโลกสมัยใหม่ นวนิยายของซาร์ทซ์ยังคงเสนอให้เห็นแนวคิดของคานธีที่ยังส่งผลทางด้านความคิดต่อสังคมร่วมสมัยของเธอ แนวคิดของคานธีกลายเป็นทางเลือกอีกทางให้ได้ยึดถือ ปฏิบัติ และนำมาพิจารณาต่อว่ายังสามารถนำสิ่งที่คานธีค้นพบและสอนไว้มาใช้กับสังคมปัจจุบันได้หรือไม่ และสิ่งใดที่ล้าสมัยสมควรปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม แนวคิดเหล่านี้ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าไม่จำเป็นที่จะเผยแพร่แต่ในอินเดียเท่านั้น เพราะแนวคิดของคานธีสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสังคม การต่อสู้แบบไม่ใช้กำลังสามารถนำไปใช้ได้กับบางกรณีและปัญหา ดังเช่นในเรื่อง *Rich Like Us* ที่มีเรื่องเล่าของสตรีชาวออสเตรเลียคนหนึ่งที่มาตราของลักษณะมีได้ฟังระหว่างงานเลี้ยงในค่านึง สตรีชาวออสเตรเลียผู้นั้นเล่าเกี่ยวกับกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อมในประเทศของเธอว่า กลุ่มเคลื่อนไหวนั้นใช้วิธีต่อสู้แบบไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อรักษาผืนป่า และประสบผลเป็นอย่างดี²⁴⁵ ซึ่งคงเป็นที่น่าเสียดายถ้าหากความคิดที่ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศเหล่านี้จะสูญหายไปเพียงชั่วอายุเดียว อย่างไรก็ตามในนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* ได้เสนอหนทางแก้ไขเกี่ยวกับการรักษาความคิดของคานธีไว้ว่า ให้มีศูนย์กลางไว้สำหรับรวบรวมความคิด ผลงานของคานธีไว้ในรูปแบบสถาบันแห่งสันติภาพ ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะรักษาสิ่งที่คานธีเคยคิดเอาไว้ในฐานะแหล่งความคิดอันทรงคุณค่าให้กับสังคมต่อไป ดังที่นิลสถาปนิกชาวตะวันตกได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการสร้างสถาบันนี้ไว้

This Institute shall be dedicate to the memory of Mahatma Gandhi. We are aware that the generation now growing up in India knows him only by name.

²⁴³Ibid., pp. 159-160.

²⁴⁴Ibid., p. 160.

²⁴⁵Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 22.

it is our desire, therefore, to house and preserve for all time, not only Gandhiji's writing but the attitude of mind he strove to instill in us²⁴⁶

ด้วยข้อยกเว้นประการหนึ่งที่ว่าคนอินเดียจะต้องไม่ทิ้งให้สถาบันเป็นเพียงแค่อาคารหลังหนึ่งเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมีการนำเอาความคิดของคานธีมาปรับใช้กับปัญหาในสังคมและการเมืองปัจจุบันอยู่อย่างสม่ำเสมอด้วย

3.3.2 สภาพการณ์ทางสังคม

แม้เรื่องราวทางการเมืองจะเป็นประเด็นหลักที่ผู้ประพันธ์ต้องการนำเสนอผ่านนวนิยายของเธอเกี่ยวสภาพความเป็นไปทางการเมืองหลังได้รับเอกราช ในขณะที่เดียวกันผู้ประพันธ์ไม่ลืมที่จะใส่เอาเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราชมากกว่าถึงไว้ในนวนิยายของเธอด้วย เพื่อให้ภาพในอดีตในช่วงเวลานั้นชัดเจนมากขึ้น ผ่านประเด็นต่างๆ ที่ผู้ประพันธ์สามารถสังเกตเห็นในสังคมอินเดีย ได้แก่ สังคมอินเดียกับอิทธิพลจากตะวันตกจนก่อให้เกิดความลักลั่นในสังคมอินเดีย และสังคมอินเดียกับค่านิยม ความเชื่อบางประการ ทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงสังคมอินเดียภายหลังได้รับเอกราชชาวอินเดียทุกคนต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดตามมาให้ได้

ไกลาสต์ตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ได้บรรยายถึงสภาพสังคมของอินเดียที่มีความสลับซับซ้อนทั้งทางเชื้อชาติ ศาสนา ชนชั้น ณ ช่วงเวลาแห่งจุดเริ่มต้นของเอกราชเอาไว้ว่าในแต่ละระดับทั้งทางสังคมและการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงจนรู้สึกว่ามีสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นคือวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเนื่องไม่รู้จบ ในเวลาเดียวกัน ณ จุดเริ่มต้นของเอกราชเป็นการปลดปล่อยจากความเจ็บปวดและถูกกดขี่มาเป็นเวลานาน แต่สำหรับประชาชนทั่วไปแล้วการได้รับเอกราชคือจุดเริ่มต้น ชีวิตของประชาชนยังจะดำเนินเพื่อต่อสู้และดิ้นรนต่อไป

The fabric of Indian life. For Kailas it represented the birth pangs of a new civilization. Already there was change at every level, political, domestic and social, and it conveyed a sense of perpetual crisis. Some even interpreted it as a threat to old established values, a kind of impending doom. But doom signified an end, and this, in essence, was a beginning. It was a torrential release from ancient pain and suppression. The attainment of independence had been its

²⁴⁶Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 55.

starting point, but the human being's struggle for freedom and recognition in every facet of his life and environment went on.²⁴⁷

สภาพอินเดียหลังได้รับเอกราชที่สามารถพบได้จากนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัล สภาพแรกที่พบคือสภาพสังคมอินเดียที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเข้าเรื่อยๆ นับตั้งแต่ก่อนจนถึงหลังได้รับเอกราช ดังที่จะเห็นได้อย่างชัดเจนจากการที่ผู้ประพันธ์บรรยายรูปแบบวิถีชีวิตของชาวอินเดียผ่านสายตาของราเกศตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่พบว่าแตกต่างออกไปจากประเพณีเดิม ตั้งแต่เสื้อผ้า ทรงผม ไปจนถึงอาหารการกิน สิ่งแรกที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงคือการแต่งตัวของวัยรุ่นที่ไม่ใช่ตามแบบประเพณีอินเดียอีกแล้ว ทุกคนทำผม ใสกางเกง แต่งตัวตามอย่างตะวันตกที่ทำให้ทุกคนในมุมโลกตั้งแต่ลอนดอนจนถึงเดลีดูจะเหมือนกันไปหมด²⁴⁸

ชาวอินเดียทั่วไปอยากแต่งตัวเหมือนชาวอังกฤษ จากที่ครั้งหนึ่งนัยันตารา ซาห์คัลทำให้เห็นว่าชาวอินเดียเคยนุ่งห่มเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าฝ้ายอินเดียเพื่อจุดประสงค์ในการเรียกร้องเอกราช แต่เมื่อหลังได้รับเอกราช ชาวอินเดียดูเหมือนจะลืมเลือนสิ่งเหล่านั้น เขาเริ่มเห็นดั่งงามกับเสื้อผ้าที่มาจากตะวันตก ดังที่จะเห็นจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่ผู้ประพันธ์บรรยายถึงบ้านของชีวันนักหนังสือพิมพ์ที่อยู่บนชั้นสองของตึกแถวสองชั้น ชั้นล่างเป็นร้านตัดเสื้อผ้าแบบตะวันตก

There were two very broad-shouldered tailors' dummies at the entrance to the buildings where Jeevan lived, one in Indian and one in Western dress. "[...] Our friend, Choocha Ram, Master Cutter and Tailor, must have acquired a new clientele who want to look like Western gentleman. At any rate the shoulders are the same. Huge square, padded ones.²⁴⁹

ร้านตัดเสื้อผ้าแบบตะวันตกในเรื่อง *This Time of Morning* ทำให้เห็นว่าคุณค่าของบางสิ่งบางอย่างในอดีตตัดขาดไปจากปัจจุบันเพียงเพราะมีกระแสจากตะวันตกเข้ามาทำให้ผู้คนหลงลืมสิ่งต่างๆ และเห็นดั่งงามกับกระแสตะวันตกนั้นด้วย โดยที่พวกเขาไม่รู้ตัวเลยว่ากระแสนิยมตะวันตกทำให้วัฒนธรรมและบริบททางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งของหรือวัฒนธรรมนั้นๆ เริ่ม

²⁴⁷ Ibid., p. 225.

²⁴⁸ Ibid., p. 2.

²⁴⁹ Ibid., p. 120.

เปลี่ยนแปลงไปที่ละน้อย หรือแม้แต่สตรีชาวอินเดียเองที่แม้จะแต่งกายแบบสำหรับอินเดีย แต่พวกเธอยังทำตามยุคสมัยโดยทำผมแบบตะวันตก

[...] Nita appeared, her clinging sari and the high pompadour girls affected from New York to New Delhi contrasting beguilingly with a demure manner.²⁵⁰

ในนวนิยายเล่มเดียวกัน ผู้ประพันธ์ได้แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลตะวันตกไม่ได้ส่งผลต่อผู้คนแต่เพียงภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงพฤติกรรมของพวกเขาด้วย ดังในตอนหนึ่งที่นี้ลตัวละครชาวต่างชาติเข้าพบกัลปียันเป็นครั้งแรก เขาพบว่านักการเมืองอินเดียคนนี้มีหน้าตาและแต่งกายแบบคนอินเดีย เขารู้สึกประหม่าเพราะไม่รู้ว่าจะทักทายนักการเมืองคนไหนเช่นไรดี แต่เขากลับรู้สึกประหลาดใจที่นักการเมืองท่านนี้เดินเข้ามาจับมือเขาด้วยท่าที่ไม่ชัดเจนราวกับว่าเป็นการกระทำที่คุ้นเคยเป็นอย่างดี²⁵¹ เช่นเดียวกับกับวิธีการทักทายกันและกันของคนหนุ่มสาวในสังคมอินเดียที่เปลี่ยนแปลงจากการไหว้เพื่อทักทายสวัสดิตามประเพณีเดิม แต่ในเรื่อง *This Time of Morning* ทำให้เห็นว่าการทักทายนั้นเปลี่ยนแปลงไปแล้ว คนหนุ่มสาวหันมาจูบแก้มของคนอีกคนหนึ่งแทนแบบตะวันตก

[...] Sally's brother, champagne glass in hand, met them at the entrance, kissing Saira's cheek. All this bloody pseudo-western public kissing, though Saleem in annoyance.²⁵²

เช่นเดียวกับกับอาหารการกินของชาวอินเดียที่เปลี่ยนเป็นตะวันตกมากขึ้น จนนี้ลตัวละครต่างชาติจากเรื่อง *This Time of Morning* รู้สึกว่าไม่ว่าเขาอยู่ที่ไหน อาหารก็เหมือนกันไปหมด จากเรื่องเล่าของ Neil ทำให้เห็นว่าอาหารเช้าในโรงแรมที่เดลีแทนที่จะเป็นอาหารเช้าแบบท้องถิ่นที่ประกอบไปด้วยชามะลิ โยเกิร์ต และมะละกอ แต่เขากลับพบว่าตัวเองกำลังทานอาหารเช้าแบบตะวันตก ได้แก่ ไข่ดาว ขนมปังปิ้ง หรืออาหารมื้อเช้าที่บ้านของโรราย สิ่งตัวละครจากนวนิยายเล่มเดียวกันกลายเป็นแบบตะวันตก ได้แก่ ขนมปังปิ้งทาด้วยแยมผิวส้มไปแล้ว²⁵³

²⁵⁰ Ibid., p. 29.

²⁵¹ Ibid., p. 95.

²⁵² Ibid., p. 109.

²⁵³ Ibid., pp. 101-102.

อิทธิพลจากตะวันตกที่เข้ามาในอินเดียตั้งที่ผู้ประพันธ์พยายามเสนอให้เห็นในนวนิยายของเธอ แม้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เช่น การแต่งตัว การทำผม การทักทาย และอาหาร หากพิจารณาวัฒนธรรมเหล่านี้ในระดับผิวเผิน จะพบว่าเป็นเรื่องปกติทั่วไปที่ไม่ว่าประเทศใดก็ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ ในเมื่อความเป็นอยู่ตามแบบตะวันตกทำให้ชีวิตง่ายและสะดวกสบายมากขึ้น แต่กับประเทศที่เคยตกเป็นประเทศอาณานิคมอย่างอินเดีย การครอบงำทางวัฒนธรรมนี้ก็ไม่ต่างไปจากการครอบงำแบบอาณานิคม เพราะแม้อินเดียจะสามารถกอบกู้เอกราชได้หากยังตกอยู่ใต้อิทธิพลตะวันตก ที่แฝงมากับวัฒนธรรมเหล่านี้ ในเมื่อวัฒนธรรมตะวันตกเหล่านี้วางรากฐานความเหนือกว่าทางวัฒนธรรมไว้ตั้งแต่เนิ่นแล้วด้วยปัจจัยจากระบบอุตสาหกรรมและการศึกษาแบบตะวันตก

นอกจากผู้ประพันธ์จะแสดงปฏิกิริยาของชาวอินเดียที่รับอิทธิพลตะวันตกเข้ามาโดยตรงแล้ว ผู้ประพันธ์ยังแสดงให้เห็นอีกปฏิกิริยาหนึ่งของชาวอินเดียที่พยายามปฏิเสธอิทธิพลเหล่านั้น แต่ในอีกใจยังชื่นชอบบางสิ่งบางอย่างในวัฒนธรรมตะวันตกอยู่มาก ปฏิกิริยาดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นความลักลั่นภายในวัฒนธรรมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราช เนื่องจากเมื่อกระแสวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาปะทะกับวัฒนธรรมอินเดียซึ่งแอบแฝงความรู้สึกต่อต้านตะวันตกอยู่โดยนัยเนื่องจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการเป็นอาณานิคมมาแต่เดิม อักใจรู้สึกโกรธแค้นที่เจ้าอาณานิคมทำไว้กับอินเดีย แต่ในอีกใจอินเดียก็ชื่นชอบบางสิ่งบางอย่างในวัฒนธรรมตะวันตก

ภาษาเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่แสดงให้เห็นความลักลั่นในสังคมอินเดีย จากนวนิยายเรื่อง *This Time of Morning* นอกจากภาษาอังกฤษจะเข้าไปกระจายในสังคมอินเดียในรูปแบบการศึกษาแบบตะวันตก ยังรวมไปถึงการมีบทบาทในสื่อต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล เช่น วิทยุ จากเรื่องเล่าของซีวันนักหนังสือพิมพ์ที่ทำงานในสถานีวิทยุแห่งชาติอินเดียไปด้วย เขาเล่าว่าแม้ประเทศจะได้รับเอกราชแล้ว สถานีวิทยุแห่งชาติยังใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางและมีชาวต่างชาติมาดูแลกิจการ²⁵⁴ จากเรื่องราวเกี่ยวกับภาษาอังกฤษดังกล่าว ทำให้เห็นว่าภาษาอังกฤษเข้าไปครอบคลุมมีอิทธิพลต่อชีวิตชาวอินเดียจนไม่มีการสงสัยอีกต่อไปแล้วว่า ภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นภาษาดั้งเดิมของตนมาแต่ก่อน แม้ว่าตัวเจ้าอาณานิคมจะไม่อยู่แล้ว แต่คนอินเดียก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าอิทธิพลของอังกฤษก็ยังดำรงอยู่และพวกเขาก็เชื่อมั่นในชีวิตประจำวัน ทั้งภาษา ระบบความคิด อุดมการณ์ทางวัฒนธรรมของเจ้าอาณานิคมที่สอดแทรกมากับภาษาอังกฤษ

²⁵⁴ Ibid., 124.

นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังแสดงความลึกลับในตัวของคนอินเดียผ่านตัวละครอย่างราเกศ จากเรื่อง *This Time of Morning* . เพราะในขณะที่ราเกศรู้สึกสงสัยและแสดงความคิดเห็นว่าหลังได้รับเอกราชแล้ว ทำไมคนอินเดียยังต้องใช้ภาษาอังกฤษ เพราะจากบทสนทนาระหว่างเขาและนางนารางที่พูดคุยกับเขาด้วยภาษาอังกฤษตลอดเวลา เขาจึงไม่เข้าใจว่าเหตุใดคนอินเดียจึงประพฤติตัวเหมือนเด็กตัวเล็กๆ ที่ต้องพึ่งพาคนอื่นตลอดเวลา ถึงแม้จะมีภาษาฮินดูเป็นของตัวเอง แต่กลับไม่ใช่เพราะเห็นว่าภาษาอังกฤษดีกว่า

Why do we speak English all the time, wondered Rakesh. Surely Mrs. Narang would have a different personality altogether if she had been brought up speaking Punjabi or Hindustani, if her history and geography and nursery rhymes had been in her own language. We are still a Goosey Goosey Gander²⁵⁵ generation [...] and whatever the advantages might be, we certainly aren't ourselves.²⁵⁶

จากเนื้อเรื่องข้างบนทำให้เห็นความคิดเห็นของคนอินเดียคนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมอินเดีย เขาเห็นว่าอินเดียจะยังเป็นสังคมที่ไม่อาจเป็นตัวของตัวเองได้จริง ตราบที่ยังใช้ภาษาของคนอื่นอยู่ แต่ในเวลาเดียวกันที่ราเกศคิดว่าคนอินเดียไม่ควรใช้ภาษาอังกฤษและหันมาใช้ภาษาฮินดูแทน เขากลับปฏิเสธไม่ได้ว่าตอนเด็กๆ เขาชอบดนตรีจากอังกฤษมากเป็นพิเศษ เขาฟังแผ่นเสียงเหล่านั้นครั้งแล้วครั้งเล่าจนจำเพลงได้ขึ้นใจ

²⁵⁵Goosey Goosey Gander ในที่นี้เป็นเพลงกล่อมเด็กของชาวอังกฤษ มีเนื้อร้องว่า

Goosey Goosey Gander,
Wither shall I wander?
Upstairs and downstairs
And in my Lady's chamber.
There I met an old man
Who wouldn't say his prayers,
So I took him by his left leg
And threw him down the stairs.

ซึ่งความหมายในที่นี้น่าจะหมายถึงสมัยที่ประเทศอังกฤษยังปกครองอินเดีย เด็กที่อังกฤษต้องดูแล น่าจะหมายถึงอินเดีย จาก "Goosey Goosey Gander," [Online], Available from:

http://en.wikipedia.org/wiki/Goosey_Goosey_Gander [2004, October 12]

²⁵⁶Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 28.

Rakesh was looking through the carton of records, "I want to Cling to Ivy"²⁵⁷, "Love Parade"²⁵⁸, "Ain't She Sweet"²⁵⁹. His father had brought most of them back from a trip to England ten years earlier. They were scratched and old and Rakesh knew them all by heart.²⁶⁰

ในขณะที่เดียวกันเขาก็ปฏิเสธไม่ได้อีกว่าไม่ใช่ภาษาอังกฤษที่เขาจำเรียนมาหรือที่ทำให้เขามีความรู้ และสามารถประกอบอาชีพข้าราชการโดยมีแนวทางการปฏิบัติงานมาจากเจ้าอาณานิคมอยู่ดี ดังจากบทสนทนาระหว่างซีวันและราเกศที่พูดคุยถึงความลึกลับนี้ในวัฒนธรรมของพวกเขา ทำให้ไม่ถึงเกิดเรื่องการผสมปนเปในด้านความคิดของพวกเขาเช่นนี้ ในขณะที่พวกเขาสาปแช่งการปกครองของอังกฤษ พวกเขาก็เรียนวรรณคดีอังกฤษไปด้วย

"Is it any wonder we are so muddle in our thinking?" asked Jeevan. "There we were cursing British rule and learning English literature."

Rakesh felt with a faith he found difficult to put into words that in their generation the muddle was both inevitable and right. They had hated English rule and love English things.²⁶¹

อย่างไรก็ตามความคิดของราเกศได้แสดงให้เห็นความคิดเห็นของชาวอินเดียบางส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับวัฒนธรรมอังกฤษ แต่เขาปฏิเสธไม่ได้ว่าความขัดแย้งและความกำกวมระหว่างเกลียด

²⁵⁷ ผลงานเพลงประกอบภาพยนตร์ของแจ็ค ฮิวเบิร์ต (Jack Hulbert) from "I want to Cling to Ivy," [Online], Available from: <http://www.allmusic.com/cg/amg.dll?p=amg&sql=11:0ykbikmjbb79> [2004, October 12]

²⁵⁸ ผลงานเดี่ยวไวโอลินประกอบภาพยนตร์ของวิกเตอร์ ชเวิร์ตซิงเกอร์ (Victor Schertzinger) เป็นผลงานช่วงแรกๆ ของเขาในปี ค.ศ. 1929 รวมทั้งเพลงอื่นๆ อย่าง "Dream Lover" และ "Paris, Stay the Same" from "Love Parade," [Online], Available from: <http://www.allmusic.com/cg/amg.dll?p=amg&sql=41:5556~T1> [2004, October 12]

²⁵⁹ ผลงานของมิลตัน เอเกอร์ (Milton Ager) เขาเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงในช่วงปีทศวรรษที่ 1920 เขายังเป็นเจ้าของเพลงอื่นๆ อย่าง "Happy Days Are Here Again" "I'm Nobody Baby" และ "Happy Feet" from "Ain't She Sweet," [Online], Available from: <http://www.allmusic.com/cg/amg.dll?p=amg&sql=41:64699> [2004, October 12]

²⁶⁰ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 38.

²⁶¹ *Ibid.*, p. 123.

และรักวัฒนธรรมอังกฤษกลายเป็นส่วนหนึ่งของอินเดียเสียแล้ว นับวันภาษาอังกฤษยิ่งเป็นเครื่องมือจำเป็นเพื่อใช้สื่อสารและทำธุรกิจกับบริษัทจากต่างชาติ การที่จะให้ภาษาอังกฤษหรือไม่ใช้ นับจากนี้กลายเป็นเรื่องที่ต้องเข้าใจกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปให้ได้

นอกเหนือไปจากนี้ในนวนิยายของนัยันตารา ซาห์คัลยังได้เสนอให้เห็นอีกด้านหนึ่งที่ผู้คนยกย่องวัฒนธรรมตะวันตกจนลืมรากเหง้าของตัวเองจนทำร้ายตัวเองในที่สุด ดังในกรณีของอรชุนข้าราชการอาวุโสจาก *This Time of Morning* หรือลีลาหญิงสาวที่ไปศึกษาต่อที่อเมริกาจากเรื่อง *Rich Like Us* ผู้ประพันธ์ได้บรรยายว่าเวลาเพียง 10 ปีที่ใช้ชีวิตในอังกฤษ ทำให้คนๆ หนึ่งสามารถเปลี่ยนไปเป็นคนหนึ่ง ดังที่อรชุนบรรยายความรู้สึกของตัวเองหลังกลับมาจากอังกฤษว่า เขาไม่รู้สึกรู้ว่า อินเดียเป็นบ้านของเขาอีกแล้ว ในเมื่อเขารู้จักลอนดอนเมืองที่เขาไปศึกษาต่อดีกว่าบ้านเกิดของตนเอง อรชุนอธิบายว่าเป็นเรื่องยากที่จะอยู่ในอังกฤษมาเป็นเวลาสิบปีโดยที่อังกฤษไม่ได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเราเลย²⁶²

ผู้ประพันธ์ได้บรรยายความรู้สึกของอรชุนหลังจากกลับมาจากอังกฤษว่า อินเดียทำให้เขารู้สึกแปลกแยก ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสิ่งแวดล้อมของอินเดีย ในเมื่อเขาละทิ้งความเป็นอินเดียที่เคยมีมาก่อนและหันไปยอมรับและพยายามกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอังกฤษ ความแปลกแยกเมื่อกลับมาที่อินเดียทำให้เขาไม่มีความสุข และยังทำให้คนรอบข้างของเขารวมทั้งภรรยาของเขาไม่มีความสุขตามไปด้วย หรือในกรณีของลีลาหญิงสาวชาวอินเดียที่ไปศึกษาต่อที่อเมริกา อีสระที่เธอได้รับครั้งแรกในชีวิตทำให้เธอรู้สึกเหมือนนกบินออกจากกรง เธอพยายามใช้ประโยชน์จากอีสระครั้งนี้ให้มากที่สุด ทำสิ่งใดก็ตามที่หญิงสาวชาวอเมริกันทำ ทั้งการแต่งกาย การตัดผมสั้น และคบหาเพื่อนชาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เธอไม่สามารถปฏิบัติได้เลยเมื่ออยู่ที่อินเดีย จนดูเหมือนว่าเธอจะเปลี่ยนแปลงจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งภายใต้รูปลักษณ์ภายนอกของวัฒนธรรมใหม่ แต่ก็เป็เพราะการรับรู้วัฒนธรรมตะวันตกโดยไม่พิจารณาให้ดีเสียก่อน ทำให้เธอสูญเสียความเป็นอินเดีย ความเป็นตัวของเธอ รวมทั้งชีวิตของเธอ ดังที่ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงข้อเสียนี้ผ่านชีวิตของลีลาไว้ว่า ผลลัพธ์ของการมีอีสระอย่างไม่จำกัดทำให้เธอตั้งครรภอย่างไม่ได้ตั้งใจ และฆ่าตัวตายเพราะเธอไม่มีใครที่จะสามารถหันไปปรึกษาได้²⁶³ ทั้งกรณีของอรชุนและลีลาทำให้เห็นว่าการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากเกินไป ก็อาจจะส่งผลร้ายต่อตัวบุคคลที่รับวัฒนธรรมเหล่านั้นได้

²⁶² Ibid., pp. 22-23.

²⁶³ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 77.

ในอีกส่วนหนึ่งของนวนิยาย ผู้ประพันธ์แสดงให้เห็นอีกมุมมองของสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราชเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีในสังคมอินเดียว่า วัฒนธรรมบางส่วนมีการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่บางส่วนยังได้รับการรักษาให้ปฏิบัติเช่นเดิม ในเรื่อง *Rich Like Us* ผู้ประพันธ์เสนอให้เห็นว่า ยุคสมัยและอิทธิพลจากต่างชาติที่เข้ามาในสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราชทำให้รูปแบบวัฒนธรรมของอินเดียที่เปลี่ยนแปลงไป ความคิดบางอย่างที่เคยเคร่งครัดก็ผ่อนคลายมากขึ้น เช่น ความคิดเรื่องเกี่ยวกับชนชั้นในอินเดีย จากชนชั้นจันฑาลที่ไม่เคยเป็นที่ยอมรับจากสังคมอินเดีย พอมาช่วงหลังได้รับเอกราช คนเหล่านี้มีสิทธิเหมือนคนอื่นๆ ที่สามารถทำงานได้ทุกประเภท ตั้งแต่ งานในสายการบิน งานรับราชการ อันแสดงให้เห็นสภาพสังคมอินเดียที่เปิดกว้างมากขึ้นสำหรับคนชนชั้นต่ำ²⁶⁴

ผู้ประพันธ์ยังกล่าวถึงประเด็นความเชื่อเรื่องเกี่ยวกับการแต่งงานระหว่างชาวอินเดียที่มีเชื้อสายเดียวกันค่อยๆ ลดความเคร่งครัดลง ดังในตอนที่มีนาตัวละครหญิงจากเรื่อง *Rich Like Us* กำลังหาเจ้าสาวให้เดฟบุตรชายของตนเอง เธออยากได้ลูกสะใภ้ที่มีลักษณะ "รูปร่างดี สูงโปร่ง และผิวขาว"²⁶⁵ โมนานึกถึงโซนลิปูตรสาวของไกลาสเนื่องจากโซนลิเป็นหญิงสาวที่มีคุณลักษณะดี และครอบครัวของเธอก็เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จะผิดเสียแต่ว่าโมนาและรามไม่ได้มีเชื้อสายบราห์มินเหมือนครอบครัวของโซนลิ แต่โมนาได้กล่าวต่อไปว่า อย่างไรก็ตามความเชื่อเกี่ยวกับการแต่งงานในสายเลือดเดียวกันเพื่อรักษาความบริสุทธิ์ของสายเลือดไว้ก็ผ่อนคลายลงไปแล้ว โมนาคิดว่าไม่แนเธออาจจะได้โซนลิมาเป็นลูกสะใภ้ของเธอก็เป็นได้²⁶⁶

ในขณะที่เดียวกันผู้ประพันธ์ก็ได้กล่าวถึงประเด็นความเชื่อบางอย่างที่ยังคงอยู่ในสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราชเหมือนเดิม ประเพณีหรือความเชื่อบางอย่างฝังรากลงลึกในสังคมอินเดียจนยากที่จะถอนมาได้ เช่นความเชื่อเกี่ยวกับการแต่งงาน และความเชื่อเกี่ยวกับการดูฤกษ์ยามและการดูหมอล ผู้ประพันธ์แสดงให้เห็นว่าการแต่งงานยังเป็นประเพณีหนึ่งในสังคมอินเดียที่ได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพราะเป็นกฎปฏิบัติทางศาสนาโดยเฉพาะศาสนาฮินดูที่กำหนดว่าเพศชายทุกคนจะต้องแต่งงาน ดังที่มีคำอธิบายในเรื่อง *Rich Like Us* กล่าวไว้ว่าไม่ว่าใครก็ตามก็ต้องทำ "But Kashmiri or no Kashmiri, there was no getting away from marriage. It was what life was about from Kabul to the sea."²⁶⁷ ประเพณีการแต่งงานนี้ยังรวมทั้งการแต่งงาน

²⁶⁴ Ibid., p. 188.

²⁶⁵ Ibid., p. 203.

²⁶⁶ Ibid.

²⁶⁷ Ibid., p. 56.

แบบคลุมถุงชนและการแต่งงานตั้งแต่อายุน้อยที่ยังปรากฏในสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราชด้วยเช่นกัน ดังในตอนที่มีนาตัวละครจากเรื่อง *Rich Like Us* ผู้เป็นมารดาของเดฟกำลังพยายามหาภรรยาให้บุตรชายของตนเอง เพราะต้องการให้ลูกชายลงหลักปักฐานกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ ในขณะที่เดียวกันโรสสตรีชาวตะวันตกผู้ที่ยังมองการแต่งงานตามกรอบชาวตะวันตกที่เห็นว่าการแต่งงานเป็นเรื่องของความรักและความโรแมนติก โรสเห็นว่าการกระทำของโมนาไม่ถูกต้องนักที่จะให้เดฟแต่งงานตอนที่ยังอายุน้อยแบบนี้ ในขณะที่โมนาตอบกลับมาทันทีว่าคนอื่นทำแบบนี้เช่นกัน แม้แต่ลูกสาวน้องสะใภ้ของเธอก็แต่งงานตั้งแต่อายุ 16 ปี

"[...] We must start looking for a girl for him."

"He's only twenty, Mona. He ought to get down to work first."

"What is twenty, a mere child."

"A mere child doesn't need marriage."

"Don't mock me, Rose-ji. You have English ideas. It is different among us. you know our ways. My sister-in-law's daughter is only sixteen but already so well developed, they have started looking for a boy for her."²⁶⁸

ทั้งที่โมนารู้ว่าแม้แต่ตัวของเธอเองที่ยังเป็นเด็กตัวเล็กแกร็นยังไม่พร้อมสำหรับการแต่งงาน แต่เธอก็ยังปล่อยให้เรื่องราวแบบนี้เกิดขึ้นกับผู้หญิงคนอื่นที่กำลังจะมาเป็นลูกสะใภ้ของเธอ เรื่องราวในตอนนี้อาจเห็นว่าเป็นเหมือนคนในสังคมยังประพฤติปฏิบัติตามประเพณีร่วมสมัย คนในสังคมก็ยังปฏิบัติตามๆ กันต่อโดยไม่ได้นึกถึงความถูกต้อง ทำให้เรื่องเหล่านี้กลายเป็นเรื่องปกติและปล่อยให้เรื่องที่ไม่ถูกต้องดำเนินต่อไป

ในขณะที่เดียวกันในเรื่อง *This Time of Morning* ผู้ประพันธ์ได้ตั้งคำถามกับกรณีการแต่งงานแบบคลุมถุงชนในสังคมอินเดียหลังได้รับเอกราชผ่านกรณีของคู่ตัวละครระหว่างอรชุนและอุมารรยาของเขาว่า เหตุใดจึงยังปล่อยให้ประเพณีแบบนี้ปฏิบัติอยู่ ในเมื่อการแต่งงานแบบคลุมถุงชนก่อให้เกิดปัญหามากกว่าที่จะปล่อยให้เป็นเรื่องที่ผู้คนในสังคมคิดว่าเป็นเรื่องปกติและมองข้ามไป สำหรับอรชุน เขาคิดว่าชีวิตของเขาขึ้นอยู่กับงานและยังไม่พร้อมที่จะแต่งงาน แต่ก็ไม่มีอาจขัดความต้องการของบิดาและมารดาได้ แต่ทว่าการแต่งงานก็ทำให้เขารู้สึกแปลกแยกและไม่มีความสุขซึ่งก็พลอยทำให้อุมารรยาของเขาเป็นไปในสภาพเดียวกันตามไปด้วย จนอรชุนเกิด

²⁶⁸ Ibid., p. 202.

คำถามกับตัวเองซึ่งเหมือนจะถามกับผู้อ่านด้วยไปในเวลาเดียวกันว่าเหตุใดเขาจึงไม่รู้สึกละเหมือนคนอื่น ๆ ที่รู้สึกว่าการแต่งงานเป็นเรื่องที่สามารถทำโดยไม่ต้องเตรียมตัวหรือรู้สึกกังวลแต่อย่างใด

[...] Arjun had often thought since that fateful day that marriage was the only venture into the unknown on which human beings embarked without the least hesitation or preparation.²⁶⁹

ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงผลลัพธ์จากชีวิตแต่งงานที่ไม่มีความสุขระหว่างอรชุนและอุม่าว่า จึงหันไปลี้ภัยมีชีวิ ในขณะที่ยังรู้สึกเจ็บปวดและว่างเปล่า เขาได้แต่โกรธและเกลียดชังการกระทำของอุม่าที่ไม่ไว้หน้าสามีอย่างเขาผู้ที่มีตำแหน่งใหญ่โตในกระทรวงต่างประเทศ ความล้มเหลวในการแต่งงานสะท้อนให้เห็นว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างตกอยู่ในห้วงการปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรม ที่แม้ว่าโลกจะก้าวไปมากเท่าใดแต่ความคิดความเชื่อที่แก้ไขได้ยากก็ยังคงอยู่

นอกจากนั้นยันตารา ซาห์คัลยังเสนอให้เห็นความเชื่อบางอย่างของผู้คนในสังคมอินเดียที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่ช่วงก่อนได้รับเอกราชว่า คนอินเดียยังเชื่อในเรื่องการดูดวง หากฤกษ์ยาม เช่นในเรื่อง *Rich Like Us* โมณาเอาดวงชะตาของเดฟไปตรวจดูว่าการเรียนของเขาจะเป็นอย่างไรบ้าง รวมทั้งหริ โมหันตัวละครจากเรื่อง *This Time of Morning* ที่จ้างพรหมณ์คนหนึ่งไว้เพื่อการตรวจดูดวงชะตาของเขาโดยเฉพาะ บางครั้งดวงชะตาของเขาก็ไม่ได้ดีอย่างที่คิด เขาพบว่าตัวเองไม่มั่นใจกับสิ่งที่กำลังทำอีกต่อไป อันแสดงให้เห็นว่าคำพยากรณ์ของพรหมณ์มีอิทธิพลต่อตัวของเขามาก²⁷⁰ รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับเชื้อชาติที่ยังยึดติดในสังคมอินเดีย เช่นการให้ความสำคัญกับคนเชื้อชาติหนึ่งมากกว่าคนเชื้อชาติอื่นๆ ดังที่ปรากฏในเรื่อง *Rich Like Us* ที่ผู้ประพันธ์กล่าวถึงความนิยมนักการเมืองและข้าราชการที่มีเชื้อสายแคชเมียร์มากกว่าคนที่มีเชื้อสายจากที่อื่น เพราะชาวแคชเมียร์เคยเป็นชนชั้นปกครองมาตั้งแต่โบราณ²⁷¹ ดังนั้นริวีเพื่อนของโซนลีย์ผู้มีเชื้อสายชาวแคชเมียร์จึงได้รับตำแหน่งในกระทรวงอุตสาหกรรมแทนเธอ และได้รับความไว้วางใจจากคนในรัฐบาล โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีเป็นพิเศษ

[...] From the three-on-ten general rating most of us now gave him, suddenly he was indispensable, here there and everywhere, the right hand and

²⁶⁹ Nayantara Sahgal, *This Time of Morning*, p. 23.

²⁷⁰ Ibid., pp. 210-211.

²⁷¹ Nayantara Sahgal, *Rich Like Us*, p. 56.

left leg of the Prime Minister and her household. And only partly because he was a Kashmiri [...] He was that ineffable blend of mediocrity and respectful response embroidered with manners that counted with the political bosses.²⁷²

จากทั้งหมดทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ดูเหมือนจะใส่ใจกับเรื่องสังคมอินเดียในช่วงหลังได้รับเอกราชไม่แพ้การเมือง ประเด็นต่างๆ ที่ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงทั้งสังคมอินเดียกับอิทธิพลจากตะวันตก และสังคมอินเดียกับประเพณีและวัฒนธรรม ทั้งหมดต่างทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ต้องการแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงภายในสังคมโดยการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา ในขณะที่บางส่วนสังคมอินเดียก็ต้องการสงวนเอาไว้เพื่อดำรงวัฒนธรรมบางอย่างสืบไป อย่างไรก็ตามผู้ประพันธ์เรียกร้องให้พิจารณาประเพณีบางอย่างที่ล้าสมัยและทำให้เกิดโทษกับคนในสังคม เพื่อนำอินเดียไปสู่การเป็นอินเดียสมตามความมุ่งหมายของการเรียกร้องเอกราชที่ต้องการให้ผู้คนเป็นอิสระทั้งด้านการปกครองและความคิด

---

²⁷² Ibid., p. 23.